

PIRMADIENIS, 2009 M. VASARIO 2 D.

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

(Posėdis pradėtas 17.05 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – Skelbiu atnaujintą Europos Parlamento sesiją, atidėtą 2009 m. sausio 15 d., ketvirtadienį.

2. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

3. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

4. Įgaliojimų tikrinimas (žr. protokolą)

5. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

6. Darbo tvarkos taisyklių aiškinimas (žr. protokolą)

7. Gauti dokumentai (žr. protokolą)

8. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

9. Anuliuoti rašytiniai pareiškimai (žr. protokolą)

10. Žodiniai klausimai ir rašytiniai pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

11. Peticijos (žr. protokolą)

12. Darbų programa

Pirmininkas. – Galutinis šios dalinės sesijos darbotvarkės projekto variantas, kurį parengė Pirmininkų sueiga 2009 m. sausio 29 d., ketvirtadienį, įvykusiame susitikime pagal Darbo tvarkos taisyklių 130 ir 131 straipsnius, padalintas. Buvo pasiūlyti šie pakeitimai:

Pirmadienį: Gerb. M. Roure atšaukė savo prašymą leisti jai trumpai pristatyti savo parengtą pranešimą (A6-0024/2009) dėl minimalių normų dėl prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių priėmimo valstybėse narėse. Dėl pranešimo bus balsuojama ketvirtadienį.

Ketvirtadienį: Sąjungos už tautų Europą frakcija pateikė prašymą, kad klausimas dėl padėties Filipinuose būtų pakeistas klausimu dėl Brazilijos atsisakymo išduoti Cesarę Battistą.

Roberta Angelilli, UEN frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, pasitarusi su kolegomis norėčiau prašyti, kad darbotvarkė būtų pakeista taip, kaip minėjote, t. y. įtraukiant į ją klausimą dėl C. Battisto kaip neatidėliotinę reikalą.

Brazilijos Vyriausybė prieš kelias dienas iš tikrųjų atsisakė išduoti teroristą Cesarę Battistą, nuteistą iki gyvos galvos už keturias žmogžudystes, ir suteikė šiam žudikui politinio pabėgėlio statusą. Šis sprendimas, kuriuo buvo parodyta nepagarba institucijoms ir Italijos teisingumui, taip pat aukų atminimui ir jų šeimoms, papiktino visuomenę.

Būtent todėl buvo paprašyta įtraukti šį klausimą į darbotvarkę. Manau, kad šis prašymas taip pat turėtų būti išgirstas, juolab kad jį iniciavo aukštieji Italijos valdžios pareigūnai, įskaitant Italijos prezidentą Dž. Napolitano. Būtent dėl šios priežasties jis buvo pateiktas.

(Parlamentas patvirtino prašymą.)

(Pakeista darbų programa priimta.)

13. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Kitas klausimas – vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Jungtinėje tradicinių mažumų ir regioninių kalbų tarpfrakcinėje darbo grupėje parengėme pranešimą dėl tradicinių tautinių mažumų interesų apsaugos. Kodėl tai svarbu? Daug naujųjų valstybių narių, įskaitant Rumuniją, pvz., neturi teisės aktų, reglamentuojančių su tautinėmis mažumomis susijusius klausimus. Praeitais metais išgirdome, kad uniformuoti policininkai sumušė civilius gyventojus Slovakijoje. Nuo tada, kai valdžios vairą Rumunijoje perėmė naujoji vyriausybė, mes stebime, kaip dingsta iškabos su tautinių mažumų simboliais, kaip kelių kalbų vartojimas tampa problema ir kaip keli šimtai vaikų per klaidą neįtraukiami į mokyklos sąrašus. Būtent todėl manome, kad Europos Parlamentui svarbu parengti pranešimą, rezoliuciją, kad būtų užtikrinta tradicinių etninių mažumų interesų apsauga. Labai dėkoju, gerb. pirmininke.

Iliana Malinova Iotova (PSE). – (BG) Ponios ir ponai, dėl konflikto tarp Rusijos ir Ukrainos ir gamtinių dujų tiekimo nutraukimo sausio mėn. kelios Europos šalys, ypač Bulgarija, patyrė didelių nuostolių.

Tik per kelias dienas Bulgarijos ekonomika patyrė nuostolių, viršijančių 230 mln. – sumą, kurios reikia, kad būtų pradėtas „Nabuko“ projektas. Dėl to mūsų ekonomika atsidūrė pavojingoje padėtyje ir buvome priversti siekti bendradarbiavimo, kad būtų iš naujo paleisti Kozlodujaus atominės elektrinės blokai.

Dialogas šiuo klausimu turi būti supratingas, ramus ir pagrįstas išsamia analize. Sprendimai sunkūs, bet neturėtume vadovautis išankstinėmis nuostatomis ir iš karto juos atmesti, kaip Komisija, deja, aiškiai davė tą suprasti.

Manau, kad Bulgarijai ir kai kurioms kitoms labiausiai nukentėjusioms šalims turėtų būti suteikta galimybė gauti papildomų lėšų iš Europos plėtros fondo, ne tik minimalią 20 mln. sumą, kuri jau buvo skirta dujų projektų finansavimui. Nesuprantama, kodėl labiausiai nukentėjusi šalis turi gauti mažiausią sumą, jei energetikos projektų finansavimui ketinama skirti beveik 3,5 mln.

Netrukus diskutuosime energetikos strategijos klausimu. Raginu visas valstybes nares parodyti, kad turime energetikos nepriklausomybės viziją, kad artėjant rinkimams galime įveikti politinius skirtumus ir kad galime išsaugoti visus mus jungiantį solidarumą ir tarpusavio pagalbą.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Čekija pradėjo pirmininkauti Tarybai tik prieš mėnesį, bet jau sugebėjo savo dovana spjauti mums į veidą ir įžeisti: Estija vaizduojama su pjautuvu ir kūju, Suomiją simbolizuoja girtas žmogus, gulintis ant suomiškos pirties grindų, Vokietija turi svastiką, Italija tapoma kaip būrys futbolo žaidėjų, laikančių kamuolį prie savo genitalijų, Bulgarija padengta tualetais ir pan. Taip dailininkas, kuris nutapė Čekijos dovaną Europos Sąjungai, savo darbe pavaizdavo Europos Sąjungos tautas ir šalis.

Menas gali ir dažnai turėtų sukrėsti, bet ar tai turėtų būti daroma šaipantis iš kitų šalių ir tautų? Čekijos Vyriausybė kalba apie meninės raiškos laisvę: tai tiesa, bet šiuo atveju laisvė buvo panaudota aiškiai netinkamai. Vyriausybei akivaizdžiai neleidžiama kėsintis į menininko kūrybinę laisvę: tai taip pat tiesa, bet pateikdama šią dovaną Čekijos Vyriausybė pritarė žiniui, kurią norėta perduoti šia dovana, todėl kaip dovanos teikėja ji, o ne pats menininkas, dabar turi prisiimti atsakomybę už pasekmes. Sunku suprasti, kaip Čekijos vadovai gali sau leisti įžeidinėti kitas valstybes nares.

Aš, kaip išrinktoji Estijos atstovė, laikiu atsakymo ir atsiprašymo iš Tarybai pirmininkaujančios šalies, kad galėčiau jį perduoti Estijos žmonėms. Deja, šiandien nematau čia nė vieno iš Tarybai pirmininkaujančios valstybės atstovų, bet tikiuosi, kad mano prašymas juos pasieks.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, kiekvieną dieną per Augustavo miestelį važiuoja penki tūkstančiai didelių krovininių automobilių. Kiekvieną dieną vaikai eina į mokyklą važiuojamąja kelio dalimi,

nes pėsčiųjų takų nėra. Beveik kiekvieną dieną vienas iš jų žūsta po šių automobilių ratais. Ekologiniai teroristai užkirto kelią apylankos statybai tam, kad apsaugotų paukščius nuo triukšmo. Už kiekvieną delsimo priimti sprendimą dėl apylankos statybos savaitę savo gyvybę turi sumokėti po vieną Augustavo vaiką. Nei ekologiniai teroristai, nei Europos Teisingumo Teismo teisėjai nesiūnia savo vaikų žūti po krovinių automobilių ratais. Tačiau Augustavo vaikų gyvybė vertinama mažiau nei paukščių gerovė.

Esu rūpinimosi aplinka ir gamtos apsaugos veiklos rėmėja, tačiau mes negalime taip beširdiškai švaistytis žmogaus gyvybe. Pateiksiu klausimą Komisijai: kiek dar Lenkijos vaikų turės sumokėti gyvybę dėl kliudymo statyti apylanką? Ar priimant sprendimą į grėsmę vaikų gyvybei iš viso buvo atsižvelgta?

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti Europos Parlamento dėmesį į blogėjančią – sunku patikėti, kad tokie dalykai vyksta – žmogaus teisių padėtį Tunise.

Nuo gruodžio 11 d. Sihemas Bensedrine, įžymus žmogaus teisių gynėjas ir radijo stoties „Kalima“ vyriausiasis redaktorius, tapo visiškai neleistino ir su teisinės valstybės principais nesuderinamo spaudos persekiojimo ir šmeižto taikiniu.

Sausio 23 d. p. Aminui, atsakingam už žmogaus teisių organizacijų veiklos koordinavimą Magrebo šalyse, buvo neleista įvažiuoti į Tunisą.

Sausio 28 d. per palydovą transliuojama radijo stotis „Kalima“ buvo apsupta, joje dirbantys žurnalistai suimti, o su žmonėmis, kurie atskubėjo žurnalistams į pagalbą, pasielgta labai šiukščiai. Šios radijo stoties pastatas tebėra apsuptas Tuniso policijos, o tai pakerta teisę teikti informaciją ir laisvai reikšti nuomonę.

Rytoj bus svarstomas apeliacinis skundas, kurį pateikė Gafsos darbininkai, kovojantys su korupcija ir žmonių išnaudojimu šiame Tuniso anglies kasyklų regione ir nesutinkantys su pirmojo svarstymo metu priimtu neteisingu sprendimu.

Misijos Tunise vadovai yra susirūpinę dėl tokios padėties, ją aptarė ir galbūt dar šiuo metu diskutuoja šiuo klausimu, nes šiandien įvyko jų susitikimas.

Raginu jus, gerb. pirmininke, imtis svarbios politinės iniciatyvos, kad būtų padarytas galas nuolatiniam žmogaus teisių pažeidinėjimui Tunise.

Pirmininkas. – Taip pat jau atvyko mūsų naujasis ir buvęs kolega Martin Kastler. Jis sako, kad buvo įstrigęs eismo spūstyje. Yra du būdai išvengti vėlavimo: išvykti iš namų anksčiau arba patobulinti transporto tinklus.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - Gerb. pirmininke, karo belaisvių ir karo metu suimtų civilių žmonių žudymas – tai vienas iš rimčiausių tarptautinės teisės pažeidimų. Pirmoje ir ketvirtoje Ženevos konvencijose aiškiai nustatyta, kad tokie veiksmai visiškai nesuderinami su tarptautinės teisės normomis, todėl tarptautinės visuomenės akyse nusikaltėlis laikomas baustinu. Tokia pačia dvasia Europos žmogaus teisių konvencijos 2 straipsnyje teigiama, kad gyvybės atėmimas yra pasipiktinimą keliantis įstatymo pažeidimas.

Neseniai išgirstas Turkijos aktoriaus Attilos Olgaço prisipažinimas nužudžius 10 Graikijos kipriečių, paimtų į nelaisvę Turkijos invazijos 1974 m. vasarą į Kiprą metu, dar kartą iškėlė aikštėn Turkijos nusikaltimus, todėl Turkija neišvengiamai privalės atverti savo archyvus, kad būtų išsiaiškintas visų dingusių asmenų likimas. Tarptautinė bendruomenė, kurios svarbi dalyvė yra Europos Sąjunga, turi daryti kuo didesnę spaudimą Turkijai ir reikalauti, kad ji gerbtų tarptautinės teisės nuostatas, Europos žmogaus teisių teismo sprendimus ir visas atitinkamas JT rezoliucijas.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Čekijos pirmininkavimo laikotarpio šūkis „Europa be barjerų“ neturėtų būti tik šūkis, bet aiškus atsakas į nūdienos iššūkius. Tarybai pirmininkaujanti Čekija turėtų spręsti klausimus, keliančius nerimą Europos piliečiams, kurie dėl esamų barjerų negali naudotis savo teisėmis ES teritorijoje.

Europos Sąjungoje gyvena 50 mln. piliečių, turinčių įvairių sveikatos problemų, kurie savo kasdieniame gyvenime susiduria su daugybe sunkumų. Nemažai jų kreipėsi į mane prašydami, kad sunkios formos negalią turinčių asmenų asmens tapatybės kortelės būtų pripažįstamos visose valstybėse narėse, nes šie asmenys šiuo metu negali jų naudoti visoje Europos Sąjungoje. Dėl to šiems asmenims sudėtinga, pvz., statyti savo automobilius į neįgaliesiems skirtas vietas. Aš pateikiau klausimą Tarybai ir Komisijai ir tikiuosi, kad priemonės, būtinos tam, kad kortelės būtų suderintos, bus priimtos kuo skubiau.

Šūkis „Europa be barjerų“ turėtų reikšti visų barjerų, įskaitant fizinius, socialinius ir architektūrinius, pašalinimą ir kelio bet kokiai neįgaliųjų diskriminacijai užkirtimą.

Rovana Plumb (PSE). – (RO) Vasario 5 d. Prahoje įvykusio susitikimo dokumentuose minimos diskusijos dėl Barselonos tikslų, susijusių su viešosiomis vaikų priežiūros paslaugomis, ypač paslaugomis, teikiamomis namuose. Norėčiau sužinoti, ar Tarybai pirmininkaujanti Čekija yra susipažinusi su 2008 m. spalio mėn. Komisijos pranešimu, kuriame nurodoma, kad per 6 mln. 25–49 metų amžiaus moterų dėl šeimos pareigų negali dirbti arba gali dirbti tik ne visą darbo dieną.

Vaikų priežiūra namuose negali būti nuostolinga viešosioms vaikų priežiūros paslaugoms. Kaip socialdemokratė, aš manau, kad investicijos į viešąsias vaikų priežiūros paslaugas bus naudingos visai visuomenei. Raginu Tarybai pirmininkaujančią Čekiją apsvarstyti, kokia pagalba galėtų būti suteikta valstybėms narėms, kad jos galėtų pagerinti viešąsias vaikų priežiūros paslaugas ne kiekybiniu, o kokybiniu požiūriu, ypač dabartinės krizės metu.

Bilyana Ilieva Raeva (ALDE). – (BG) Šią savaitę Šveicarijoje vyks referendumas dėl laisvo žmonių judėjimo. Šveicarijos žmonės nuspręs, ar tarp jų šalies ir Europos Sąjungos pasirašytas susitarimas bus pratęstas jo galiojimo laikotarpio ir taikymo srities požiūriu ir ar į jį bus įtraukti Bulgarijos ir Rumunijos piliečiai.

Šiuo sprendimu Šveicarija ne tik apibrėš, kaip reikalai plėtosis ateityje, t. y. ar mes taikysime vizas ir sienų kontrolę, bet ir nustatys, ar tam tikri atsakingi sprendimai, susiję su ekonomine plėtra per pastaruosius 30 metų, tebebus taikomi ateityje. Laisvo piliečių judėjimo politika prisideda prie ekonominės plėtos, taip pat prie bendro mūsų gyvenimo lygio kėlimo.

Aš nuoširdžiai tikiu, kad šią savaitę Šveicarijoje vyksiančio referendumo rezultatas bus teigiamas, antraip tai vėl bus puiki partnerystė ir puikus bendradarbiavimas su barjeriais, kuriuos turėjome, su apribojimais ir su visais nepatogumais, atsirandančiais dėl susitarimų nebuvimo.

Būtent todėl aš tikiuosi, kad mūsų draugai iš Šveicarijos parems bendrą ateitį. Kviečiu ir ES valstybes nares, ir Komisiją tęsti tarpusavio bendradarbiavimą su Šveicarija sanglaudos ir Europos Sąjungos piliečių labui.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, viršūnių susitikime Davose Vokietijos kanclerė Angela Merkel kalbėjo apie būtinybę nutiesti dujotiekį iš Rusijos į Vokietiją per Baltijos jūrą.

A. Merkel dar kartą įrodė suprantanti Europos solidarumo svarbą. Tačiau Skandinavijos šalys, taip pat Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija abejoja dujotiekio statybos projektu ir jam prieštarauja. A. Merkel parodė, kiek svarbos ji teikia apie grėsmę Baltijos jūrai išpėjančių ekologų nuomonei. A. Merkel nėra svarbu, kad šio dujotiekio statybos išlaidos bus kelis kartus didesnės nei išlaidos, reikalingos požeminio dujotiekio statybai.

Turiu klausimą: ar galėtų būti taip, kad sekdamą buvusio Vokietijos kanclerio Gerhardo Šrėderio pavyzdžiu A. Merkel ieškojo darbo bendrovėje „Gazprom“? Ar Vokietijos dešiniųjų ir kairiųjų vadovai supranta, kad tokiu požiūriu jie pakerta Europos Sąjungos autoritetą, orumą ir sanglaudą?

László Tóké (Verts/ALE). – (HU) Gerb. pirmininke, Jungtinių Tautų chartijoje teigiama, kad visos tautos turi laisvo apsisprendimo teisę. Tai taip pat taikoma 1,5–2 mln. vengrų Transilvanijoje. Prieš dvejus metus Székely nacionalinė taryba surengė neoficialų referendumą dėl regioninės Székely krašto autonomijos. Šiame referendume, surengtame naudojant mobilias balsavimo dėzes, 99 proc. balsuotojų iš 210 000 balsavusiųjų, nepaisant dirbtinai kurtos prieš Vengriją nukreiptos propagandos, pasisakė už autonomiją. Pastaruoju metu daugelis savivaldybių Székely krašte ėmėsi naujos iniciatyvos dėl išsamaus oficialaus referendumo. Valdžios institucijos ir jų vietiniai atstovai, vadinamieji prefektai, daro viską, kad sutrukdytų Székely krašto vengrams taikingai, teisėtai ir demokratiškai išreikšti savo valią. Prašau Parlamento ir pirmininko Hanso-Gerto Pötteringo akylai stebėti tolesnius įvykius, susijusius su referendumu Rumunijoje, ir suteikti apsaugą vietinėms savivaldybėms, prieš kurias nukreipti valdžios grasinimai. Dėkoju.

Madeleine Jouye de Grandmaison (GUE/NGL). – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ekonominės partnerystės susitarimas tarp CARIFORUM valstybių ir Europos Sąjungos nieko gera nežada atokiausiems Prancūzijai priklausančių Vakarų Indijos žemių ir Gajanos rajonams.

Dar blogiau tai, kad susitarime, dėl kurio aš turėsiu pateikti savo nuomonę, negerbiamas Tarybos suteiktas įgaliojimas, Europos Sąjungos strategija Karibų jūros regiono atžvilgiu ir jos strategija atokiausių rajonų atžvilgiu, nors visuose šiuose trijuose dokumentuose aiškiai nurodoma, kad būtina integruoti atokiausius CARIFORUM valstybių rajonus ir sukurti dviejų susitarimo šalių tarpregioninę rinką, kuri prisidėtų prie bendros šio regiono plėtos.

Esu susirūpinusi, nes jau 10 dienų Gvadelupėje vyksta didžiulis streikas, suparalyžiavęs visą veiklą, įskaitant veiklą naftos sektoriuje. Šis streikas tęsiasi taip ilgai todėl, kad Prancūzijai priklausančių Vakarų Indijos žemių

ir Gajanos žmonės kenčia nuo aukštų pragyvenimo kainų, kurios pusantro karto viršija pragyvenimo kainas Europoje. Nors iki šiol tai buvo tik Prancūzijos problema, dabar ji tapo Europos problema, o Komisijos atsakymas sudaryti susitarimą dėl atokiausių rajonų, mano nuomone, daro mums gėdą.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Gerb. pirmininke, pastaruoju metu išgirdome, perskaitėme ir pamatėme, kad metamos bombos ant civilių gyventojų ir žūsta vaikai. Neseniai pamatėme, kaip vienas ponas iš Turkijos viešai prisipažino nužudęs 10 antrankiais surakintų kipriečių kareivių, paimtų į nelaisvę 1974 m. Turkijos invazijos į Kiprą metu. Tačiau nepamatėme, gerb. pirmininke, Tarptautinio baudžiamojo teismo Hagoje noro, kuris buvo toks akivaizdus tų, kurie dalyvavo įvykiuose Jugoslavijoje ir kuriuos Tarptautinis baudžiamasis bylosis Jugoslavijos tribunolas tebepersekioja, atžvilgiu. Todėl manau, kad teisėtai reikalaujame Parlamento paaiškinti mums, ar yra sudarytas Teismo Hagoje jurisdikcijai priklausančių šalių sąrašas ir ar yra šalių, kurios abejingos šiam teismui ir laiko jį nesvarbiu. Manau, kad mūsų reikalavimas žinoti, kurios šalys ir kurių šalių piliečiai stoja prieš teismą Hagoje kaip kaltinamieji, yra teisėtas.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Ačiū už suteiktą žodį, gerb. pirmininke. Paprasčiau žodžio dėl prieš tris dienas Kroatijoje atsitikusio tragiško įvykio. Aštuoniolikmetis užmynė ant lauko minos ir tapo viena iš daugybės aukų, iš kurių buvo nemažai Italijos, Nyderlandų ir kitų Europos valstybių piliečių. Kroatija nedalyvauja išsamioje tarptautinėje išminavimo programoje, kurią 2008–2013 m. laikotarpiu finansuoja Komisija, todėl nežinoma, kiek tokių minų dar likę. Nors Kroatija pati niekada negamino šios rūšies minų, jos teritorijoje 1000 km ruože yra žmonių gyvybei grėsmę keliančių, specialiai žmonių žudymui skirtų sprogmenų. Pagarbiai prašau Komisijos ir jūsų, gerb. pirmininke, įsikišti, kad Kroatija, kaip Bosnija, Ukraina, Kosovas ir Kipras, taip pat galėtų pasinaudoti Europos teikiama pagalba, nes išminavimo operacijos labai brangiai kainuoja ir yra ypač pavojingos. Apie tai kalbėjau Jungtiniame ES ir Kroatijos tarpparlamentiniame komitete kaip ES delegacijos primininkas. Labai dėkoju už suteiktą žodį.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, ūkininkų demonstracijos Graikijoje ir kitose Europos šalyse siunčia signalą apie pakitusį požiūrį į ūkininkavimą ir maisto klausimą, bylojančią apie būtinybę reformuoti Europos ir valstybių narių politiką. Europos lygmeniu griūnant ekonomikai, gyventojams praradus pasitikėjimą finansų sistema, mažosioms ir vidutinėms įmonėms palaipsniui nykstant ir mažėjant užimtumui negalime ignoruoti problemų, susikaupusių ūkininkavimo, kaimo ekonomikos ir regioninio užimtumo srityse. Būtų gerai, jei Komisija ir Parlamentas pradėtų dialogą ir pateiktų pasiūlymus dėl šių problemų sprendimo būdų, ne tik tam, kad smulkieji ir vidutiniai ūkiai galėtų išlikti, bet kad jie galėtų įveikti krizės padarinius per ateinančius kelerius metus, taip pat kad būtų aktyviai naudojamas intervencijos mechanizmas, kad būtų sustiprintas krizės valdymo mechanizmas, ateityje net kompensuojant prarastas pajamas, taip pat sustiprinta valstybių narių politika užtikrinant didesnę jos lankstumą, be viso to būtinai neužmirštant bendro BŽŪP finansavimo.

Eugenijus Gentvilas (ALDE). – (LT) Neseniai pasigirdo Europos vadovų mintys, kad jie nusivylė Ukrainos ir Gruzijos lyderiais. Pradėta abejoti, ar jie gali demokratizuoti savo valstybes ir vesti jas į NATO ir Europos Sąjungą. Tokios mintys ir kalbos – gera parama Rusijos politikai ir specialiosioms tarnyboms. Net plika akimi matome Rusijos provokacijas, kurių tikslas – sumenkinti Juščenką, Saakašvilį ir jų vykdomą į Vakarus orientuotą politiką. Yra ir nematomų provokacijų. Kaip jos būdavo rengiamos, geriausia pasiskaityti KGB archyvuose. Tik naivūs dabartinės Europos politikai gali manyti, kad tokio šantažo ir provokacijų šiandien Rusija nebevykdo, nors jai ir vadovauja KGB karininkas Putinas. Paskutinė informacinė provokacija, kad Gruzija pagrobė Rusijos karį. Ji visą savaitę maitino Europą. Vėliau Rusija pripažino, kad jos karys pats pabėgo iš tarnybos, bet juodas propagandinis darbas jau buvo padarytas. Toks išpūdis, kad Rusija puikiai žaidžia tankais, dujų vamzdžiais, informacija ir dezinformacija. Tačiau tokius žaidimus jai žaisti pirmiausia leidžia Europos politikų naivumas.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, pasinaudojusi tuo, kad visuomenės dėmesys visame pasaulyje sutelktas į klausimus, susijusius su ekonomikos krize, Kinijos valdžia pradėjo dar aktyviau naudoti savo spaudos aparatą prieš tibetiečius. Ši kampanija, kurią numatyta tęsti 40 dienų, daugiausia nukreipta prieš tuos, kurie praeitais metais dalyvavo protesto akcijose.

Padažnėjo šaukimų atvykti į policijos nuovadas, taip pat padaugėjo žmonių dingimo, bauginimo ir nepaaiškinamų mirčių atvejų. Negalime atmesti galimybės, kad viena iš tokių represijų pasekmių bus tibetiečių bruzdėjimai, o tibetiečiai bus priversti imtis kraštutinių priemonių. Atsakydamos į šiuos bruzdėjimus, Kinijos saugumo tarnybos ir kariuomenė imsis žiaurių protesto akcijų malšinimo priemonių. Gali paaiškėti, kad turime reikalą su sąmoninga provokacija iš Kinijos valdžios pusės, kuri tikėtis, kad pasinėrusios į kovą su ekonomine krize net demokratinės vyriausybės apsiribos tik nedrąsiais protesto akcijomis. Europos Parlamentas turėtų aiškiai ir ryžtingai išreikšti savo nuomonę šiuo klausimu, todėl šiandien leisiu sau pateikti

kreipimosi į Kinijos ministrą pirmininką projektą. Raginu visus kartu duoti komunistiniam režimui suprasti, kad nesitaikstysime su tibetiečių teisių pažeidimu.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Komisija paskelbė 2009 m. Europos kūrybiškumo ir naujovių metais. Kūrybiška mąstysena yra sėkmingo mūsų ekonomikos konkuravimo pasaulio mastu laidas, ir tą Europos Sąjunga jau seniai pripažino. Iš tikrųjų, naujovės yra įtrauktos kaip neatsiejama dalis ir į Komisijos kovos su klimato kaita paketą, ir į Europos ekonomikos atkūrimo planą. Europos Parlamentas turi aktyviau įsitraukti į veiklą skatinant kūrybiškumą kaip varomąją naujovių jėgą. Praeitais metais buvo priimtas priemonių paketas energetikos ir kovos su klimato kaita srityje ir patvirtinta raštiška deklaracija dėl fibromialgijos, už kurią norėčiau dar kartą padėkoti. Šie dokumentai kloja kelią naujovėms ir kūrybiškumui ypač svarbiose srityse, pvz., sveikatos apsaugos sektoriuje, sudarydami sąlygas naujų fibromialgijos gydymo metodų diegimui, taip pat energetikos sektoriui suteikdami galimybę efektyviau naudoti alternatyvius energijos šaltinius.

Alexandra Dobolyi (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, Vengrija 2007 m. gruodžio 21 d. taip pat prisijungė prie Šengeno erdvės, tačiau dar liko tam tikrų neišspręstų klausimų dėl sienos tarp Austrijos ir Vengrijos. Burgenlando valdžios su mumis iš tikrųjų nekalba. Todėl 2008 m. birželio mėn. mano tėvynainiai iš Vengrijos pateikė peticiją Europos Parlamento peticijų komitetui, kurią mes iš karto perdavėme Komisijos nariui Jacquesui Barrotui. Gerb. J. Barrot pagaliau atsakė po keturių mėnesių, kad neturi pakankamai informacijos dėl peticijos ir kad pasistengs susisiekti su asmeniu, kuris ją pateikė. Praėjus dar dviem mėnesiams aš pati susisiečiau su peticiją pateikusiu asmeniu ir paklausiau, kaip sprendžiamas šis reikalas. Man paaiškino, kad iki šiol su juo niekas iš Komisijos nesusisiekė, todėl tampa aišku, kodėl Komisijai taip sudėtinga gauti informaciją. Kai vėl kreipiausi į Komisijos darbuotojus, man buvo pažadėta, kad šis klausimas bus išnagrinėtas „ilgai neatidėliojant“. Norėčiau paklausti Komisijos, ką reiškia žodžiai „ilgai neatidėliojant“, ir išreikšti viltį, kad gerb. J. M. Barroso ir J. Barrot „ilgai neatidėliodami“ įsitrauks į po keturių mėnesių prasidėsiančią rinkimų kampaniją. Labai dėkoju.

Viktória Mohácsi (ALDE). – (HU) Ačiū, gerb. pirmininke, dar norėčiau trumpai pakalbėti Europoje paplitusio rasizmo klausimu. Vengrijoje prieš kelias dienas vienas policijos viršininkas, padaręs rasistinį pareiškimą, buvo išteisintas ir grąžintas į darbą remiantis tariamo vidaus tyrimo duomenimis. Tyrimo metu nebuvo aiškinamasi, ar iš tikrųjų buvo padarytas rasistinis pareiškimas. Rumunijoje, *Târlungeni* savivaldybėje netoli Brašovo buvo pastatyta siena, atskirianti romus nuo ne romų šeimų. Atsakydamas į vaiko klausimą, kodėl juos atskyrė, tėvas galbūt galėtų paaiškinti, kad tai daroma todėl, kad vienoje pusėje gyvena geri žmonės, o kitoje – blogi. Prieš dešimt dienų balsavome dėl Italijos delegacijos pranešimo, o prieš savaitę Italija panaudojo ginkluotąsias pajėgas prieš romus po to, kai nežinomi asmenys įvykdė du nusikaltimus. Policijos pajėgos tikrina romų šeimas pasitelkdamos sraigtasparnius, tarnybinius šunis ir ginkluotus policijos pareigūnus. Labai dėkoju.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Darbą prarandančių asmenų skaičius Portugalijoje auga eksponentine progresija. Kiekvieną dieną pasigirsta žinių, kad įmonės mažina savo gamybą, atleidžia darbuotojus ar net visiškai užsidaro.

Vienas iš rimčiausių atvejų yra nedarbo grėsmė, iškilusi daugiau kaip 2000 bendrovės „Qimonda“ gamyklos darbininkų Vila do Kondės mieste po to, kai buvo paskelbtas pagrindinės bendrovės Vokietijoje bankrotas. Trečiadienį darbininkų delegacija iš abiejų šalių bus čia, Parlamente, tikėdamasi solidarumo ir mūsų palaikymo jų kovoje ginant savo darbo vietas.

Tačiau skandalas dėl laiku nemokamo darbo atlygio ir kitų išmokų taip pat didėja, kaip tą matome vykstant kamščio pramonės, kai kuriose tekstilės įmonėse, taip pat keramikos, metalurgijos ir kituose sektoriuose. Dėl to kyla rimtų socialinių problemų, didėja skurdas ar įvyksta net tragedijos, kai tos pačios šeimos nariai dirba vienoje įmonėje, o ji bankrutuoja. Turėjau progos tuo įsitikinti prieš kelias dienas lankydamasi Santa Marija da Feiros mieste esančioje bendrovės „Subercor“ fabrike (ši bendrovė priklauso avalynės gamybos bendrovių grupei „Suberus“), kurios darbininkai kovoja, nes negauna atlyginimo, taip pat yra šeimų, kurios jau badauja ir neturi kuo maitinti savo vaikų. Tai baisūs mus niokojančios krizės padariniai, kurių pėdsakus matome žmonių veiduose ir gyvenimuose. Todėl kreipiuosi į jus ragindama ne tik parodyti solidarumą, bet spręsti šias problemas.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, Vengrijos visuomenė su dideliu susidomėjimu stebi su vandens patrankų įsigijimu susijusio reikalo eigą ir norėtų, kad jis būtų kuo skubiau išaiškintas. Mes prašome Komisijos pagalbos. Problema susijusi su tuo, kad Vengrijos Vyriausybė 2006–2008 metais laikėsi nuomonės, kad įsigijo naujas vandens patrankas Šengeno fondo lėšomis ir kad šios vandens patrankos buvo panaudotos Budapešte išvaikant žmones 2007 m. spalio 22 d. 2008 m. pabaigoje Teisingumo ir teisėsaugos ministras

pareiškė, kad šie įrenginiai buvo įsigyti ne Šengeno fondo lėšomis, taigi ne ES lėšomis. Kompetentingas Komisijos narys patvirtino, kad šie įrenginiai nebuvo įsigyti Šengeno fondo lėšomis. Po dienos tos pačios ministerijos sekretorius, prieštaraudamas tam, ką patvirtino Komisija, pasakė, kad Vengrijos Vyriausybė padengė šių įrenginių įsigijimo išlaidas panaudojusi šalies Šengeno fondo lėšas. Todėl norėčiau paklausti Komisijos, ar ji iš tikrųjų išsiaiškino, kad šie įrenginiai buvo įsigyti Šengeno fondo lėšomis? Po tokių įvykių ne tik Vengrijos Vyriausybės, bet ir Komisijos veiklos patikimumas ir skaidrumas pradeda kelti abejonių. Ačiū.

Glyn Ford (PSE). - Gerb. pirmininke, praeitą pirmadienį Britanijos Vyriausybė paskelbė pradedanti tyrimą dėl galimybės pastatyti penkias bangų ir potvynio energiją naudojančias jėgaines prie Severno upės žiočių, iš kurių tris ketinama pastatyti prie užtvankų, o kitas dvi – lagūnose.

ES teisingai nusibrėžė ambicingus tikslus atsinaujinančios energijos šaltinių naudojimo srityje, bet klystame manydami, kad galėsime be vargo juos įgyvendinti. Šios jėgainės galėtų tiekti iki 5 proc. visos JK reikalingos energijos, bet ji sukeltų ginčų aiškinant Buveinių direktyvos nuostatas.

Jei dėl teisinių ginčų – ar viešosios nuomonės – šios statybos bus atsisakyta, pasitvirtins Nyčės posakis, kad beprotybė tarp individų pasitaiko retai, bet ji labai dažna partijose, grupėse ir organizacijose. ES ir Britanijos Vyriausybė turėtų vadovautis Džeremio Bentamo filosofija, kad turime siekti to, kas geriausia kuo didesniai žmonių skaičiui.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, prireikė daug laiko, kad Balkanai būtų išlaisvinti iš neproduktyvaus nacionalizmo, prieštaraujančio europinėms elgesio normoms ir vertybėms, gniaužtų. Tačiau kai kuriems žmonėms, regis, tai reikėtų dar kartą priminti. 2008 m. spalio mėn. Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos Vyriausybė pateikė paraišką dėl jos teritoriją kertančio 10-ojo transporto koridoriaus finansavimo Europos bendrijos lėšomis. Praėjus tik dviem mėnesiams jie priėmė skandalingą sprendimą, net paskelbtą šios šalies oficialiajame leidinyje, pavadinti šį maršrutą Aleksandro Makedoniečio vardu, tuo parodydami didžiulę nepagarbą tarpiniam susitarimui su Graikija, į kurį įtraukta nuostata, aiškiai reikalaujanti vengti bet kokios propagandos ir nenaudoti simbolių, kurstančių priešišumą, neapykantą ir smurtą. Raginu Komisiją susieti paraišką dėl Europos bendrijos finansavimo su šio skandalingo sprendimo, primenančio mums, kad Balkanuose dar yra nacionalistų, atšaukimu. Kuriame Europą, kurioje nėra vietos nacionalizmui.

Evgeni Kirilov (PSE). – (BG) Praeitą trečiądienį Komisija paskelbė savo pasiūlymą dėl rekonstrukcijos darbų programos energetikos saugumo srityje.

Pagal šį pasiūlymą Bulgarija turėtų gauti tik 20 mln. jungties tarp Bulgarijos ir Graikijos statybos projekto finansavimui. Tik 20 mln. iš šiems projektams skirtos milijardais eurų skaičiuojamos sumos! Tam apibūdinti tinka mano šalyje vartojamas posakis: „Kaltas pavargo, kol pakėlė pelę“. Ir visa tai po didžiulės dujų krizės!

Kaip jums žinoma, Bulgarijai krizė pakenkė labiausiai, nes ji vienintelė visiškai priklauso nuo Rusijos dujų. Oficialiai sakoma, kad finansuojami greitai įgyvendinami projektai, bet iškilo tam tikrų įtarimų. Labai svarbus projektas, kurį Bulgarija pasiūlė dėl Chireno dujų saugyklos išplėtimo, galėtų būti įgyvendintas tik per kelis mėnesius. Jei parama nebus suteikta, Bulgarija jį įgyvendins savo lėšomis, bet kur tas Europos solidarumas ir teisingumas?

Taip pat praeitą savaitę vienas įtakingas Europos žurnalas parašė, kad dėl krizės parama euroskeptikams Bulgarijoje išaugs iki 20 proc. Tikiuosi, kad šis skaičiavimas netikslys, tačiau jei Komisija ir toliau taip elgsis su Bulgarija, ji labai prisidės prie to, kad šis rodiklis taptų realus.

Jim Higgins (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, prieš dvejus su puse metų sužinojau, kad Komisija iškėlė bylą Danijai Europos Teisingumo Teisme dėl to, kad Danija nustatė 2 proc. ribinę normą hidrogenizuotų riebalų kiekiui maisto produktuose. Komisija taip pasiūlė net nepaisydama mokslininkų patvirtintų faktų, kad hidrogenizuotos rūgštys gali sukelti širdies ir kraujagyslių ligas. Todėl prieš dvejus metus aš nusprendžiau – kartu su dviem mūsų kolegomis Danu Jørgensenu ir Linda McAvan – parengti raštišką deklaraciją. Mus parėmė 254 Parlamento nariai iš 25 valstybių narių, o tai didžiulis palaikymas.

Neseniai Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas paskelbė pranešimą, kuriame numatoma didžiausia 2 proc. norma, taigi būtent tokią normą, kurią nustatė Danija. Todėl remdamasis mediciniais ir moksliniais faktais raginu Komisiją galutinai patvirtinti 2 proc. ribinę normą, kurią nustatė Danija ir rekomenduoja savo pranešime Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Dar kartą su apgailestavimu norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Slovėnijoje gyvenančių italų ir vengrų tautinių mažumų statusas reglamentuojamas pavyzdiniu būdu ir kiekviena iš šių

mažumų turi savo atstovus Slovėnijos parlamente, o slovėnų bendruomenės negauna tokios pačios paramos šalyse, kuriose jos gyvena.

Nepaisant Budapešte pasirašytos sutarties, Vengrija nerodo jokie politinio noro leisti slovėnų tautinei mažumai turėti savo atstovus parlamente. Be to, remiantis naujausiais pranešimais, dėl sumažinto finansavimo ketinama uždaryti vienintelį slovėnų muziejų Vengrijoje. Tačiau šis muziejus yra vienintelis Vengrijoje gyvenančių slovėnų bendruomenės kultūrinio gyvenimo centras ir jo finansavimui buvo skirta tik 16 tūkstančių eurų.

Slovėnija vengrų bendruomenei skiria 14.5 mln. per metus, o slovėnų bendruomenė Vengrijoje gauna tik 400 tūkstančių. Todėl mes pagrįstai tikimės, kad Vengrijos Vyriausybė suteiks didesnę finansinę ir politinę paramą Slovėnijos bendruomenei Vengrijoje. Finansine krize neturėtų būti dangstomasi siekiant sumažinti tautinėms mažumoms skiriamas lėšas – tiek Vengrijoje, Italijoje ar bet kurioje kitoje šalyje.

Atanas Paparizov (PSE). - Gerb. pirmininke, nepaisant susitarimo tarp Graikijos valdžios ir ūkininkų, ūkininkai dar laiko užblokovę eismą Bulgarijos ir Graikijos pasienyje prie Kulatos ir Promachų sienos kirtimo posto. Dėl 14 dienų užsitęsios sienos tarp Bulgarijos ir Graikijos kirtimo postų blokados, Bulgarijos vežėjai patiria didžiulių finansinių nuostolių.

Aš su 14 kitų Europos Parlamento narių iš Bulgarijos pateikėme raštišką klausimą Komisijai dėl priemonių, kurių imamas vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 2679/98. Mes pripažįstame pagrindines Europos piliečių teises ir laisves. Tačiau esame įsitikinę, kad šis reglamentas turėtų būti patobulintas, kad ateityje būtų išvengta tokių transporto tarp valstybių narių blokadų, visiškai pažeidžiančių pagrindinius vidaus rinkos principus, pvz., principą dėl laisvo prekių ir žmonių judėjimo.

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

Anne Laperrouze (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, prieš 9 dienas Akvitanijos, Pietų Pirėnų ir Langedoko-Rusijono regionai buvo nusiaubti Klausio uragano.

Uraganas padarė didžiulės žalos, todėl raginu Europą suteikti šiems regionams skubią pagalbą. Turiu galvoje konkrečiai Europos Sąjungos solidarumo fondo, taip pat struktūrinių fondų ir Kaimo plėtros fondo paramą, taip pat manau, kad turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl valstybės pagalbos.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, ponios ir ponai, kad 2005 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas priėmė R. Berendo parengtą pranešimą dėl Solidarumo fondo pertvarkos išplečiant jo teikiamos paramos taikymo sritį. Šio klausimo svarstymas Ministrų Taryboje užstrigo. Būtina, kad teigiamas sprendimas šiuo klausimu būtų priimtas kuo skubiau.

Europos piliečiai tikisi, kad Europos Sąjunga apsaugos juos ir suteiks realią pagalbą. Suteikdami šiems Prancūzijos regionams skubią pagalbą, taip pat reformuodami Solidarumo fondą europiečių akyse pateiksime geležinę garantiją, kad būti jų pusėje ištikus bėdai yra Europos Sąjungos pareiga ir tikslas.

Georgios Toussas (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, smulkieji ir vidutinieji ūkininkai dvi savaites protestuoja išėję į gatves ir ši jų kova sukrėtė visą šalį. Bendrai Graikijos vyriausybės formuota ir įgyvendinama bendroji žemės ūkio politika ir Pasaulio prekybos organizacijoje pasirašyti susitarimai sumažino žemės ūkio gamybą, taip pat smulkiųjų ir vidutinių ūkininkų pajamas ir taip paspartino jų naikinimą. Graikijos žemės ūkio prekybos balansas iš juodos spalvos nusidažė raudona ir vien tik 2008 m. sudarė 3 mlrd. Užtuot tenkinusi smulkiųjų ir vidutinių ūkių poreikius, Naujosios demokratijos vyriausybė stengiasi juos suklaidinti beprasmiškais pareiškimais sutelkdama savo specialiąsias pajėgas jų kovos malšinimui. Graikijos komunistų partija ir darbininkai remia smulkiųjų ir vidutinių ūkininkų kovą prieš bendrąją žemės ūkio politiką ir visą prieš paprastus žmones nukreiptą politiką, kurią vykdo Europos Sąjunga ir buržuazinės vyriausybės. Komunistai ir darbininkai taip pat remia ūkininkų reikalavimą nustatyti garantuotą mažiausią žemės ūkio produkcijos kainų ribą, kad smulkieji ir vidutinieji ūkininkai galėtų kompensuoti gamybos išlaidas ir pagerinti savo finansinę padėtį.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, gilėjant ekonominei krizei, Jungtinės Karalystės pramonės sektorius susidūrė su rimtomis problemomis, sukėlusiomis darbininkų protesto akcijas, kurių atsiradimą lemia išipareigojimas neriboti laisvo darbo jėgos judėjimo ES ir reikalavimai sudarant viešojo pirkimo sutartis, dėl kurių vietos darbininkai ir bedarbiai atsiduria nepalankioje padėtyje ir praranda išsidarbinimo galimybes, nes laimėjusios viešojo pirkimo konkursus užsienio įmonės pritraukia darbo jėgos iš užsienio.

Manau, kad daugelis supranta, kad tuo Jungtinė Karalystė moka savo kainą už narystę ES. Mes priversti laikytis darbo rinką reglamentuojančių įstatymų ir gerbti ES teisės ir Europos Teisingumo Teismo sprendimų viršenybę. Viešojo pirkimo politika, pagal kurią draudžiama teikti pirmenybę vietos rangovams ir darbo jėgai, kursto vis didesnę nepasitenkinimą ES ir jos nelanksią politiką.

Panayiotis Demetriou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, prieš dvejus metus Europos Parlamentas beveik vienbalsiai priėmė rezoliuciją. Šioje rezoliucijoje Parlamentas ragino imtis priemonių, kad būtų išsiaiškintas dingusių asmenų Kipre likimas. Praėjo dveji metai, bet nematome jokios pažangos. Turkijos kariuomenės buvo paprašyta suteikti kompetentingam komitetui visą jos turimą informaciją, bet nieko šia linkme dar nebuvo padaryta. Priešingai, šiomis dienomis išgirdome viešą vieno turko, kuris tuo metu tarnavo kariuomenėje, prisipažinimą nužudžius 10 Turkijos kipriečių, jo sąžinę slėgė kaltės jausmo našta, kurios pakelti daugiau nebegalėjo. Turkijos kariuomenė žino apie šiuos ir daugelį kitų nusikaltimų, ir, be abejo, šiandien nerasime nė vieno civilizuoto žmogaus, turkų ar kitos tautybės, kuris nesmerkia šių karo nusikaltimų. Tad ką mes turėtume daryti? Mes turėtume paraginti Turkijos kariuomenę pateikti kompetentingam komitetui informaciją, kad būtų padarytas galas dingusių asmenų artimųjų kančioms.

Richard Corbett (PSE). – Gerb. pirmininke, kaip jums žinoma, per visą mano šalį nusirito protesto akcijų banga dėl Italijos įmonės, kuri mano šalyje laimėjo konkursą atlikti darbus mano rinkiminėje apygardoje esančioje naftos perdirbimo įmonėje ir ketina naudoti darbo jėgą tik iš Italijos.

Jei ši įmonė iš tikrųjų pasiliko teisę apsiriboti tik darbo jėga iš Italijos ir neleisti dirbti britų darbininkams, tai protesto reakcija yra suprantama. Tai būtų Europos Sąjungos teisės pažeidimas (diskriminacija dėl pilietybės), nes išeitų taip, kad ši įmonė nepaiso Britanijos reikalavimų, kurių privalo laikytis pagal Direktyvą dėl darbininkų siuntimo dirbti į užsienį.

Tačiau jei protestuotojai sako, kad tik Britanijos įmonės turi teisę dalyvauti konkurse dėl šių darbų ir turi būti samdoma tik darbo jėga iš Britanijos, tuomet, žinoma, jie sukeltų netinkamą ginčą. Jie turėtų atsižvelgti į tai, kad kitose ES valstybėse narėse dirba per 2 mln. Britanijos piliečių, o Britanijoje dirba tik 1 mln. asmenų iš kitų ES šalių, neturinčių Britanijos pilietybės.

Šūkis „Britanijos darbo vietos Britanijos darbininkams“ turėtų būti suprantamas kaip galimybė Britanijos darbininkams sąžiningai ir be jokios diskriminacijos konkuruoti. Jis neturėtų būti suprantamas kaip teisė konkrečiai šaliai – Britanijai ar bet kuriai kitai ES valstybės narei – apsiriboti tik savo įmonėmis ar savo vietine darbo jėga.

Marco Pannella (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad po dviejų dienų čia įvyks iškilmingas posėdis dalyvaujant Palestinos prezidentui. Prezidentas atvyksta į Europos Rūmus, kurie niokoja mūsų Europos tėvynę, paversdami Viduržemio jūros regioną tik skurdžiausiuju, pasmerktu badui ir išnykimui, kapinėmis.

Mes atstovaujame – klausykite, atėjo laikas nacionalistiniams protestams, prie kurių turėtų prisijungti visi – Europos rykštei, griaušančiai Europos tėvynę, ir privalome tą pasakyti Briuseliui. Po dviejų dienų savo kalbą čia sakys palestinietis. Tai, kad 80 proc. Izraelio piliečių pasisako už Europą, priešingai nei Jeruzalės Vyriausybė, kaip parodė Adenauerio fondas, taip pat rodo, kad net Palestinos, Libano, Tuniso ir Viduržemio jūros regiono pietuose esančių šalių gyventojai neturi teisės imtis revoliucinių veiksmų...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Iosif Matula (PPE-DE). – (RO) Atsižvelgiant į esamą padėtį Europoje, energetinio saugumo užtikrinimas tampa prioritete užduotimi. Energijos tranzito maršrutų diversifikaciją galima užtikrinti sujungiant Europos dujų tinklus, tai taip pat prisidėtų prie valstybių narių solidarumo, vieno iš pagrindinių Europos Sąjungos principų, stiprinimo. Praeitą savaitę Komisija pasiūlė, kad be Rumunijos ir Vengrijos įnašų papildomai dar būtų skirta 30 mln. Arado–Šegedo dujotiekio projektui, kurio finansavimas buvo sustabdytas ilgiau kaip penkerius metus, užbaigti.

Šis projektas labai svarbus. Dujotiekis sujungs Rumuniją ir Vengriją, taip pat šių šalių dujų tinklus su Europos Sąjungos tinklu. Užbaigus dujotiekio statybą, Rumunija galės ir eksportuoti, ir importuoti dujas Europos rinkoje, ne tik esant normaliai padėčiai, bet ir energetinės krizės sąlygomis. Atsižvelgdamas į tai prašau jus paremti Komisijos pasiūlymą, kad jis galėtų būti įgyvendintas kuo skubiau.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, mėsos skandalas Airijoje sukėlė bangų visoje Europoje, įskaitant Austriją, kur buvo prieita net prie to, kad airiška mėsa buvo parduodama kaip tirolietiška kiauliena. Mano nuomone, vienintelė išeitis sprendžiant šią problemą, paplitusią visoje ES, būtų pareikalauti, kad šviežia

mėsa ir jos produktai būtų parduodami su raštiškomis deklaracijomis, kuriose būtų nurodoma ši informacija: kilmės vieta, gyvulių kelinės iki skerdyklos ir po to iki prekybos punkto trukmė, taip pat būtina kilmės šalies pavadinimas, jei mėsa atkeliavo iš ES nepriklausančių šalių. Be to, jau atėjo laikas, kai Europos Sąjungoje šiuos dalykus turėtų tikrinti inspektoriai. Kad tai iš tikrųjų būtų padaryta, raginu Tarybą, Komisiją ir jus, ponios ir ponai, imtis veiksmų ir užtikrinti, kad Europos vartotojai daugiau nebebūtų tokiu būdu klaidinami.

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Mus pasiekė pranešimai, kad ilgai užtrukęs pilietinis karas Šri Lankoje artėja į pabaigą. Tačiau „Tamilų tigrai“ buvo priversti palikti savo paskutinę citadelę ne dėl politinių laimėjimų ar kokio nors ilgalaikio sprendimo, bet dėl to, kad buvo panaudota karinė jėga. Šis karinis sprendimas kupinas problemų. Turime laimėtojus ir pralaimėtojus – dešimtis tūkstančių civilių gyventojų, kurie palieka namus bijodami valstybės tarnybų persekiojimo.

Įvykiai Vakarų Balkanuose pamokė mus, kad po karinių pergalių ir formalų paliaubų nutraukiant karinius veiksmus laimėtojai dažnai griebiasi pralaimėjusiųjų ar tariamai jiems prijauciančiųjų žudymo. Pergalės palieka asmenų persekiojimą, nevaldomus keršto išpuolius, taip pat dažniais atvejais organizuotas žudynes, kurias nusikaltėliai siekia nuslėpti.

Nenoriu nieko kaltinti iš anksto. Noriu tik atkreipti dėmesį į tai, kad Europos Sąjunga privalo nedelsiant imtis veiksmų, kad šiuo labai svarbiu laikotarpiu pasibaigus konfliktui, kai civiliai gyventojai priversti bėgti iš šalies bijodami jiems gresiančio didelio pavojaus, į šalį būtų nusiųsti tarptautiniai stebėtojai.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, daugelis girdėjo apie neseniai Airijos Respublikoje įvykusį dioksino skandalą. Su šia problema taip pat susidūrė Šiaurės Airijos jautienos gamintojai, nes jie naudojo importuojamus kombinuotuosius pašarus, kurie sukėlė problemų gyvūnų sveikatai. Šiaurės Airijos vykdomoji valdžia dabar pasiūlė ūkininkams 25 proc. kompensaciją, taigi ūkininkai bus sužlugdyti. Valdžia negali surasti reikiamų lėšų ir negalės gauti tų 37.5%, turimų Europos Sąjungos fonduose. Kiek supratau, Airijos Respublikos Vyriausybė aiškiai davė suprasti, kad neprisiims jokios atsakomybės, nors ji pati išdavė licenciją šių pašarų fabrikui ir kontroliavo jo veiklą. Yra dar vienas mėsos kombinatas, kuriame rastas didelis užkrėstos kiaulienos kiekis. Tai labai rimta ir pavojinga problema ir ją būtina kuo skubiau išspręsti.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Europos Sąjunga kruopščiai rengiasi deryboms dėl naujo susitarimo, kuris turės pakeisti esamą Kioto protokolą toliau kovojant su klimato kaitą lemiančiomis priežastimis. Valstybės narės turi palaipsniui mažinti taršos anglies dvideginio išlakomis lygį. Europos įmonės privalo nedelsiant investuoti į energiją intensyviai naudojančių gamybos objektų modernizavimą, kad galėtų išlaikyti esamą gamybos lygį, išsaugoti darbo vietas ir rūpintis aplinkos apsauga.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad šios ekonominės krizės metu mūsų įmonės negali gauti kreditų, kurių jiems labai reikia minėtam modernizavimui. Iš Europos įmonių nereikalaujama sumažinti gamybą, bet paprasčiausiai norima, kad ji būtų vykdoma protingiau ir labiau saugant aplinką. Raginu Komisiją, Europos investicijų banką ir valstybes nares suteikti ES tvariai ekonominei plėtrai prioritetinį dėmesį ir Europos ekonomikos atkūrimo plane užtikrinti Europos įmonėms sąlygas, būtinas tam, kad jos galėtų modernizuotis ir likti konkurencingos stiprėjančios konkurencijos rinkoje.

Iuliu Winkler (PPE-DE). – (HU) Ačiū, gerb. pirmininke. Europos Sąjunga susidūrė su iššūkiais užtikrinti stabilumą ir saugumą, pagerinti jos piliečių gerovę ir sukurti bendrą Europos ateitį. Istorinės, tautinės ir etninės mažumos nepraranda savo vertės daugiatautėje Europoje. Tačiau pagarba šių mažumų teisėms dar nepakankamai užtikrinta. Tai, kad yra priimti tokie dokumentai kaip Pagrindų konvencija dėl tautinių mažumų apsaugos ir Europos regioninių arba mažumų kalbų chartija, teikia vilčių. Aišku, kad kol šis dokumentas nėra ratifikuotas visų Europos Sąjungos valstybių narių, būtina dėti papildomas pastangas. Parlamentas turėtų siekti, kad būtų sudarytas pagrindų susitarimas, kuriame būtų užtikrinta tautinių mažumų bendruomenių apsauga pripažįstant įvairių formų autonomiją ir laisvo apsisprendimo teisę laikantis subsidarumo principo, nes tik toks būdas spręsti klausimus, susijusius su tautinėmis mažumomis, kelia pasitikėjimą. Ačiū.

Véronique Mathieu (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau išreikšti savo palaikymą nuo Klausio uragano, daugiau nei prieš savaitę nusiaubusio Europos pietinius regionus, ypač pietvakarinę Prancūzijos dalį, nukentėjusiems piliečiams ir jų šeimoms.

Uragano padariniai tragiški. Žuvo 11 žmonių, beveik pusantro milijono namų liko be elektros, taip pat suniokota 300 000 hektarų miškų, o tai sudaro 40 proc. visų miškų Landų regione. Uraganas išvertė medžius 30–40 mln. m² plote.

Nuo 2002 m. Europos Sąjungoje veikia Solidarumo fondas, kurio lėšomis teikiama skubi parama Europos regionams, nukentėjusiems nuo tokių gamtinių stichijų. ES Ministrų Taryba – pakartosiu čia gerb. A. Laperrouze pasakytus žodžius – privalo suteikti paramą šiems regionams panaudodama Solidarumo fondo lėšas. Tikiuosi, kad Parlamentas pasirūpins, kad tai būtų padaryta kuo skubiau.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, netrukus švęsime Apskritojų stalo derybų Lenkijoje 20-ąsias metines. Prie šio apskritojų stalo susėdo tuometiniai Lenkijos vadovai ir valdžios opozicija, kad kartu apsvaistytų Lenkijos problemas, ekonominio ir socialinio pobūdžio, taip pat svarbias problemas, susijusias su Lenkijos politine sistema, ir surastų galimus šių problemų sprendimo būdus.

Opozicijai pirmiausia atstovavo „Solidarumo“ judėjimas, susibūręs 1980 m. ir vadovaujamas Lecho Valensos ir organizacijos patarėjų. Vyriausybei derybose atstovavo grūninančios ekonominės sistemos vadovai, įvedę Lenkijoje karo padėtį.

Šio Apskritojų stalo derybų dalyviai susitarė 1989 m. birželio mėn. surengti rinkimus, kuriuose buvo išrinkta Tadeušo Mazowieckio vyriausybė. Jai pirmą kartą vadovavo Komunistų partijai nepriklausantis ministras pirmininkas. Būtent ši vyriausybė parodė mums, kad Lenkija turėtų eiti ne tik laisvės ir demokratijos, bet ir integracijos į Europos Sąjungą keliu. Šie mano šalyje įvykę pokyčiai taip pat paskatino daugelį Vidurio ir Rytų Europos šalių pasukti laisvės, demokratijos ir integracijos į ES keliu.

Pirmininkė. – Šio darbotvarkės klausimo svarstymas baigtas.

14. Dohos derybų metu 2008 m. liepos mėn. pabaigoje pasiekto susitarimo dėl ne žemės ūkio produktų patekimo į rinką ir dėl paslaugų reikšmės įvertinimas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Komisijos pareiškimas dėl Dohos derybų metu 2008 m. liepos mėn. pabaigoje pasiekto susitarimo dėl ne žemės ūkio produktų patekimo į rinką ir dėl paslaugų reikšmės įvertinimo.

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, mes susidūrėme su didžiausiu mūsų kartos iššūkiu, todėl ir išsivysčiusių, ir besivystančių šalių laukia sudėtingi ir labai svarbūs sprendimai.

Mums reikia teigiamo globalizacijos poveikio, kad galėtumėme duoti atsaką jos neigiamiems padariniams. Esu tvirtai įsitikinusi, kad kai tik pradėdame mąstyti, ko turėtume griebtis, visada prieiname išvadą, kad svarbiausiais dalykais – užbaigti daugiašales prekybos derybas, Dohos derybas.

Turbūt net nereikia priminti gerbiamiems Parlamento nariams to, ko istorija moko mus dėl protekcionizmo, dėl to, kaip svarbu atverti savo rinkas ir suteikti galimybę mūsų įmonėms prekiauti visame pasaulyje. Turbūt net nereikia sakyti gerbiamiems Parlamento nariams, kad paprasčiausiai pagal Pasaulio prekybos organizacijos taisykles, jei šalys nustotų taikyti savo tarifus taip, kaip daro dabar, ir pereitų prie tokio tarifų taikymo, koks leidžiamas pagal taisykles, tai prekybos sąnaudos galėtų siekti apie 260 mlrd. Esu tikra, gerbiamiems Parlamento nariams nereikia priminti, kad besivystančios šalys galvoja apie ateitį, todėl joms labai rūpi, kaip bus su pagalba, kurią gauti jie iki šiol galėjo.

Taigi dėl to, kur dabar esame: žinome susitarimo, kuris dabar yra 80 proc. baigtas, vertę ir kad 80 proc. to, kas turėjo būti padaryta 2008 m. liepos mėn., buvo padaryta. Dėl to, ką susitarimas duos: iš prekybos besivystančiose šalyse gausime apie 12–14 mlrd. per metus, turėsime galimybę patekti į naujas rinkas, pvz., į Kinijos rinką, turėsime naujas eksporto Europos Sąjungoje galimybes, pvz., eksportuoti chemijos ir tekstilės pramonės produkciją, taip pat yra potencialas padidinti paslaugų prekybą iki 14 mlrd. Kitas šiuo metu labai svarbus klausimas susijęs su netarifinėmis, nemokestinėmis kliūtimis. Pvz., šios kliūtys Kinijoje Europos Sąjungos įmonėms vien tik 2007 m. kainavo 20 mlrd. Taigi šis derybų ciklas labai svarbus.

Ką tik grįžau iš Davoso, kur diskusijose tarp prekybos ministrų buvo dar kartą patvirtinta būtinybė grįžti prie derybų stalo, o techninės diskusijos, žinoma, tęsiamos Ženevoje.

Mes visi laukiame, kada JAV administracija imsis šiuo metu planuojamo savo prekybos politikos persvarstymo ir kada ji prieis tą pačią išvadą, kurią mes padarėme. Taip pat nekantriai laukiame G20 viršūnių susitikimo, vyksiančio 2009 m. balandžio 2 d., kuris suteiks pasaulio lyderiams galimybę kartu apsvaistyti, kaip išeiti iš ekonomikos ir finansų krizės, ir dar kartą aptarti būtinybę užbaigti derybų ciklą. Taip pat balandžio ar gegužės mėn. Indijoje vyks rinkimai, todėl yra tikimybė, kad tuo metu esama arba nauja vyriausybė sugrįš prie šio klausimo.

Iš klausimų, dėl kurių dar nebuvo susitarta derybose, yra klausimas dėl specialaus paramos mechanizmo, dėl kurio galiausiai užstrigo derybos tarp Indijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Dabar svarstomi nauji pasiūlymai. Taip pat dar turi būti priimtas sprendimas dėl medvilnės, bet ir šiuo klausimu yra pateikta naujų pasiūlymų. Jungtinėms Amerikos Valstijoms yra likę tikrai ginčijamų klausimų, susijusių su konkrečiais sektoriais.

Be abejo, dar daug ką reikia padaryti, bet aš tvirtai tikiu, kad jei šalys parodys politinį norą, visi šie klausimai bus išspręsti neieškant alternatyvų. Mums labai svarbūs klausimai dėl paslaugų patekimo į rinkas, todėl toliau dėl jų derėsimes.

Baigdama norėčiau pasakyti, kad būtent dabar būtinybė užbaigti šį derybų ciklą yra labai akivaizdi ir aiški, ir aš nekantriai laikiu, kada jūsų ir Komisijos vardu galėsiu tęsti savo pastangas, kad šis derybų ciklas būtų užbaigtas.

Georgios Papastamkos, PPE-DE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, prekyba pramonės prekėmis ir paslaugomis iš tikrųjų yra strategiškai svarbi Europos ekonomikai. Europos Sąjunga, kaip visi žinome, yra didžiausia eksportuotoja pasaulyje ir pagrindinis tiesioginių užsienio investicijų šaltinis. Europos Sąjungos rinka viena iš atviriausių, o mūsų artimiausios partnerės nenori panaikinti savo sukurtų didelių prekybos kliūčių. Mes siekiame, kad jos sumažintų tarifus ir panaikintų nepagrįstai sukurtas netarifines kliūtis. Be pramonės požiūriu pažangių trečiųjų šalių dar yra besiformuojančios ekonomikos šalys, kurios taip pat turi daryti nuolaidas, atitinkančias jų išsivystymo lygį ir jų atitinkamų pramonės sektorių konkurencingumą. Tačiau, gerb. Komisijos nare, prekybos kliūtys yra ne vienintelė problema: dėl reguliavimo sistemų skirtumų taip pat patiriamos papildomos eksporto išlaidos, todėl europinės prekės atsiduria nepalankioje padėtyje palyginus su prekėmis, importuojamomis iš šalių, taikančių lankstesnius standartus, kurių atžvilgiu dažnu atveju kyla klausimas dėl saugos ir Europos vartotojų apsaugos. Tai, kad ilgai nepavyksta pasiekti susitarimo, blogina ekonominio netikrumo klimatą ir pakerta pasitikėjimą daugiašale prekybos sistema. Dvišaliai ir tarpreigioniniai susitarimai pagal savo pobūdį gali būti tik papildomi. Be to, ekonominė krizė gali paskatinti vienašališkai nustatomą prekybą ribojančių ar ją iškraipiančių kliūčių atsiradimą. Tokių pavyzdžių, nors nedaug, bet jau yra, kaip patvirtinama atitinkamame Pasaulio prekybos organizacijos vadovo P. Lami pranešime. Tai, kad Atstovų rūmai priėmė nuostatą dėl JAV produktų apsaugos, yra žingsnis ta pačia nerimą keliančia kryptimi. Sakyčiau, kad grįžimas prie vienašališkų priemonių, yra ne išeitis. Šiandien labiau nei bet kada anksčiau mums reikia spręsti problemas kartu, siekiant didesnės teigiamos integracijos ir sukuriant ar stiprinant tarptautinio reguliavimo sistemas su sisteminės konvergencijos perspektyva. Mums reikia naujos tarptautinės ekonominės architektūros. Mums reikia labiau subalansuoto ir skaidresnio pasaulio prekybos valdymo. Šiuo atžvilgiu, gerb. Komisijos nare, mes laukiame kompleksinio pasiūlymo dėl „globalizacijos, turinčios europinį veidą“, kuriame būtų atsižvelgta į jau padarytus pakeitimus ir į ryšį tarp komercinių ir ekonominių aspektų, kad šiuo krizės metu pasaulis Europą matytų skaidrią, demokratinę ir efektyvią.

Glyn Ford, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, mes Europos socialistų partijoje esame įsipareigoję siekti sėkmingos Dohos derybų ciklo baigties, bet tikintis politinis laikrodis nustatė pažangą, jei galima taip pasakyti, sulaukymo režimu. Komisijos narė C. Ashton paminėjo, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose dabar pradėjo dirbti, mano nuomone, labai sveikintina Prezidento B. Obamos administracija, bet mes laukiame prekybos politikos svarstymo, o tai gali užtrukti.

Balandžio ar gegužės mėn. vyks rinkimai Indijoje. Vieno dalyko Komisijos narė C. Ashton nepaminėjo – tai pačios Europos Sąjungos, kur birželio mėn. vyks mūsų pačių Europos Parlamento rinkimai, po kurių darbą pradės nauja Komisija, ir tikiuosi, kad C. Ashton liks dirbti joje kaip narė, atsakinga už prekybą. Tačiau tai nereiškia, kad šiuo metu nėra ką daryti. Europa turi ir toliau pabrėžti savo įsipareigojimą plėtrai ir laisvajai prekybai užtikrindama, kad būtų padarytas galas išnaudojimui ir tenkinamas poreikis tvariai plėtrai.

Sutinku su gerb. G. Papastamkos, kad tuo grindžiama laisvoji prekyba naudinga visiems dalyviams. Mus ištikusi ekonomikos ir finansų krizė – tai priežastis judėti į priekį, o ne atsitraukti.

Komisijos narė C. Ashton ir Komisija gali pasistengti sukurti pagrindą susitarimui tarp Jungtinių Amerikos Valstijų ir Indijos. Manau, kad paskutinį kartą pasiekti susitarimą sutrukdė būtent abiejų derybų šalių užsispyrimas. Gal dėl 80 proc. klausimų jau susitarta, bet liko dar 20 proc. Jungtinėse Amerikos Valstijose jau dirba nauja administracija. Po rinkimų Indijoje taip pat galės būti išrinkta nauja vyriausybė.

Tačiau kol kas mes neturime kito pasirinkimo, tik toliau siekti, kad būtų sudaryti dvišaliai susitarimai. Džiaugiuosi pažanga, padaryta praeitą savaitę derantis dėl laisvosios prekybos susitarimo su Korėjos

Respublika. Kiek supratau, mes jau beveik susitarėme dėl šio susitarimo, kuris taip pat bus naudingas abiem derybų šalims.

Esu parengęs pranešimą dėl laisvosios prekybos susitarimo su ASEAN valstybėmis ir turiu pasakyti, kad derybinis pagrindas trukdo išspręsti institucinį klausimą. Turime apsvarstyti galimybę sukurti koaliciją su tomis ASEAN valstybėmis, kurios nori ir gali pasirašyti susitarimą. Dėl Indijos, tai manau, kad šiuo metu šios šalies vyriausybė nerodo jokio noro pasiekti susitarimą. Po rinkimų prie valdžios vairo stosianti Delio administracija, naujos sudėties ar senoji, turės apsispręsti, kitaip ES derės su tais, kurie nori ne tik kalbėti, bet ir pasirašyti susitarimą.

Dabar noriu perduoti žodį gerb. M. Pannellai, naujai deleguotam ALDE frakcijos atstovui prekybos klausimu. Galbūt būtų tikslinga išgirsti Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę. Pasveikinkime jį.

Marco Pannella, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad tam tikru mastu galėtume pradėti – atsižvelgiant į tai, kad informacija apie šias sąlygas per pastarąsias kelias dienas buvo labai plačiai išplatinta – daryti tai, ką turime daryti, gerb. Komisijos nare, keistai lygindami Dohos, ar buvusį – kaip tikėjomės – Dohos subjektą su Davoso objektu. Nemanau, kad derėtų šiuos subjektus skirti, bet, žinoma, toks lyginimas įdomus.

Kaip sakėte, gerb. Komisijos nare, dabar mes tam tikru mastu priklausome nuo to, kas vyksta ne Europoje. Turiu galvoje įvykius Jungtinėse Amerikos Valstijose, Indijoje, tai pat tai, kas vyksta, kaip ką tik minėjo gerb. G. Ford, derantis su mums svarbiomis ASEAN valstybėmis ir Pietų Korėja. Tačiau tikroji problema susijusi su tuo, kiek mes, Komisija ir Europos Sąjunga, šiandien galime atsispirti nacionalizmo protrūkiui, apie kurį kalbėta prieš akimirka, ekonominės autarchijos idėjomis ir naujoms protekcionistinėms iliuzijoms, kurios labai sunkina jūsų, gerb. Komisijos nare, ir visos mūsų Europos Sąjungos darbą.

Manau, kad šioje rinkimų kampanijoje bus labai svarbu suprasti, kiek Europos Parlamento Socialistų, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos gali pasiekti, bendradarbiaudamos su kitomis frakcijomis, kad būtų surastas būdas tinkamai suformuluoti mūsų pasiūlymą, kurio atžvilgiu, gerb. Komisijos nare, jūs paskirta kalbėti mūsų vardu, ir kiek mes galime pasiekti, kad šis pasiūlymas būtų tikrai europinis, o ne šiaip pasiūlymas, priimtas tik Briuselyje ir nesuderintas su sostinėmis, kurios kiekviena savo ruožtu kažką daro atskirai, kaip kad dažnai atsitikdavo praeitame amžiuje.

Jacky Hénin, GUE/NGL frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, nėra prasmės neigti to, kad liepos mėn. įvykusiame derybose Bušo administracija ir Europos Sąjunga dėl Indijos ir Kinijos pozicijos įkliuvo į savo pačių paspėjus spąstus. Priešingai liberalių pažiūrų ekonomistų veidmainiškiems tvirtinimas, kad nesėkminga Dohos derybų baigtis neturtingoms šalims reikštų katastrofą, nieko panašaus neatsitiko.

Priešingai, atsižvelgiant į didžiulius žaliavų kainų svyravimus, šalims, patiriančioms sunkumų, Dohos derybos suteikė istorinę galimybę. Net ekspertai pripažįsta, kad nauda, kurią skurdžiausiai gyvenančios šalys būtų galėjusios tikėtis gauti, būtų daug mažesnė už nuostolius dėl maitos mokesčių panaikinimo šiose šalyse, kurių suma galėtų siekti 60 mlrd. dolerių.

Šiose derybose Komisija, pati susipainiojusi savo liberaliose dogmose, parodė visišką atsakomybės už Europos žmones nebuvimą nuedama taip toli, kad net pateikė žalingą, net nuostolingą pasiūlymą dėl automobilių gamybos ES teritorijoje, kad tik pasiektų susitarimą.

Dėl Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ir Komisijos, tai visada kalbama apie vartotojus, bet niekada apie turto kūrėjus. Būtent dėl tokio požiūrio mus ištiko krizė, nes konkurencija, kurią laikome svarbiausiu ir galutiniu tikslu, stumia mus dar didesnės darbo atlygio defliacijos, taigi ir visiško darbininkų nuskurdinimo ir metodiško socialinės apsaugos sistemos griovimo kryptimi.

Dohos derybų ciklo užbaigimas pasirašant susitarimą būtų pragaištingas visoms tautoms. Dar skausmingiau, ypač atsižvelgiant į dabartines sąlygas, yra tai, kad nepaisant jau padarytos didžiulės žalos, norima bet kokia kaina šia neteisinga kryptimi eiti toliau. Kad PPO taptų demokratiška, ją būtina pakeisti iš pagrindų.

Corien Wortmann-Kool (PPE-DE). – (NL) Dohos derybos vyksta jau gana ilgai ir reikėtų pasidžiaugti, kad Europa pasiekė tikrą pažangą, kad visos mūsų pozicijos tarpusavyje būtų geriau suderintos. Europa pateikė toli siekiantį pasiūlymą dėl žemės ūkio, deja, mūsų pastangų neparėmė kitos šalys. Tai dar viena priežastis, kodėl labai svarbu visus mūsų derybinius pasiūlymus vertinti kaip visumą, vieną paketą, įskaitant pasiūlymus dėl ne žemės ūkio produkcijos ir paslaugų patekimo į rinką.

Nuoširdžiausiai patikinu jus, kad remiu jūsų pastangas siekti kuo greitesnio susitarimo. Mes turime saugotis vis ryškėjančio protekcionizmo, kurio mūsų derybų partneriai griebiasi daugiausia dėl prastos pasaulio ekonomikos padėties, taip pat dangstydami būtinybės užtikrinti maisto saugą vėliava. Mes turime pakartoti, kad esame tvirtai įsipareigoję laikytis abipusiškumo principo. Jei mes esame atviri, tai ir jie turės būti atviri.

Ko šiuo atžvilgiu galima būtų tikėtis iš naujojo JAV prezidento ir ką tik jo paskelbto priemonių paketo? Ko galime tikėtis iš Kinijos? Pirmiausia šia kryptimi laukiame jūsų veiksmų, nes ekonomikos ir finansų krizės laikais, kai masiškai mažinami etatai ir mažėja gamyba, būtent ši rinka atveria mums ekonomines galimybes.

Gerb. pirmininke, nes norime žinoti, kokią naudą mūsų piliečiai gali tikėtis gauti iš tokio priemonių paketo ir kas gali būti jame pasiūlyta. Puikiai suprantu, kad per tokį trumpą laiką į šiuos klausimus neįmanoma atsakyti, bet norėčiau paraginti jus per ateinančias savaites ar mėnesius suprantamai išaiškinti piliečiams pateiktų pasiūlymų esmę ir reikšmę. Tai ypač svarbu dabar, artėjant Europos Parlamento rinkimams. Tikiuosi, galime pasikliauti jumis, kad į tai bus rimtai atsižvelgta.

Francisco Assis (PSE). – (PT) Šios labai didelės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis labai svarbu, kad Dohos derybose būtų pasiekta pažanga.

Krizės metu visada atsiranda pagunda griebtis protekcionizmo. Protekcionizmas yra tam tikros formos neurozė, paveikianti visuomenę ir valstybes tais laikais, kai susiduriama su tokiomis krizėmis kaip dabar. Todėl turime kovoti su šia protekcionizmo pagunda, nes istorija moko, kur ji gali mus nuvesti. Protekcionizmas veda prie visuotinio pasaulio bendruomenės nuskurdinimo ir jokių būdu nepadaeda spręsti prieš mus iškilusių problemų. Viena vertus, yra protekcionizmas, kurį būtina kritikuoti ir jam atsispirti, kita vertus, būtina užtikrinti įvairių pasaulio regionų teisėtų interesų apsaugą, o tai visai skirtingas dalykas. Todėl Europos Sąjunga taip pat privalo ginti europiečių interesus, ne tik Europos vartotojų, bet ir Europos gamintojų interesus.

Būtent todėl būtina tęsti daugiašales Dohos derybas. Mes žinome, kad protekcionizmas yra klaidingas kelias, bet mes taip pat žinome, kad nekontroliuojama tarptautinės prekybos liberalizacija neišvengiamai veda prie labai rimtų ekonominių ir socialinių pasekmių. Vienintelis būdas išvengti šios nekontroliuojamos liberalizacijos – tai pasiekti susitarimą atitinkamame forume, t. y. Pasaulio prekybos organizacijoje, daugiašalį susitarimą, kuriame būtų nustatytos taisyklės, padėsiančios apsaugoti visų susitarimo šalių teisėtus interesus. Komisija ir Europos Sąjunga šiuo atžvilgiu taip pat turėtų pasistengti atgauti Europos piliečių pasitikėjimą.

Europą šiandien taip pat ištiko pasitikėjimo krizė tų, kurie jai atstovauja – valstybių narių, Komisijos ar Europos Sąjungos kaip visumos – gebėjimo ginti Europos interesus ir reguliuoti politinę padėtį. Todėl prieš mus iškilęs iššūkis būtent ir yra pasistengti padaryti galą šiai atstovavimo ir pasitikėjimo krizei ir užtikrinti, kad einame teisingu keliu. Teisingas kelias šiuo atveju būtų sudaryti daugiašalį susitarimą, kuris apsaugotų visų jį pasirašiusių šalių teisėtus interesus.

Georgios Toussas (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, strateginės svarbos Europos Sąjungos ir buržuazinių vyriausybių pasirinkimas siaučiant giliai kapitalizmo krizei – kapitalo sukaupimo ir perprodukcijos krizei, kuri taip pat užkrėtė Europos Sąjungos valstybes nares – yra pasinaudojus Pasaulio prekybos organizacija kaip ramsčiu aktyviai siekti visiškos prekybos ir komercijos liberalizacijos, privatizacijos, kontrolinių akcijų paketų įsigijimo ir Europos monopolijų skverbimosi į naujas rinkas. Dohos derybomis siekiama koordinuoti masinę kapitalo ataką, kad tarptautinės bendrovės galėtų grobstyti trečiųjų šalių žaliavas ir didinti darbininkų išnaudojimą visame kapitalistiniame pasaulyje. Prieš paprastus žmones nukreipta bendroji žemės ūkio politika – tai būdas propaguoti Europos Sąjungos tikslus liberalizuoti ne žemės ūkio produktų ir paslaugų rinkas, kad imperialistinėje piramidėje būtų apsaugotos darbo vietos. Žinoma, mes suinteresuoti abipuse nauda grindžiama tarptautine prekyba ir jos plėtra, bet kapitalizmo sąlygomis lygybe ir abipuse nauda grindžiama pasaulio prekyba nėra įmanoma. Todėl būtina, kad darbininkai nedelsiant pradėtų kovą su imperializmu ir monopolija, kad tarptautiniu lygmeniu ir kiekvienoje šalyje padėtis radikaliai pasikeistų.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, Dohos derybos nutrūko praeitais metais. Tokia reikalų padėtis labai rimta. Per kelis pastaruosius dešimtmečius padaryta pažanga einant visuotinės laisvosios prekybos kryptimi padėjo neįtikėtinai dideliui žmonių skaičiui išbristi iš skurdo tokiu mastu, kuris iš tikrųjų pakeitė pasaulį. Tačiau dabar pasaulio ekonomika atsidūrė krizėje. Taip atsitiko ne dėl laisvosios prekybos ir tokio pavidalo globalizacijos, bet dėl visuotinės finansų krizės. Taigi šiandieninė padėtis labai panaši į tą, kurią turėjome 1920-aisiais.

Tokia finansų krizė veda prie visuotinės depresijos. Paskutinį kartą ji sudarė sąlygas Hitleriui ateiti į valdžią. Ji privedė prie Antrojo pasaulinio karo baisių ir 50 metų užtrukusios komunizmo vergovės, laikiusios

savo gniaužtuose pusę Europos ir pusę Azijos. Būtent šiais svarbiais klausimais mes šiandien kalbame. Svarbiausia priežastis, sukėlusį visuotinę depresiją tuo metu, buvo protekcionizmo atgijimas. Šalys viena po kitos pradėjo taikyti muitų mokesčius, kiekybinius apribojimus, „pirk vietinę prekę“ taisykles ir konkurencinę valiutų devalvaciją.

Šiandien iš tikrųjų yra pavojus, kad panaši padėtis pasikartos, nes matome daug nerimą keliančių požymių. Prezidentas B. Obama laimėjo rinkimus dėl savo protekcionistinės platformos. Matome pirmuosius požymius. Yra pateiktas didelis priemonių paketas, kuris, iš esmės, apima „pirk amerikietišką prekę“ nuostatą, taikomą statyboje naudojamiems plieno gaminiams. Tai gali būti pradžia.

Jei durys atidaromos, tai duoda pavyzdį kitoms šalims elgtis panašiai atsižvelgiant į padėties blogumą. Tos šalys, kurias dabartinė krizė iki šiol paveikė labiausiai, ir ES gali neatsispirti pagundai pažadėti savo darbininkams ir įmonėms apsaugoti juos nuo užsienio konkurencijos. Tokios tendencijos aiškiai matomos. Jei šis procesas prasidės, jį sustabdyti bus neįmanoma. Padariniai iš tikrųjų bus pragaištingi.

ES yra didžiausia prekiautoja pasaulyje ir todėl jai tenka didelė atsakomybė. Komercinės politikos srityje ES pirma kartą kalba vienu balsu ir tai gerai, bet ką tas vieningas balsas dabar iš tikrųjų ketina pasakyti? Yra pagrindo pesimizmui.

Raktas į sėkmę glūdi žemės ūkio sektoriuje. Tačiau Prancūzijos ir Vokietijos pastangos priversti ES supirkinėti pieno miltelius ir sviestą ir pradėti subsidijuoti pieno produkcijos eksportą nieko gera nelemia. Tai siauro akiračio, tik savo interesus ginanti, o ne valstybinė politika.

Todėl Taryba ir Parlamentas turėtų nedelsiant padaryti aiškius pareiškimus, kad ES gins laisvąją prekybą visame pasaulyje ir atvers kelius pažangai prekybos žemės ūkio produktais srityje. Nieko nėra svarbiau už tai. Dėkui už suteiktą galimybę pasisakyti.

Christofer Fjellner (PPE-DE). – (SV) Pirmiausia norėčiau sutikti su ankstesniuoju kalbėtoju dėl Dohos derybų svarbos, tik norėčiau pridurti, kad dabar jos svarbios kaip niekada. Manau, kad būtent dabar, siaučiant finansų krizei, mums labiau nei kada anksčiau reikia parodyti, kad pasaulio prekybos sistema iš tikrųjų veikia.

Netęsti Dohos derybų ir pasakyti, kad nepavyko susitarti visuotiniu mastu, būtų pragaištingas žingsnis, galintis pakirsti visą pasaulio prekybos sistemą. Nesėkminga Dohos derybų baigtis būtent dabar mums kainuos kaip niekada brangiai.

Tai, kad Dohos derybos dabar yra kaip niekada svarbios, lemia finansų krizė. Kaip man atrodo, didžiausias prieš mus iškilęs pavojus šios finansų krizės akivaizdoje yra ne kapitalo skolinimo rinkoje trūkumas, bet protekcionistinės tendencijos. Mes matėme šias tendencijas įvairiais istorijos etapais. Protekcionizmas tarpo 1930-aisiais ir tiesiogine prasme baigėsi katastrofa viso pasaulio ekonomikai, taip pat 1970-aisiais.

Manau, jau matome ženklų, bylojančių, kad pasaulis mano galės išspręsti šias svarbiausias problemas griebdamasis protekcionizmo ir nepaisydamas pavojaus, kad protekcionizmas gali išplisti ir sukurti dar didesnę krizę pasaulio ekonomikoje. Protekcionizmas ypač ryškus sprendžiant klausimus, susijusius su paslaugų, finansinių paslaugų ir prekybos paslaugomis sritimis. Matome, kad protekcionizmas finansinių paslaugų srityje plinta labai sparčiai.

Grįžtant prie Dohos derybų ir dabartinės jų būsenos, pagrindinis dalykas, kurį kritikavau visą derybų laikotarpį, yra turbūt tai, kad jos vis labiau ir labiau telkėsi prie žemės ūkio. Manau, kad tokia darbotvarkė labai siaura. Iš tikrųjų pasaulio prekyba verta daug platesnio požiūrio, ypač atsižvelgiant į tai, kad žemės ūkis sudaro santykinai nedidelę pasaulio prekybos dalį palyginus, pvz., su prekyba pramonės produkcija ir paslaugomis. Taip pat manau, kad jai tenka santykinai nedidelis augimo potencialas, galbūt ypač čia, Europoje. Manau, kad naujos galimybės patekti į esamas ir pasaulyje atsiveriančias naujas rinkas, ypač prekybos paslaugomis, taip pat pramonės prekėmis srityje, yra labai svarbus variklis, galėsiantis priversti pasaulio ekonomikos augimo ratus vėl suktis.

Todėl norėčiau Komisijos paklausti, ką ji ketina daryti ir kokių iniciatyvų imasi, kad būtų išplėsta Dohos derybų darbotvarkė, leisianti mums išbristi iš tos varginančios padėties, kai mes deramės ir vieni kitiems priekaištaujaime tik dėl prekybos žemės ūkio srityje, nors žinome, kad pasaulio ekonomikai reikalinga daug platesnė darbotvarkė, apimanti paslaugas ir prekybą ne žemės ūkio prekėmis. Labai dėkoju.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti gerb. Komisijos narę. Jos pirmtakas Komisijos narys P. Mandelson buvo gerai žinomas Airijoje dėl priežasčių, kurias, esu tikra, gerb. Komisijos narė puikiai žino.

Europos žmonės neaptarinėja Dohos derybų klausimo. Juo diskutuojama tokiose vietose kaip ši, bet susitikusi su žmonėmis, kurie prarado darbą, negirdžiu jų sakant, pvz., „tęskime Dohos derybas“. Taigi manau, kad tarp Dohos derybų ir ekonominės plėtros, nepaisant visos čia išdėstytos teorijos, ryšio nėra.

Dėl finansų rinkų globalizavimo galėčiau pasakyti, kad būtent šioje srityje globalizacija nepavyko, gal teisingiau būtų pasakyti, kad mums nepavyko dėl prasto finansų rinkų reguliavimo, tikriaus sakant, dėl jų reguliavimo nebuvimo. Mane sudomino neseniai Komisijos nario C. McCreevio išsakytos pastabos, kad kai kurias iš problemų šioje srityje sukėlė valstybių narių reguliavimo institucijų kuriamos imperijos. Tai galbūt galėtų būti kitų diskusijų tema, bet šis pavyzdys parodo, kad nepaisant mūsų kalbų apie tai, kad globalizacija yra puikus dalykas, finansų sektoriuje taip nėra.

Dėl žemės ūkio. Šį sektorių minėjo ką tik prieš mane pasisakęs kalbėtojas, ir kiek aš supratau, buvo išsakyta mintis, kad klausimas dėl žemės ūkio nebuvo kliūtis Dohos derybose. Bet tai labai svarbus klausimas, vienas iš tų, kuris man kelia didžiulį susirūpinimą, gal dėl to, kad esu vyresnė už prieš mane pasisakiusį kalbėtoją, priklausantį mano politinei frakcijai, ir laikau žemės ūkio klausimą labai svarbiu, nes šis sektorius aprūpina mus maistu. Manau, turėtume tą atminti. Šiuose rūmuose balsavome dėl mano parengto pranešimo visuotinio maisto saugumo klausimu. Mums ši sritis rūpi ir turėtų rūpėti. Tai turėtų būti klausimas, diskutuotinas Dohos derybų lygmeniu.

Kitas klausimas – kaip Europos maisto gamintojai, ūkininkai, gali būti konkurencingi, jei Europos Sąjungoje taikome aukštesnius gyvulių gerovės ir aplinkos apsaugos standartus, kurių PPO netaiko. Mūsų piliečiai galės konkuruoti maisto gamybos srityje tik tuo atveju, jei šis klausimas dėl standartų bus sprendžiamas PPO lygmeniu. Atvirai kalbant, manau, kad dabar kaip niekada anksčiau mums būtina diskutuoti šiais klausimais šiuose rūmuose ir Ženevoje.

Norėčiau paprašyti jūsų savo baigiamosiose pastabose paminėti kai kuriuos iš šių labai svarbių klausimų, nes žmonės turi matyti, kad jais diskutuojama. Nematau, kad Dohos derybos plėtojasi tokiu tempu, kaip sakote. Gal aš klystu.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, kalbant apie Dohos derybas, norėčiau išgirsti, kaip Generalinis prekybos direktoratas ketina užtikrinti tarifų kvotą, nuo kurios priklauso Europos fermentacijos pramonės konkurencingumas. Tarifų kvota yra labai svarbus veiksnys užtikrinant fermentacijos pramonės konkurencingumą tarptautinėje rinkoje.

Antra, koks bus jūsų atsakas į JAV Kongreso priimtą išlygą dėl plieno gaminių, pagal kurią JAV bus uždrausta naudoti ES pagamintus plieno gaminius?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, pirminis Dohos derybų tikslas – padėti neturtingiausioms šalims plėtoti ir išbristi iš skurdo. Todėl privalome daryti viską, kad joms padėtume, kartu neužmiršdami savo įmonių ir ūkininkų interesus.

Taigi norėčiau paklausti, kaip galime apsaugoti savo mažąsias ir vidutines įmones nuo bankroto ir kaip galime apsaugoti savo smulkiuosius ūkininkus nuo Kinijos, Indijos ar Brazilijos konkurencijos? Turėtume garsiai ir aiškiai pasakyti, kad visos į ES importuojamos prekės – batai, jautiena ar kt. – turi atitikti konkrečių standartų reikalavimus. Tik tuomet galėsime kalbėti apie lygiavertę konkurenciją.

Užbaigti derybas per ateinančius mėnesius bus labai sudėtinga, nes stinga vadovų, kurių žodis derybose iš tiesų svarbus, politinio noro. Yra pavojus, kad dėl dabartinės pasaulio ekonomikos krizės sustiprės protekcionizmas.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Norėčiau pasakyti, kad klausydamasis paskutinių Dohos derybų diskusijų Katarė susidariau įspūdį, kad besivystančios šalys skundžiasi mumis, išsivysčiusiomis šalimis. Gal tai buvusio kolonializmo atgarsis, o gal šios šalys priprato gauti tiesioginę paramą ir labdarą. Mano nuomone, turtingos šalys joms gali padėti sąžiningai su jomis prekiaudamos, perteikdamos savo standartus ir patirtį. Svarbiausia sudaryti sąlygas vietos įmonėms tapti nepriklausomomis ir užmegzti horizontalius ryšius su Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos šalimis. Taip pat manau, kad būtina teikti paslaugas, perteikiančias šioms šalims gerąją valdymo, bendradarbiavimo ir standartų taikymo patirtį. Šiuo atžvilgiu rinkos atvėrimas paslaugoms yra abipusiškai svarbus.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, ačiū už suteiktą papildomą minutę, nes norėčiau pasakyti dar kelis svarbius dalykus dėl žemės ūkio. Susidaro įspūdis, kad Europos ūkininkai yra vieninteliai, kuriems rūpi žemės ūkio klausimas. Taip nėra, nes Dohos derybose Indijos derybininkai taip pat susirūpinę jų smulkiųjų ūkininkų likimu ir skaudžiais padariniais, kuriuos perėjimas prie laisvosios prekybos atneštų

ne tik patiems ūkininkams, bet ir socialinės padėties stabilumui šalyje. Taigi žemės ūkio klausimas yra svarbus visiems derybų partneriams, ir mums reikia, kad apie tai būtų sąžiningai pasakyta. Norėčiau dar kartą paprašyti, gerb. Komisijos nare, kad galbūt savo baigiamosiose pastabose galėtumėte apie tai užsiminti.

Catherine Ashton, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, pabandyčiau trumpai atsakyti į Parlamento narių iškeltus klausimus.

Gerb. G. Papastamkos, sutinku su jūsų išsakytomis mintimis dėl teisinės ir reguliavimo naštos. Labai svarbu, kad šie klausimai būtų sprendžiami deramai. Juos reikia išspręsti. Taip pat sutinku su jumis, kad būtina užtikrinti prekių saugą.

Daug Parlamento narių, ypač N. Lundgren ir P. Rübig, taip pat G. Papastamkos, kalbėjo apie nuostatą „pirk amerikietišką prekę“, kurią dabar ketina patvirtinti Kongresas. Ši nuostata grindžiama 1979 m. Prekybos akto nuostatomis. Ji taip pat jau galioja ES, bet įgyvendindami Vyriausybės viešųjų pirkimų susitarimą esame pasirašę abipusiškumo principu grindžiamus susitarimus, pagal kuriuos juos pasirašiusios šalys gali teikti paraiškas dalyvauti konkursuose dėl šių projektų. Mes tikimės – ir apie tai kalbėjome su amerikiečiais – kad baigsime ten, kur buvome anksčiau. Aš susipažinau su šio teisės akto turiniu ir dėl jo taip pat esu susirūpinusi.

Vasario pabaigoje vyksiu į Jungtines Amerikos Valstijas, kur susitiksiu su JAV prekybos atstovu. Jis, tikėkimės, tuo metu jau galės patvirtinti ir įtikinti, kad JAV laiko šiuos klausimus labais svarbiais ir pripažįsta, kad juos būtina spręsti.

G. Ford iškėlė keletą klausimų dėl dvišalių ryšių. Korėja daro pažangą, o ASEAN valstybių atžvilgiu reikėtų lankstumo – šį klausimą G. Ford ir aš aptarėme anksčiau – kad būtų pabandyta judėti į priekį, nors aš taip pat sutinku, kad vertės ir svarbos požiūriu pakaitalo daugiašaliams susitarimams nėra.

Dėl to, ką kalbėjome apie Indiją. Ministras Pirmininkas M. Singh aiškiai patikino, kad yra įsipareigojęs siekti susitarimo. Sutinku su Parlamento nare M. McGuinness, kad žemės ūkio klausimas, prie kurio aš taip pat ketinu grįžti, Indijai labai svarbus. Praeitą savaitę Londone buvau susitikusi su Kamaliu Nathu aptarti Dohos derybų eigą, ir jis, kaip Indijos prekybos ministras, kalbėjo tą patį, apie ką užsiminė M. McGuinness, kad labai svarbu pasirūpinti skurdžiausiai gyvenančiais ūkininkais. Visiškai sutinku su Parlamento narės pastabomis ir su tuo, apie ką kalbėjo Indijos ministras.

Gerb. M. Pannella, nemanau, kad esame tokie priklausomi nuo išorės įvykių. Manau mes turime stumtis į priekį panaudodami savo įtaką ir visiškai aiškiai duodami suprasti, kad sutinkame su tuo, ką jūs kalbėjote dėl kovos su protekcionizmu svarbos. Tai didelis iššūkis, vienas iš iššūkių, kurį būtina aiškinti visuomenei, t. y., kur protekcionizmas iš tikrųjų veda.

Deja, J. Hénin jau išėjo, bet atsakydama į jos pastabas norėčiau pasakyti, kad kalbama ne apie pramonės aukojimą vartotojų naudai. Kalbama apie pramonės augimą ir plėtrą. Kalbama apie darbo vietų išsaugojimą darbininkams, nes žinome, koks svarbus vaidmuo išsaugant darbo vietas tenka prekybai ir eksportui. Dėl PPO institucinių pokyčių. Galėtumėme skirti laiko aptarti šį klausimą, bet aš noriu susitelkti į praktinius klausimus, kaip išeiti iš susidariusios sudėtingos ekonominės padėties.

Parlamento narė C. Wortmann-Kool kalbėjo apie paslaugas. Sutinku, kad tai labai svarbu. Taip pat svarbu, kad šios paslaugos būtų skaidrios. Negalėčiau su tuo nesutikti.

Gerb. F. Assis yra visiškai teisingas teigdamas, kad turime ginti savo interesus, bet nesigriebti protekcionizmo. Yra esminis skirtumas tarp šių dviejų dalykų, todėl turime tą aiškiai suprasti ir ginti savo darbo jėgos interesus.

Žemės ūkyje, kaip sakiau, labai svarbu užtikrinti, kad gebame plėtoti savo žemės ūkio gamybą. Kalbu apie maisto gamybą, kuriai Dohos derybose skiriama daug dėmesio. Mano kolegė Mariann Fischer Boel dėjo labai daug pastangų, kad Europos pozicija žemės ūkio klausimu būtų tvirta. Šia tvirta pozicija grindžiamas visas darbas, kurį atlieku dvišalėse, regioninėse ir daugiašalėse derybose tam, kad būtų užtikrintos geriausios galimybės apsaugoti visą mūsų žemės ūkio sektorių ateityje.

Dėl fermentacijos pramonės. Aš suprantu, gerb. P. Rübigai, šiais klausimais diskutuojama ir būčiau dėkinga, jei galėtume sugrįžti prie šių klausimų ir aptarti su jumis konkrečius dalykus.

Galiausiai dėl mažųjų ir vidutinių įmonių, gerb. C. A. Siekierski. Labai svarbu, kad giname savo smulkaus verslo interesus. Mudu su Giunteriu Verhoigenu dirbame siekdami veiksmingo bendradarbiavimo tarp verslo ir prekybos sektorių, kad galėtume suteikti mažosioms įmonėms galimybę pranešti mums, kad jiems reikia atverti rinkas, remti jų pastangas atveriant šias rinkas ir prekiaujant.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

15. Gamyba ir užimtumas įvairių ES valstybių narių tekstilės ir drabužių pramonės sektoriuje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos dėl žodinio klausimo Komisijai dėl gamybos ir užimtumo įvairių ES valstybių narių tekstilės ir drabužių sektoriuje.

Corien Wortmann-Kool, pavaduojanti autorių. – Gerb. pirmininke, Tarptautinės prekybos komiteto vardu norėčiau išdėstyti šio klausimo esmę.

Klausimas susijęs su gamyba ir užimtumu įvairių ES valstybių narių tekstilės ir aprangos sektoriuje. Europos Sąjunga ir Kinija sutiko vykdyti bendrą priežiūrą, susijusią su tam tikros kategorijos tekstilės ir aprangos gaminių eksportu iš Kinijos į ES valstybes nares, bet ši priežiūros sistema baigė galioti 2008 m. gruodžio 31 d.

Per pastaruosius dvejus metus buvo prarasta 350 000 darbo vietų ir šiame sektoriuje dirbančių įmonių skaičius sumažėjo 5 proc. Kadangi vis daugiau įmonių užsidaro ar perkelia savo gamybą į kitas šalis, o tai veda prie nedarbo didėjimo keliuose regionuose, norėčiau Tarptautinės prekybos komiteto vardu pateikti kelis klausimus.

Ar Komisija, ar kuri nors valstybė narė pasiūlė ar paprašė, kad dviguba priežiūra ar kita panaši priemonė būtų taikoma ir po 2008 m. gruodžio 31 d.?

Kokių priemonių Komisija ketina imtis, kad būtų apsaugota gamyba ir užimtumas tekstilės ir aprangos sektoriuje?

Ar Komisija ketina tęsti rinkos pokyčių, importo statistikos ir muitų stebėseną realiuoju laiku ir informuoti sektorių apie pokyčius?

Kokia dabartinė padėtis pasiūlyto reglamento dėl etikečių, kuriose nurodoma prekių kilmės šalis?

Kokių priemonių Komisija ėmėsi dėl 2007 m. gruodžio 13 d. Parlamento rezoliucijoje priimtų pasiūlymų?

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, atsižvelgiant į dabartinį klimatą, susirūpinimas dėl sėkmingos mūsų lengvosios pramonės ir, žinoma, labai svarbaus tekstilės sektoriaus veiklos konkurencijos sąlygomis visiškai suprantamas. Užimtumas ir toliau mažėja, gamyba patyrė dar vieną nuosmukį – ir visa tai vyksta po kelerių santykinio stabilumo metų. Žinoma, sektorius žengia koja kojon su globalizacija. Mažosios ir vidutinės įmonės atlieka labai svarbų vaidmenį.

Pagal 2005 m. Susitarimo memorandumą mes iš tikrųjų susitarėme dėl bendros priežiūros sistemos, į kurią gerb. C. Wortmann-Kool atkreipė mūsų dėmesį, ir tai leido mums operatyviai gauti informaciją apie prekybos srautus. Todėl dabar esame geriau pasirengę reaguoti į galimus staigius pokyčius mūsų pramonėje. Tai taip pat dar vienas žingsnis pereinant prie atvirų rinkų, sukurtų ir išplėtotų – esu tikra, kad Parlamento nariai žino – dalyvaujant susijusiems ūkio dalyviams ir diskutuojant su valstybėmis narėmis ir Parlamentu. Šį procesą rėmė socialiniai partneriai. Jie neprašė tolesnio Susitarimo memorandume numatytų savanoriškų augimo lygių taikymo po 2008 m., taip pat jie neprašė, kad iki 2009 m. būtų tęsiama importo priežiūra, nors suprantu, kad kai kurios valstybės narės to norėtų. Bendras importas iš Kinijos išaugo, bet jis tebėra priimtinoje ribose. Smarkiai išaugusį kai kurių kategorijų gaminių, pvz., suknelių, kelnų ar megztinių, importą kompensavo sumažėjęs tekstilės gaminių importas iš kitų šalių. Taigi apskritai 2008 m. buvo užfiksuotas tik labai nežymus importo augimas ir rinkos gana neblogai jį amortizavo.

Mūsų rinkų uždarymas ar importo priežiūra nėra tinkamas politinis atsakas. Mums reikia užtikrinti visų įmonių gebėjimą keistis, prisitaikyti, prekiauti ir diegti naujoves esamomis sąlygomis. Būtent todėl buvo patvirtintas Europos ekonomikos atkūrimo planas. Pagal šį planą numatytas didžiulis 1,5 proc. ES BVP augimas, o tai turėtų padėti tekstilės ir aprangos sektoriui. Dabartinį sulėtėjimą lėmė sektoriui iškilę iššūkiai. Aštuonios iš penkiolikos paraiškų gauti paramą iš Prisisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo buvo patenkintos siekiant paremti tekstilės sektoriaus darbuotojus.

Komisija pasirengusi paremti iniciatyvas dėl partnerysčių tekstilės ir aprangos sektoriuje kūrimo, kad pertvarkant šį sektorių būtų išsaugotas užimtumas ir kad sektorius apskritai galėtų pasinaudoti ilgalaikės socialinio dialogo sistemos teikiama nauda. Mes palankiai vertiname Parlamento rezoliuciją dėl tekstilės

sektoriaus ateities. Mes judame į priekį sprendami socialinių ir aplinkos standartų klausimą patekimo į rinkas, Europos pirmaujančios rinkos iniciatyvos įgyvendinimo ir laisvosios prekybos susitarimų srityse. Valiutos devalvacija, žinoma, lieka svarbus mūsų darbotvarkės klausimas.

Georgios Papastamkos, PPE-DE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, tekstilės ir aprangos pramonė yra globalizuotas *par excellence* ūkio sektorius, sektorius, kuriam būdingas nuolatinis gamybos vietos keitimas, nuolatinė pertvarka prisitaikant prie naujų sąlygų, pvz., prie tarptautinės prekybos liberalizacijos. Daugeliui Europos Sąjungos valstybių narių, įskaitant Graikiją, šis sektorius yra svarbus eksporto ir užimtumo šaltinis. Tačiau nemažai šios pramonės gamybos objektų persikelia į kitą vietą, o užimtumo mažėjimas įgavo nerimą keliantį mastą. Be struktūrinių problemų, neigiamą įtaką daro didelis skirtumas tarp ES ir svarbiausių jos konkurenčių nustatyto importo tarifo. Gerb. Komisijos nare, kalbame apie sektorių, kurio produkcijai tenka didžiausia ES pasienyje sulaikomų piratinių prekių procentinė dalis. Ši dalis nuolat didėja. Todėl laikau pasiūlymą įsteigti europinę piratinės produkcijos observatoriją gera mintimi, nes ši observatorija padėtų geriau derinti kompetenčių institucijų, valstybių narių ir Komisijos tarnybų veiklą, taip pat sukurti sąlygas veiksmingam bendradarbiavimui su privačiu sektoriumi. Manau, turime priimti reglamentą dėl prekių kilmės šalies žymėjimo, kuris padės užtikrinti sąžiningos prekybos sąlygas ir vartotojų apsaugą. Veiksmingesnių taisyklių dėl kilmės šalies žymėjimo nustatymas yra svarbus pagal bendrą tarifų lengvatų sistemą ir regioninius susitarimus taikomų tarifų kvotų požiūriu. Mes raginami suformuoti naują bendradarbiavimo ryšių tarp regioninę politiką ir išipareigojimus įgyvendinančių įstaigų sistemą ir veiksmingai remti Europos įmones, ypač mažąsias ir vidutines, kad jos galėtų išlaikyti ir toliau gerinti savo konkurencinę specializaciją. Kalbu apie didelę pridėtinę vertę kokybės ir dizaino požiūriu turinčios produkcijos gamybą, gamybą, kurioje diegiamos naujos ir taikomos naujos šiuolaikinės technologijos.

Rovana Plumb, PSE frakcijos vardu. – (RO) Dėkojame už atsakymus į žodinį klausimą, gerb. Komisijos nare. Norėčiau pabrėžti, kad, kaip gerai žinoma, tekstilės sektoriaus indėlis į visų valstybių narių, įskaitant Rumuniją, BVP labai svarbus. Mes puikiai žinome, kad šis sektorius kuria naujas darbo vietas, ypač moterims. Sutinku su jūsų siūloma priemone ir ją remiu, nes suvokdami prekybos svarbą šiandieninės ekonomikos krizės sąlygomis turime suvokti ir priemonių, kurių privalome imtis tam, kad būtų apsaugotos mūsų darbo vietos, svarbą.

Atsižvelgiant į tai, kad bendros tekstilės gaminių importo iš Kinijos priežiūros sistemos, kuri, kiek supratau, buvo svarbi rinkos stebėsenos priemonė, veikimas baigėsi praeitų metų pabaigoje, norėčiau pasiūlyti Komisijai, kad ji daugiau dėmesio skirtų ne tik tekstilės sektoriui, bet taip pat kitiems pažeidžiamiems pramonės sektoriams, pvz. plieno, chemijos ar mašinų gamybos pramonei. Taip pat norėčiau pasiūlyti, kad Komisija reguliariai teiktų importo poveikio šiems sektoriams tyrimų medžiagą, statistinius duomenis ar kitą svarbią informaciją. Norėčiau dar kartą padėkoti už priemonės, kurias pasiūlėte dėl patekimo į rinkas, laisvosios prekybos, lėšų Europos pirmaujančios rinkos iniciatyvos įgyvendinimui ir aplinkos standartų.

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Gianluca Susta, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nėra abejonės, kad mus ištiko labai rimta pramonės krizė, kurios tekstilės pramonė taip pat neišvengė, nes tokia padėtis, susidariusi pramonės sektoriuje, taip pat yra finansų krizės padarinys.

Krizės sąlygomis sumažėjęs vartojimas labiausiai paveikė Europos įmones, gaminančias aukščiausios kokybės tekstilės ir aprangos gaminius, taip pat mano šalyje, Italijoje, todėl sektorius prarado, kaip nurodė Tarptautinės prekybos komiteto pirmininkas, 350 000 darbo vietų ir 5 proc. įmonių.

Tačiau manau, kad tokiomis aplinkybėmis daugiau už finansinę paramą šiam sektoriui, kaip ir kitiems pramonės sektoriams, reikia taisyklių ir, kaip jau buvo pabrėžta, tikro abipusiškumo. Mes galime suprasti tai, kad besiformuojančios ekonomikos šalių atžvilgiu linkstama prie tikro rinkos atvėrimo skatinant šių šalių, taigi ir naujų rinkų plėtrą, bet mums mažiau suprantama abipusiškumo stoka teisinių ir tarifinių kliūčių požiūriu labiausiai išsivysčiusių šalių, t. y. Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Australijos ir Japonijos, atžvilgiu.

Būtent dėl šių priežasčių Komisija ir Taryba turėtų dar kartą susitelkti į tam tikrus svarbiausius klausimus, pvz., dėl prekių kilmės šalies žymėjimo, kuriuos spręsti išipareigojimas, mano nuomone, egzistavo daugiau popieriuje nei praktikoje. Europai reikia naujų taisyklių, bet jai taip pat reikia abipusiškumo ir didesnių pastangų kovojant su produkcijos padirbimu ir piratavimu, jai reikia imtis realių veiksmų įgyvendinant antidempingo priemones ir ypač jai reikia patvirtinti reglamentą dėl prekių kilmės žymėjimo.

Matot, gerb. Komisijos nare, bokso rungtynių laikant vieną ranką už nugaros laimėti neišmanoma. Taip pat norėčiau pakartoti, kad ši problema taip pat aktuali Junginių Amerikos Valstijų ir mūsų, net tik Kinijos ar Indijos atžvilgiu. Jos taiko taisykles dėl prekių kilmės atsekamumo, kurios taip pat galioja mūsų gaminimas, bet mes tokių taisyklių neturime. Taigi tai yra labai svarbus klausimas, dėl kurio, manau, Komisija turėtų aktyviau imtis iniciatyvų, nes mes žinome, kad kai Komisija nori, ji geba įtikinti net tuos, kurie nusiteikę prieš, kaip kad atsitiko sprendžiant klausimą dėl aplinkos standartų.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad vienos priemonės yra brangios, kitos reikalauja mažiau lėšų. Brangiosios priemonės įeina į kovos su krize priemonių paketą, kurį ketiname netrukus patvirtinti. Šios priemonės apima Pristatymo prie globalizacijos padarinių fondą, daugiau kreditų investicijų skatinimui ir mažųjų ir vidutinių įmonių kapitalizacijos didinimui, daugiau lėšų moksliniams tyrimams plėtojant technologinę tekstilės pramonės platformą ir daugiau paramos mažųjų ir vidutinių įmonių eksportui. Mažiau lėšų reikalaujančios priemonės susijusios konkrečiai su reglamentu dėl prekių kilmės šalies žymėjimo, intelektinės nuosavybės apsauga, antidempingu ir kova su gaminių padirbimu. Manau, kad įgyvendinę šias brangias ir mažiau kainuojančias priemones padėsime Europos ekonomikai nekeisdami konkurencijos taisyklių ir nenukrypdami į neoprotekcionizmą.

Pedro Guerreiro, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Įkandin kitų iniciatyvų mes pasiūlėme Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komitetui pateikti žodinį klausimą dėl gamybos ir užimtumo skirtingų Europos Sąjungos valstybių narių tekstilės ir aprangos sektoriuje ir aptarti jį EP plenarinėje sesijoje, nes manome, kad šį klausimą būtina neatidėliotinai spręsti.

Taip pat mes pasiūlėme, kad šiose diskusijose dalyvautų Tarybos atstovai ir kad būtų priimta Europos Parlamento rezoliucija, tačiau kitos frakcijos šių mūsų pasiūlymų neparemė.

Praėjo daugiau nei metai nuo diskusijų, įvykusių šiame Parlamente 2007 m. gruodžio 12 d. Tuo metu mes skambinome pavojaus varpais, kad jei nebus imtasi priemonių apsaugoti gamybą ir užimtumą tekstilės ir aprangos sektoriuje, didelė šio strategiškai svarbaus sektoriaus dalis neišvengs lėtos agonijos ir žlugimo. Nuo tada, kaip ir prieš tai, buvo prarasta tūkstančiai darbo vietų ir užsidarė daugybė įmonių. Vien per dvejus pastaruosius metus šis sektorius prarado 350 000 darbo vietų ir 5 proc. įmonių.

Todėl norėtume paklausti, ar tai ir yra ta pertvarka, kuri, kaip tvirtino Komisija, padės sektoriui konkuruoti? Nuo tada, kaip ir anksčiau, darbininkai praranda darbą, dažnai negaudami jiems priklausančios kompensacijos ar net uždirbto atlyginimo, intensyvěja jų išnaudojimas, jiems neužtikrinamas užimtumo saugumas, pavėluotai mokami atlyginimai ir neregamentuojamas darbo laikas.

Atsakomybė už tai, kad susidarė tokia padėtis, tenka tiems, kurie propaguoja prekybos tekstilės ir aprangos gaminius liberalizaciją ir gamybos perkėlimą siekiant didesnio pelno, taip išstumdami didelę sektoriaus dalį iš konkurencinės kovos dėl nuo pat pradžios nustatytų dvigubų standartų.

Europos Sąjunga tokią susidariusią padėtį arba ignoruoja, arba imasi švelnių priemonių, kurios toli gražu nepateikia tinkamo atsako į sektoriaus problemas ir poreikius. Komisija nelaiko tekstilės ir aprangos pramonės tokiu svarbiu ūkio sektoriumi kaip teigia, bet teikia pirmenybę kitiems sektoriams. Yra neatidėliotinių priemonių, kurias turi įgyvendinti kiekviena valstybė narė, bet Europos Sąjunga taip pat privalo pateikti savo atsaką į rimtas problemas, su kuriomis kovoja šis sektorius.

Norėčiau paklausti Komisijos narės, kada bus taikomos privalomos taisyklės dėl prekių kilmės šalies žymėjimo, pvz., priimant atitinkamą reglamentą? Kada importuotoms prekėms bus taikomi tokie patys prekių saugos ir vartotojų apsaugos reikalavimai, kurie dabar galioja Europos Sąjungoje pagamintoms prekėms? Kaip Europos Sąjunga ketina tęsti importo tendencijų, muitų tikrinimo ir kontrolės stebėseną realiuoju laiku, toliau informuoti sektorių apie tokos stebėsenos rezultatus ir imtis teisinės apsaugos priemonių, kai tai būtina? Kaip Komisija ketina naudotis finansinės paramos struktūra 2007–2013 m., apimančia vadinamąjį Pristatymo prie globalizacijos padarinių fondą, kad būtų paremta gamyba ir užimtumas tekstilės ir aprangos sektoriuje, ypač mažosiose ir vidutinėse įmonėse, kurias liberalizacija paveikė labiausiai? Kada galima tikėtis monetarinės ir užsienio valiutų keitimo politikos, pagal kurią tam tikros valstybės narės nebebus baudžiamos už eksportą? Kada bus sukurta Bendrijos programa, kurią pasiūlė šis Parlamentas, ir kada bus skirtos lėšos sektoriaus modernizavimui ir gamybinės veiklos diversifikacijos, ypač nepalankioje padėtyje atsidūrusiuose regionuose, kurie labai priklauso nuo šios veiklos, skatinimui?

Tokia Saïfi (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, per pastaruosius kelerius metus Europos tekstilės ir drabužių sektorius labai nukentėjo nuo žalingos globalizacijos įtakos.

Nepaisant kai kurių skausmingų žaizdų tam tikruose Europos regionuose, šiandien šis sektorius geba pakeisti savo veiklos kryptį, o prie to taip pat nemenkai prisidėjo naujų technologijų plėtojimas ir naujovių diegimas.

Tačiau nepakirsime šios pramonės gebėjimo atsigauti nerūpestingu ir aplaidžiu požiūriu. Europos Sąjunga iš tikrųjų privalo parodyti politinį norą sukurti savo įmonėms nuoseklų konkurencinio pranašumo pagrindą likdama aktyvi ir, esant būtinybei, imdamasi efektyvių praktinių veiksmų.

Kad Europos Sąjunga galėtų tą padaryti, gerb. Komisijos nare, jūs turite tęsti importo iš Kinijos statistikos stebėseną ir informuoti sektorių apie visus pokyčius. Privalome akylai stebėti, kas vyksta šioje srityje, ir reaguoti į pokyčius. Europos Sąjunga turi būdų tą padaryti, ir prekybos apsaugos priemonės yra vienas iš pavyzdžių. Todėl ir toliau įkyriai kartosiu, kad Europa, kuri gina ir apsaugo, nėra protekcionistinė Europa.

Tačiau, gerb. Komisijos nare, man nerimą kelia tai, kad šiandien kaip niekad anksčiau tokiais dideliais kiekiais konfiskuojami padirbti tekstilės ir odos gaminiai, gaminiai, impregnuoti naudojant azodažiklius ar nikelį, kurie kelia vis didesnę pavojų Europos vartotojų saugumui ir sveikatai. Šis reiškinys, kaip puikiai suprantate, nėra susijęs su dabartine ekonomikos krize.

Todėl raginu jus dirbti išvien su valstybėmis narėmis, kad kuo skubiau būtų įgyvendintas ketverių metų kovos su gaminių padirbimu ir piratavimu veiksmų planas, kuriame numatyta sukurti Europos observatoriją ir sustiprinti Europos muitų sistemą.

Privalomas reikalavimas žymėti gaminių iš trečiųjų šalių kilmę, muitų kontrolės procedūrų suderinimas ir baudimas už intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą baudžiamąja tvarka yra dalykai, už kuriuos mes turime kovoti savo įmonių, darbo vietų ir Europos piliečių naudai.

Francisco Assis (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, šis atvejis labai konkrečiai parodo skirtumą tarp interesų apsaugos ir protekcionizmo, kurį visai neseniai apibrėžėme ankstesnėse diskusijose.

Turime pasakyti „ne“ protekcionizmui, kuris nuskurdina, bet Europos piliečių pagrindinių teisių apsauga yra visiškai būtina. Tekstilės ir aprangos pramonės sektorius labai svarbus daugeliui Europos regionų ir šalių, taip pat Šiaurės Portugalijos regionui, iš kurio esu kilęs. Šis sektorius labai svarbus regionų ekonomikai. Tai taip pat sektorius, kurį ypač veikia globalizacijos procesas. Tokios rimtos finansų krizės, kurią išgyvename šiandien, sąlygomis šis sektorius atsidūrė katastrofiškoje padėtyje.

Europos Sąjunga ir valstybės narės turėtų skirti daugiau dėmesio tekstilės pramonei taikydamos gynybos, t. y. apsaugos, ir puolamąsias priemones. Gynybos priemonė reikalauja panaudoti visus mūsų turimus komercinės apsaugos mechanizmus ir priemones. Jos taip pat apima politinį dialogą su mūsų pagrindinėmis partnerėmis kovojant su tikruoju monetariniu protekcionizmu ir situacijomis, kurios kelia pavojų teisėtiems Europos gamintojų interesams. Gindami Europos gamintojus, darbdavius ir darbininkus taip pat giname Europos vartotojus. Tą turime suprasti vieną kartą ir visiems laikams.

Tačiau turime taikyti gynybos priemones vadovaudamiesi šiais paprastais principais, kuriuos jau čia nustatėme, t. y. abipusiškumo principu ir nuolatinės kovos su nesąžininga konkurencija principu. Mes neprašome nieko ypatingo Europos Sąjungai ar labiausiai nukentėjusiems jos regionams. Mes tiesiog prašome, kad būtų nustatytos taisyklės ir kad šios taisyklės būtų grindžiamos pagrindiniu abipusiškumo principu. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės neturėtų bijoti kovoti panaudodamos komercinės apsaugos priemones, kurių tinkamumas pasitvirtina visais atvejais, tačiau mums taip pat reikia turėti puolamąją politiką ir puolamąsias priemones. Tai, iš esmės, jau vyksta šio sektoriaus modernizavimo požiūriu, taip pat žmogiškųjų išteklių plėtros, investicijų į profesinį rengimą, technologijų modernizavimo ir regionų plėtros srityse.

Yra regionų – vieną iš jų, t. y. Šiaurės Portugalijos regioną, kaip minėjau, labai gerai pažįstu, – kurie atsidūrė iš tiesų katastrofiškoje padėtyje, todėl būtina stoti į tiesioginę kovą su jų problemomis.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Šiais metais Lietuvos tekstilės ir aprangos sektorius gali prarasti iki 50 proc. darbo vietų. Darbo gali netekti beveik 20 000 darbuotojų. Tai būtų ne tik ekonominės ir finansų krizės padarinys. Tekstilės pramonė turi atlaikyti nevienodas konkurencines sąlygas, taikyti aukštesnius gamybos, darbo sąlygų, sanitarinius, ekologinius standartus. Konkuruoti su subsidijuojama Kinijos produkcija per nesubalansuotą valiutos kursą, bankų skolinimo politiką, amortizacinių atskaitymų nebuvimą, mokestinę politiką yra labai sunku. Be to, Kinija ir kitos šalys vis didina patekimo į savo rinkas barjerus ES gaminiams. Kaip Komisija vertina tokią situaciją, kai Kinijos gaminio kaina yra mažesnė negu jam pagaminti naudojama žaliava? Kokių veiksmų numato imtis Komisija, kad būtų atkurtos lygios konkuravimo sąlygos, vadinamasis *level playing field*? Be to, norėčiau paprašyti pateikti konkrečių faktų, kaip tekstilės pramonei Komisijos įkurtas pagalbos smulkiam ir vidutiniam verslui skyrius *Helpdesk* padeda inicijuoti tyrimus dėl rinkos apsaugos

priemonių taikymo akivaizdžiais nesąžiningos konkurencijos atvejais? Lininės tekstilės gamintojai jau porą metų bando inicijuoti antidempingo bylą Kinijos kilmės lininiams audiniams, tačiau to iki šiol nepavyko padaryti, nes Komisija jokios pagalbos nesuteikia. Ką siūlo Komisija tekstilės gamintojams?

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Gerb. Komisijos nare, prieš minutę sakėte, kad padėtis, susijusi su tekstilės gaminių importu iš Kinijos, 2008 m. apskritai pasirodė buvusi geresnė nei tikėtasi. Jaučiu pareigą labai paprieštarauti jūsų teiginiui, nes skaičiai byloja visai kita.

Praeitais metais tekstilės gaminių importas iš Kinijos labai išaugo. Nėra abejonės, kad jei pasižiūrėsime į marškinėlių, kelnų, suknelių ir megztinių, t. y. pažeidžiamos kategorijos gaminių, importą, pamatysime, kad tik per metus jis išaugo beveik dvigubai. Aišku, tai kelia nerimą. Vadinasi priežiūros sistema, kurią turėjome visą tą laiką, iš tikrųjų neveikė. Kaip visiems žinoma, dvigubos patikros sistema jau nebenaudojama. Tokia padėtis, p. C. Ashton, yra netinkama, nes nėra realių sankcijų, kurias galėtume taikyti, ir neturime spaudimo priemonių.

Kaip minėjo pirmiau kalbėjusi Parlamento narė, skaičiai taip pat rodo, kad kažkas iš esmės negerai su tų masiškai iš Kinijos importuojamų tekstilės gaminių kainomis. Kainos nukrito beveik trečdaliu, ir tokio kainų kritimo negalima paaiškinti vien tik valiutų kurso skirtumais. Be to, gerb. Komisijos nare, per pastaruosius metus gamybos sąnaudos Kinijoje vėl smarkiai išaugo, vadinasi, šios tekstilės gaminių kainos yra dempingo kainos. Mes tikimės, kad šio reikalo taip nepaliksime. Kaip kalbėjo gerb. C. Wortmann-Kool, per pastaruosius dvejus metus buvo prarasta 350 000 darbo vietų. Didele dalimi taip atsitiko dėl nesąžiningos konkurencijos, todėl turime suformuluoti atitinkamą atsaką.

Tai ne vienintelis dalykas, keliantis susirūpinimą, gerb. Komisijos nare. Kaip jums žinoma, dabartinėmis sąlygomis sunkiau gauti kredito draudimą, dėl to tiesiogiai nukenčia eksportas. Prancūzijos Vyriausybė jau sukūrė papildomo kreditų draudimo sistemą, skirtą aprangos ir tekstilės pramonės sektoriui. Būtų tikslinga pamąstyti, ar nereikėtų rekomenduoti tokią sistemą ir pradėti ją naudoti Europos lygmeniu. Nesuėliau šios sistemos suderinimo, bet manau, kad galėtume pabandyti priimti iniciatyvas Europos lygmeniu, kad valstybės narės būtų skatinamos tam tikru mastu perimti Prancūzijoje naudojamą sistemą. Ar galite mums pažadėti, kad pasinaudojusi savo įgaliojimais įgyvendinsite šias iniciatyvas? Šios iniciatyvos nieko nekainuoja. Joms reikia tik politinio noro ir suderintos veiklos.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, kaip neseniai įsitikinome, tekstilės sektorius išgyvena didelę krizę, dėl kurios daug įmonių buvo priverstos užsidaryti, perkelti savo gamybą, sumažinti darbuotojų skaičių, ypač regionuose, kuriuose ši pramonės šaka vyrauja.

Atsižvelgdama į esamą ekonomikos krizę, Komisija, kartu su valstybėmis narėmis, turėtų kuo skubiau imtis veiksmų, kad sušvelnintų socialinius ir ekonominius šios pertvarkos padarinius. Šie pokyčiai ypač skausmingi regionams ir darbo netekusioms šeimoms.

Manau, kad tekstilės ir aprangos pramonės sektoriaus darbininkams turėtų būti suteikta parama ir kad turėtų būti imamasi socialinių priemonių, padėsiančių persitvarkančioms įmonėms išbristi iš sudėtingos padėties, kurioje dabar atsidūrė. Būtų gerai nukreipti nemažą dalį lėšų iš Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo tekstilės sektoriaus įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių, nes būtent jos sudaro didžiąją šio sektoriaus Europos Sąjungoje dalį, pertvarkymo ir darbuotojų perkvalifikavimo finansavimui. MVĮ ypač nukentėjo nuo rinkos liberalizacijos padarinių.

Be to, turi būti atnaujintas importo kontrolės sistemos veikimas, ypač importo iš Kinijos atžvilgiu, nes iš šios šalies importuojama daugiausiai prekių. Tačiau tai visiškai nereiškia, kad skatinama kurti prekybos kliūtis. Kalbama apie tai, kad būtina kompensuoti šio didelio pokyčio padarinių žalą. Neturėtume užmiršti, kad Europos Sąjunga yra antra didžiausia tekstilės ir aprangos gaminių eksportuotoja pasaulyje, todėl būtina užtikrinti optimalią galimybę patekti į trečiųjų šalių rinkas. Tai labai svarbu Europos Sąjungos tekstilės ir aprangos pramonės, ypač MVĮ, ateičiai.

Visa tai, žinoma, turi būti daroma kartu užtikrinant sąžiningą konkurenciją socialinių ir aplinkos standartų propagavimo šiose šalyse pagrindu. Šiuo atžvilgiu tikslios informacijos teikimas, pvz., reglamentas, reikalaujantis žymėti prekių kilmės šalį, kuris, kaip mums žinoma, nėra įgyvendintas, būtų labai naudingas, nes pagal jį importuotoms prekėms būtų taikomi tie patys prekių saugos ir vartotojų apsaugos reikalavimai kaip ir Europos Sąjungoje pagamintoms prekėms.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, pasistengsiu suformuluoti savo klausimus labai glaustai. Mano pirmasis klausimas susijęs su Europos Sąjungos specialiu stebėsenos mechanizmu, skirtu

tekstilės gaminiams, kuris, kaip buvo minėta, nuo 2008 m. gruodžio 31 d. nebenaudojamas. Mums stinga, gerb. Komisijos nare, punktualaus ir nuolatinio statistinių duomenų apie importą, eksportą ir kainas skelbimo, kaip tai daroma Jungtinėse Amerikos Valstijose. Be šių duomenų Europos Sąjunga negalės reaguoti į nesąžiningos praktikos atvejus, o pati Komisija nesugebės apibrėžti savo strategijos. Prašyčiau jūsų, kaip tą jau padarė kiti Parlamento nariai, tuo pasirūpinti.

Antra, gamybai Europos Sąjungoje taikomi vis griežtesni saugos, socialiniai ir aplinkos standartai. Pavyzdžiui, vis daugiau reikalavimų nustatoma pagal naujausią REACH iniciatyvą.

Svarbu, kad Komisija turtėtų aiškią strategiją, kaip užtikrinti importuojamų prekių atitiktis tiems patiems reikalavimams stebėseną. Kokiu būdu šie aspektai yra užtikrinti dabar galiojančiuose laisvosios prekybos susitarimuose? Ar gali reikalavimas dėl prekių kilmės šalies žymėjimo iš tikrųjų padėti išspręsti šią problemą?

Trečia, Europos Sąjunga pradėjo įgyvendinti Europos ekonomikos atkūrimo planą, padėsiantį mums kovoti su dabartine krize. Koks vaidmuo šiuo atžvilgiu tenka komercinei politikai? Ko Komisija ketina imtis dabar, kai kitos šalys, pvz., Kinija, pradėjo taikyti netarifines kliūtis, trukdančias Europos prekėms patekti į Kinijos rinkas? Ką ji siūlo dėl taisyklių, pagal kurias skiriama Prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo, taip pat struktūrinių fondų parama, pakeitimo ar jų priderinimo prie naujų sąlygų, kad Europos tekstilės pramonės būklė būtų nedelsiant pagerinta?

Galiausiai norėčiau paklausti, ar galėtų taip atsitikti, kad krizė, kurią dabar išgyvename, atvers Komisijos akis ir ji pagaliau pamatys, kokią žalingą poveikį Europos ekonomikai daro pervertintas euras? Kaip Komisija galėtų išaiškinti tai – jau baigiu savo kalbą – Komisijos nariams ir kitoms institucijoms, atsakingoms už Europos monetarinę politiką ir jos pusiausvyros atkūrimą...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, ką jūs ketinate daryti, gerb. Komisijos nare, kad būtų paspartintas Kinijos ir Indijos rinkų atvėrimas? Pagrindinis tikslas, kurio mes siekiame, yra, žinoma, turėti galimybę eksportuoti savo gaminius į šias šalis. Labai daug Europos įmonių investavo į Kiniją statydamos ar įsigydamos ten fabrikus. Todėl klausimas dėl rinkų atvėrimo iš tikrųjų yra prioritetinės svarbos. Kiek esate numatę – atitinkamais atvejais bendradarbiaudama su Komisijos nariu L. Kovács – pasiūlyti tekstilės pramonei mokesčių paskatas, pvz., nustatyti trumpesnį turto nuvertėjimo laikotarpį, kad būtų padidintas įmonių kreditingumas? Tai, be abejo, taip pat padėtų išsaugoti darbo vietas. Ateityje, įgyvendinus Antrąjį Bazelio susitarimą, bus būtina sukurti mechanizmus, didinančius įmonių kreditingumą.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gerb. Komisijos nare, aš, žinoma, tvirtai remiu savo kolegas, kurie teigia, kad būtina apsaugoti mūsų mažąsias įmones nuo prastos kokybės prekių, suklustotų ir piratinių gaminių antplūdžio į mūsų rinkas. Prisimenu, kad Toskanos regiono pramonininkų asociacijos atstovai, lankydami Europos Parlamente, sakė, kad jiems nereikia apsaugos, o aiškaus patvirtinimo, kad etikete su žodžiais „pagaminta Italijoje“ bus žymimos tik Italijoje pagamintos prekės.

Taigi norėčiau kai ką pridurti ir informuoti Komisijos narę, kad jai, iš esmės, tenka gana sudėtinga užduotis išspręsti tam tikrą dilemą. Viena vertus, vartotojai, be abejo, nori pirkti pigesnes prekes, kitaip tariant, įsigyti prekes žemesne kaina, ir nesvarbu, iš kur tos prekės atkeliavo – Kinijos ar kurios nors kitos šalies. Kita vertus, jie privalo žinoti, kad už tai turės sumokėti jų tėvynainiai praradami savo darbo vietas. Galbūt žmonių informavimo apie tai kampanija pateikiant klausimus ir pasiūlymus, kurie padėtų laimėti visuomenės palaikymą, galėtų jums padėti ieškant būdų išspręsti šią dilemą. Juk to reikia vartotojams, ne tik Komisijai.

Miloslav Ransdorf (GUE/NGL). – (CS) Ačiū, gerb. pirmininke, turiu tik vieną trumpą pastabą dėl visos tekstilės pramonės srities, apimančios daugybę skirtingų aspektų, ir dėl globalizacijos poveikio šiai pramonės šakai. Manau, kad galbūt būtų neteisinga taikyti tik apsaugos priemones. Svarbiausia būtų pakelti technologijų ir Europos gamybos kokybės lygį ir plėtoti Europos tekstilės pramonę perorientuojant jos įmonių specializaciją, kad jos gamintų tokias prekes, kurių kokybės lygio konkurentai iš Azijos negalėtų pasiekti. Tokia pasirinkimo galimybė visiškai reali, juolab kad kai kurios Europos įmonės jau pradėjo šiuo keliu eiti kurdamos naujus rinkos segmentus, kuriuose jos apskritai gerai laikosi. Manau, tokia veikla turėtų būti vykdoma Europos mastu, bet pirma būtina nuodugniai apsvarstyti visą koncepciją.

Pirmininkė. – Gerb. Komisijos nare, visų pirma norėčiau pasakyti, kad džiaugiuosi vėl matydama jus šiuose Rūmuose.

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, leiskite atsakyti į kelias kalbėtojų išsakytas mintis. Nemažai Parlamento narių – G. Papastamkos, G. Susta, E. Ferreira, M. Grau i Segú ir Z. Zaleski – kalbėjo apie pasiūlymą dėl prekių kilmės žymėjimo. Manau, kad šis Komisijos pateiktas pasiūlymas yra svarus ir turėtų būti priimtas, nes reikalavimas dėl prekių kilmės žymėjimo tarnautų mūsų verslo labui. Tačiau, kaip gerbiamiesiems Parlamento nariams žinoma, aš dar neturiu daugumos Tarybos narių palaikymo, todėl bet kokia jūsų, gerb. Parlamento nariai, parama gaunant šią daugumą būtų labai sveikintina.

Nemažai Parlamento narių – G. Susta, T. Saïfi, F. Assis ir D. Budreikaitė – kalbėjo apie gynybines priemones ir apie tai, kad svarbu užtikrinti efektyvų mūsų turimų mechanizmų naudojimą. Svarstymo metu pažadėjau, kad tą darysiu, ir savo pažadą tęsiu.

Dėl intelektinės nuosavybės. Svarbu, kad turėtume veiksmų planą, ir aš ketinu tuo pasirūpinti. Taip pat norėčiau pasakyti kelis žodžius konkrečiu klausimu, susijusiu su Pagalbos skyriumi (angl. *helpdesk*) smulkiąjam verslui. Ši skyrius suformuotas konkrečiai tam, kad padėtų smulkiąjam verslui spręsti rinkos apsaugos klausimus. Esu labai dėkinga, gerb. Parlamento nariai, jei jums reikia papildomos informacijos ar jums iškilo klausimų, prašom susisiekti su manimi ir aš džiaugsiuosi galėdama jums pagelbėti.

„Ginti ne protekcionizmą“ yra labai svarbi diskusijų tema. Galėčiau tik pasakyti – galbūt ypač R. Plumb ir M. Ransdorfui – kad labai svarbu skirti teisėtų interesų gynimą nuo protekcionizmo. Labai svarbu, kad su protekcionizmu būtų kovojama, labai svarbu, kad mūsų pramonės įmonėms būtų užtikrinta parama, leisianti joms ateityje konkuruoti ir prekiauti.

Buvo iškelta daug įdomių minčių, pvz., dėl poveikio pramonei vertinimo, ir aš perduosiu šias mintis savo kolegai Giunteriui Verhoigenui. Jis puikiai supranta duomenų ir statistikos rinkimo svarbą, bet aš pasirūpinsiu, kad jis išgirstų tai, kas kelia jums susirūpinimą. Turime atsižvelgti į visas pateiktas iniciatyvas ir pamąstyti, kaip spręsti patekimo į rinkas klausimą. Norėčiau pasakyti, gerb. P. Guerreiro, kad visiškai pritariu jūsų minčiai dėl strateginės tekstilės ir aprangos pramonės sektoriaus svarbos ir jo vertės mūsų diskusijoms dėl spartesnio rinkų atvėrimo.

Mano paskutinė pastaba skirta P. Rübigui: negaliu iš karto atsakyti jums, kaip turėtume paspartinti Indijos ir Kinijos rinkų atvėrimą, bet būčiau laiminga galėdama šį klausimą aptarti su jumis jums patogiu būdu.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), raštu. – (PL) Pigių tekstilės gaminių importas iš Kinijos į Europą yra problema, kuri iškilo pastaruoju metu dėl palaipsniui liberalizuojamos pasaulio prekybos. Kinijos tekstilės pramonė, naudojanti labai gausią ir pigią darbo jėgą, turi akivaizdų pranašumą Europos gamintojų atžvilgiu, kurie daugiausia specializuojasi siūti firminių gaminius. Tai, kad pigesnės prekės iš Kinijos vis daugiau išstumia iš rinkos vietinės gamybos prekes, turi neigiamų socialinių padarinių, ypač regionuose, kurie šimtmečiais siuvo drabužius. Dabar, kai mus ištiko rimčiausia ekonomikos krizė per visą istoriją, ištisų Bendrijos regionų nuskurdinimo grėsmė dar didesnė.

Nekontroliuojamas pigių drabužių iš Azijos antplūdis taip pat reiškia, kad turime kovoti su firminių prekių padirbinėjimo problema, kuri dar labiau silpnina Europos gamintojų padėtį rinkoje ir kelia pavojų vartotojams, nes importuojamų prekių kokybė labai prasta.

Be abejo, būtina imtis skubių veiksmų, kad būtų pratęstas pagal dvišalį susitarimą sukurtos stebėsenos sistemos veikimas, pasibaigęs 2008 m. pabaigoje. Taip pat būtų patartina suformuoti ES aukšto lygio grupę, kuri stebėtų tekstilės gaminių iš Kinijos importo srautus ir tikrintų šių prekių kokybę. Atsižvelgdamas į tai, kad ekonomikos recesijos sąlygomis valstybių narių vyriausybės ir Komisija turėtų skirti ypač didelį dėmesį darbo vietų apsaugai, aš prašau, kad klausimui dėl Europos tekstilės pramonės rinkos apsaugos būtų suteiktas prioritetas.

16. Neseniai įvykusios krizės dujų sektoriuje pasekmės – Antroji strateginė energetikos politikos apžvalga – Efektyvesnis energijos vartojimas pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

– Komisijos pareiškimo dėl neseniai dujų sektoriuje įvykusios krizės pasekmių,

– A. Laperrouze pranešimo (A6-0013/2009) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu dėl antrosios strateginės energetikos politikos apžvalgos (2008/2239(INI)),

– V. Remeko žodinio klausimo Komisijai (B6-0003/2009) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu dėl efektyvesnio energijos vartojimo pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (O-0115/2008).

Andris Piebalgs, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui ir pranešėjai A. Laperrouze už pastangas parengti šį pranešimą labai skubiai, kad galėtume jį aptarti jau 2009 m. vasario mėn. plenarinėje sesijoje. Tuo metu, kai ši plenarinė sesija pradėjo darbą, niekas negalėjo tikėtis, kad Rusija teks visas dujas į ES per Ukrainą, ir šis faktas, be abejo, reikalauja didesnio dėmesio klausimams, susijusiems su energijos tiekimo saugumu.

Kokia dabar padėtis dujų sektoriuje? Visos vietos gauna paskirtą dujų kiekį, taigi dauguma vartotojų visiškai aprūpinami dujomis. Stringa tik dujų tiekimas viena kryptimi Lenkijoje, bet šią problemą jau sprendžiame. Šiuo konkrečiu atveju susidarė ypatinga padėtis, nes pirmiau dujas šia kryptimi tiekė bendrovė „RosUkrEnergo“, bet jos dabar nebėra. Tačiau mes dedame pastangas, kad visoms Europos Sąjungos dalims, kurios labiausiai nukentėjo nuo krizės, dujų tiekimas būtų visiškai atnaujintas.

Susitarimas dėl dujų tiekimo galioja 10 metų, todėl tikimės, kad jo pagrindu galėsime užtikrinti, kad panašios situacijos ateityje nepasikartos. Tačiau taip pat norėčiau pabrėžti, kad visi ES kontrolės prietaisai tebefiksuoja į ES tiekiamų dujų srautus, bet tikimės, kad ateityje jų nereikės. Kreipiausi raštu į savo kolegas Rusijoje ir Ukrainoje klausdamas, kaip reiktų spręsti dujų tiekimo kontrolės klausimą ateityje, nes manau, kad jeigu mes galėsime pasitikėti savo tiekėjais ir tiekimas bus stabilus, jokios kontrolės nereikės, tačiau kontrolės įrenginiai šiuo metu dar naudojami.

Manau, kad neturėtume palikti šio tranzito klausimo neišspręsto. Turėtume tęsti darbą su abiem pusėmis – su Rusija, kaip tiekėja, ir su Ukraina, kaip tranzito šalimi – ir iš tikrųjų užtikrinti, kad Ukrainai tiekiamų dujų kiekis būtų atskirtas nuo per Ukrainą į Europos Sąjungą tiekiamų dujų srautų ir kad šie tranzito srautai Ukrainai taip pat būtų finansiškai ir ekonomiškai naudingi. Mes toliau dirbsime šiuo klausimu, bet galima teigti, kad krizė dujų sektoriuje, iš esmės, baigėsi.

Kokios šios krizės pamokos? Minėjau jas pirmiau, bet pakartosiu, kad krizės akivaizdoje ES pasirodė esanti tvirtesnė nei tikėtasi. Šioje sudėtingoje situacijoje ES šalys iš tikrųjų dirbo išvien vadovaujant Tarybai pirmininkaujančiai valstybei ir remiant Komisijai. Valstybės narės laikėsi solidariai ir viena kitai padėjo. Taip pat pamatėme, kad vidaus rinka padarė viską, ką galėjo padaryti. Mane taip pat maloniai nustebino labai tvirtas ir suderintas Europos dujų pramonės atsakas, visų pirma tuo, kad bendrovės „Gazprom“ atžvilgiu pramonės atstovai laikėsi vienos pozicijos, antra, kad pramonės atstovai pateikė bendrą pasiūlymą, kuris būtų naudingas tuo atveju, jei tarp Rusijos ir Ukrainos nebūtų ilgalaikio susitarimo.

Kokias mūsų silpnąsias vietas atskleidė ši krizė? Pirmiausia ji parodė, kad mes neturime infrastruktūros. Tai buvo gana akivaizdu ir iš dalies dėl šios priežasties rinka negalėjo veikti. Dujų kaina ir neatidėliotinas pirkimas išaugo, bet nelabai daug, ir tokį augimą lėmė tai, kad kai kuriose Europos Sąjungos dalyse, kur dujų tiekimas buvo reikalingiausias, nebuvo jokių kitų papildomų galimybių tiekti dujas.

Buvo keli atvejai, kai šalys galėjo parodyti didesnę solidarumą. Taip pat buvo atvejų, kai pritrūko skaidrumo, ir mums, žinoma, reikia geresnio veiklos sprendžiant krizės klausimus derinimo mechanizmo.

Strateginė energetikos politikos apžvalga, kurią atlikti lapkričio mėn. pasiūlė Komisija, apima penkias sritis, kurias išsamiau išnagrinėjo A. Laperrouze ir PMTE komitetas. Šios sritys yra: energijos vartojimo efektyvumas, vietinių išteklių naudojimas (norėčiau paminėti, kad 2008 m. 43 proc. viso energijos galingumo teko vietiniam energijos šaltiniui – vėjo energijai), išorės ryšiai – tai, ties kuo mes dirbame su savo kolegomis – veiklos sprendžiant krizės klausimus derinimo mechanizmas ir infrastruktūra.

Manau, vienas svarbus aspektas, dėl kurio Komisija vėliau dės daug pastangų, yra susijęs su raginimu pranešime suvienyti skirtingose srityse vykdomą veiklą, nes mes iš tikrųjų vykdome labai įvairią veiklą, apimančią energetikos ir klimato kaitos, technologijų, išorės ryšių ir vidaus rinkos sritis. Labai svarbu pasvarstyti, kaip galima būtų šią veiklą sujungti ir kokių papildomų veiksmų reiktų imtis esant būtinybei.

Baigdamas norėčiau pakalbėti apie vieną konkretų pasiūlymą, kurį parengė Komisija ir kuris labai glaudžiai susijęs su šiuo klausimu, taip pat apskritai su dabartine ekonomikos krize. Šis pasiūlymas sudaro Europos ekonomikos atkūrimo plano dalį, skirtą energetikos sričiai.

Mes pasiūlėme finansuoti tris sritis. 3.5 mlrd. skirta infrastruktūrai, bet ne kiekvieno projekto finansavimui, o tam, kad būtų padidinta dujų tiekimo kryptių įvairovė, t. y. kad dujos būtų tiekiamos iš pietų, vakarų ir rytų, ir kad būtų pabandyta sukurti subalansuotą ir tvarų gamtinių dujų tiekimo šaltinių derinį.

Taip pat yra silpnų vietų elektros tiekimo srityje. Kalbu apie Baltijos šalių ir Pirėnų pusiasalio izoliaciją.

Yra dar du klausimai, kuriuos kai kurie laiko prabanga, bet aš manau juos esant labai svarbius: jūros vėjo energija – labai svarbu, kad dabar vykdomiems projektams būtų užtikrinta visuomenės parama – ir anglies dvideginio sulaikymas ir saugojimas.

Taigi mūsų pasiūlymas apima gamtinių dujų tiekimo saugumą, tikslus technologijų diegimo srityje ir tikslus, nustatytus Europos ekonomikos atkūrimo plane. Mano nuomone, tai tinkamas pasiūlymas. Šių tikslų įgyvendinimui nereikia daug lėšų, bet manau, kad jie mus nukreipia teisinga kryptimi. Visuomenė, žinoma, turėtų būti įtraukta į veiklą stiprinant tiekimo saugumą Europos Sąjungoje.

Anne Laperrouze, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mūsų diskusijas dėl antrosios energetikos politikos apžvalgos, žinoma, paskatino ši nauja gamtinių dujų tiekimo krizė tarp Rusijos ir Ukrainos. Ji išryškino esamus trūkumus, jungčių trapumą ir parodė Europos Sąjungos sunkumus reaguojant ir kalbant vienu balsu.

Ji parodė, jau trečią kartą, kad mums reikia bendros energetikos politikos. Tačiau turėčiau pasakyti – ir mūsų Komisijos narys ką tik minėjo – kad dabar matome pažangą, glaudesnę bendradarbiavimą ir daugiau solidarumo tarp valstybių narių, todėl yra vilčių, kad bus surastas sprendimas, padėsiantis įveikti tokias krizes.

Norėčiau padėkoti Pralamento nariams, daug prisidėjusiems tobulinant šį pranešimą, kurį pavyko parengti per labai trumpą laiką nuo komunikato paskelbimo lapkričio mėn. Neaiškinsiu smulkiai visko, kas buvo išdėstyta šioje rezoliucijoje, bet apsistosiu ties tuo, ką pasiūlė įtraukti į šią rezoliuciją Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas.

Situacija yra tokia: griežtėja su klimato kaita susiję suvaržymai, Europos Sąjungos tiekimo saugumui gresia vis rimtėjančios ir dažnėjančios krizės, ES konkurencingumas gali susilpnėti. Todėl būtina pakeisti požiūrį į energijos vartojimą ir jos naudojimą Europos Sąjungoje, požiūrį į energijos išteklius ir sudaryti sąlygas, leisiančias mums panaudoti šį gausų energetikos sektoriuje sukurtų darbo vietų, kurias ypač svarbu išlaikyti dabartinės ekonomikos krizės sąlygomis, šaltinį.

Ką mes siūlome? Trumpuoju laikotarpiu siūlome iki 2020 m. įgyvendinti 3x20 energetikos ir klimato kaitos paketo viziją, kad būtų pereita prie Europos energetikos politikos. Tai bendra veikla, vykdoma keliais lygmenimis – pasaulio, Europos, valstybių narių ir vietos – o tai reiškia, kad pagrindiniai prioritetai, kuriuos nurodėme, žinoma, apima energijos taupymą, energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių energijos šaltinių plėtojimą, nes Europos Sąjunga turi didelį potencialą šioje srityje. Ypač svarbu, kad tikslas 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą būtų privalomas visoms valstybėms narėms.

Antra, būtina padidinti tiekimo Europos Sąjungoje saugumą investuojant į tinklus, ypač į jungtis. Solidarumas tarp valstybių narių reiškia, kad tinklai privalo aprūpinti regionus, kurie yra atskirti ir labai priklausomi nuo vieno tiekėjo. Tai taip pat reiškia, kad Direktyva dėl gamtinių dujų tiekimo saugumo turės būti pakeista, kad ją galima būtų naudoti kaip europinę priemonę sprendžiant krizes. Tiekimo saugumo didinimas taip pat reiškia dialogo su tranzito šalimis ir šalimis gamintojomis stiprinimą ir sisteminimą. Šie tarpusavio priklausomybės energetikos srityje ryšiai turi būti plėtojami, ypač su Rusija ir Viduržemio jūros regiono šalimis.

Trečia, vidaus rinka yra labai svarbus veiksnys tiekimo saugumo požiūriu. Kaip viena valstybė narė gali tiekti energiją į kitą valstybę narę, jei jungtys labai silpnos ar jų iš viso nėra?

Ketvirta, būtina nustatyti geriausios patirties pavyzdžius tarptautiniu lygmeniu. Šiuo atžvilgiu turėtume daugiau keistis informacija su Japonija ir Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, ypač Kalifornija, tačiau turime būti budrūs, nes mūsų santykiai su šiomis energiją intensyviai vartojančiomis šalimis grindžiami ir bendradarbiavimu, ir konkurencija, ypač energetikos technologijų srityje.

Taip pat yra ilgas laikotarpis, jis labai svarbus. Mūsų užduotis – suprognozuoti energijos tiekimo Europos Sąjungoje ateitį. Remdamiesi šiuo suprognozuotu energijos tiekimo Europos Sąjungoje 2050 m. scenarijumi, turėtume sudaryti veiksmų planus, tarkime, 2010–2020 m. Tam būtina nustatyti ambicingus tikslus kovos su klimato kaita srityje. Mūsų komitetas siūlo nustatyti šiuos tikslus, kuriuos turėtume įgyvendinti iki

2050 m.: sumažinti CO₂ išlakas 60–80 proc., o ateityje galbūt ne mažiau nei 80 proc., 35 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir užtikrinti, kad 60 proc. visos energijos būtų pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius.

Mūsų Parlamentas ragina numatyti šiame veiksmų plane didesnę energijos šaltinių įvairovę, kad galima būtų suplanuoti investicijas į gamybos priemones, jungtis, taip pat mokslinius tyrimus ir plėtrą.

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas savo pasiūlytame energijos šaltinių derinyje 2050 m. be kitų energijos rūšių, pvz. atsinaujinančių energijos šaltinių, taip pat numatė branduolinę energiją. Komponentuojant šį derinį taip pat buvo atsižvelgta į pageidavimą plėtoti energijos saugojimo metodus ir naudoti saulės energiją, nes šis energijos šaltinis yra neišsenkamas.

Vladimír Remek, autorius. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, turite prieš save tekstą, kuriame išdėstytas klausimas Komisijai dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo pasitelkiant informacijos ir ryšių technologijas (IRT), todėl leiskite man pridurti tik kelias pastabas. Norėčiau padėkoti visiems pagalbiniais pranešėjams ir kitiems Parlamento nariams už jų indėlį rengiant galutinį rezoliucijos, kuri sudaro klausimo Komisijai esmę, variantą. Rengiant šį dokumentą buvo pateikta beveik 90 pakeitimų, bet mums pavyko surasti kompromisinį sprendimą, todėl Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas priėmė jį vienbalsiai.

Dabar esame pačioje kelio, kuriuo ketinama eiti tam, kad būtų padidintas energijos vartojimo efektyvumas pasitelkiant IRT, pradžioje. Praeitų metų rudenį galbūt mums atrodė, kad iš tikrųjų rengiame apžvalgą ir ateities strategiją, bet pastarųjų savaitių įvykiai parodė, kad susidūrėme su nauja tikrove. Ir finansų krizė, ir nutrauktas gamtinių dujų tiekimas kai kurioms ES valstybėms narėms, kaip jau buvo minėta, iškėlė būtinybę imtis visų galimų veiksmų, kad energetikos srityje iškilusios problemos būtų kuo skubiau išspręstos. Taip pat iškilo būtinybė smarkiai padidinti energijos vartojimo efektyvumą kuo plačiau išnaudojant ICT teikiamas galimybes. Daugiau nei akivaizdu, kad be protingo ir, turėčiau pabrėžti, apgalvoto šių technologijų naudojimo plačiu mastu mums nepavyks nei sumažinti energijos vartojimo, nei sušvelninti neigiamo klimato kaitos poveikio.

Pasitelkę į pagalbą specializuotus centrus, mokslinių tyrimų institutus, svarbių pramonės sektorių atstovus ir ES valstybių narių valdžios institucijas, pabandėme sudaryti IRT panaudojimo energijos vartojimo efektyvumo didinimui planą. Tačiau būtina užtikrinti, kad pastangos sumažinti energijos poreikį neprieštarautų ES siekiui išlaikyti konkurencingumą ir tvarią ekonomikos plėtrą. Mes, žinoma, negalime mestis į kraštutinius ir taupyti energiją bet kuria kaina.

Taip, energijos poreikio mažinimas yra vienas iš veiksmingiausių būdų mažinti taršą šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakomis. Tačiau mes taip pat svarstome kitus būdus padidinti energijos vartojimo efektyvumą, susijusius, pvz., su intelektualių tinklų ir intelektualių statinių sąvokomis ir su efektyvesniu suvartojamos energijos matavimu. Svarstome galimybę pritaikyti IRT transporto ir statybos srityse, prekių judėjimo apribojimui, efektyvesnių apšvietimo sistemų diegimui, taip pat mąstome apie nanotechnologijomis grindžiamus sprendimus ir pan. Taigi sunku surasti sektorių, kuriame negalėtume padidinti energijos vartojimo efektyvumo pasitelkę IRT. Rengdami dokumentą mes tik patvirtinome, kad visos mūsų veiklos kryptys sprendžiant energijos poreikio ES klausimus yra glaudžiai tarpusavyje susijusios ir priklausomos. Todėl parama, kurią mes, Europos Parlamentas, suteikėme „Galileo“ projektui, labai prisidės didinant energijos vartojimo efektyvumą visose srityse.

Džiaugiuosi galėdamas paminėti, kad ES mes jau turime ne vieną pavyzdį, kai IRT buvo sėkmingai pritaikytos didinant energijos vartojimo efektyvumą. Gerai, kad kalbama apie būtinybę paviešinti šiuos pavyzdžius kaip teigiamą paskatą visai visuomenei. Mes žinome, kas turi būti padaryta. Tačiau reikia pereiti nuo žodžių prie veiksmų, kitaip valstybių narių piliečiai praras pasitikėjimą mumis. Nemažai jų, deja, mus laiko biurokratiiniu polemikos klubu, o ne institucija, gebančia padėti jiems įveikti sunkumus ir pagerinti jų gyvenimą.

Šie žodžiai taip pat be išimties galioja visai energetikos politikai, kurią savo pranešime apžvelgė mūsų kolegė Parlamento narė A. Laperrouze. Esu dokumento dėl antrosios strateginės energetikos politikos apžvalgos pagalbinis pranešėjas, todėl norėčiau padėkoti A. Laperrouze už puikų darbą galiausiai surandant kompromisinį sprendimą. Kompromisinis variantas yra realistiškesnis ir įtikinamesnis už pirminį tekstą. Kaip ir derėjo tikėtis, artėjant EP rinkimams vis dažniau pasigirsta retorikos, nuspaldintos tam tikro masto populizmu. Pažadai dėl toli siekiančių tikslų glosto rinkėjo ausį. Tačiau dažnai šių pažadų įgyvendinti tikrovėje neįmanoma. Taip, mes visi norėtume, kad visa mums reikalinga energija būtų gaminama naudojant tik atsinaujinančius energijos šaltinius. Būtų idealu. Tačiau aš raginu mus būti realistais. Tas pats taikytina

pastangoms patvirtinti dokumente siekį iki 2050 m. sumažinti taršą išlakomis net 80 proc., nes realistiškiau tikėtis, kad mums pavyks ją sumažinti 50–80 proc.

Branduolinės energijos priešininkai vėl bando pasiekti, kad šis aplinkos neteršiantis ir Europai gyvybiškai svarbus energijos šaltinis nebūtų įtrauktas į bendrą energijos šaltinių derinį. Tiems, kurie nesivaiko mados ir nemanipuliuoja piliečių nuogastavimais dėl branduolinės energijos keliamų pavojų, yra visiškai aišku, kad be jos mes neišsiversime. Turime investuoti į naujas atominės elektrines, saugias saugyklas, pakartotinį kuro panaudojimą ir branduolinę sintezę. Džiaugiuosi, kad pranešime pritariama branduolinės energijos įtraukimui į energijos šaltinių derinį, nes tai protingas sprendimas. Galiausiai labai svarbu, mano galva, pabandyti geriau integruoti energijos tinklus, pvz., su Baltijos valstybėmis. Šios valstybės buvo ilgus metus paliktos bėdoje ir maitinamos tik pažadais. Taip pat džiaugiuosi tuo, kad šiandien vėl kalbame apie būtinybę geriau suderinti perdavimo tinklų darbą sukuriant galbūt, jei to norime, tam tikros rūšies centrinę valdymo sistemą.

Viviane Reding, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti gerb. V. Remekui ir PMTE komitetui už atliktą didelį darbą šiuo labai svarbiu klausimu, nes pasitelkę IRT mes iš tikrųjų galėsime labai prisidėti prie kovos su klimato kaita ir prie tikslo 20 proc. sumažinti energijos vartojimą ir taršą išlakomis įgyvendinimo.

Mes žinome, kad tai didžiulis iššūkis, bet jis nėra neįveikiamas, jei tik žinosime, kaip panaudoti IRT. Būtent todėl Komisija nekalba, o imasi veiksmų.

Pirma, mes rengiame komunikatą dėl išsamios IRT panaudojimo sprendžiant mūsų energetikos ir klimato kaitos problemas strategijos. Ši strategija bus papildyta rekomendacija, kurioje bus nustatyti suinteresuotų šalių ir valstybių narių veiklos IRT sektoriuje uždaviniai, tikslai ir jų įgyvendinimo terminai. Šia veikla siekiama paspartinti IRT panaudojimą, kad galėtume patenkinti mūsų gyventojų, verslo sektoriaus ir visos visuomenės energijos poreikius.

Kokiu lygmeniu pradėsime šią veiklą? Pirma, žinoma, pačių IRT produktų lygmeniu. Klausimas dėl šių produktų išmetamų anglies dvideginio išlakų yra labai svarbus, ir aš žinau, kad šios pramonės atstovai dirba ties tuo. Tikiuosi, kad iki to, kai pereisime prie investavimo į mokslinius tyrimus etapo, šis darbas bus baigtas.

Antrasis lygmuo – IRT panaudojimas plačiu mastu, apimančiu visus ūkinės veiklos sektorius. Kad galėtume pakeisti elgseną – „*penser autrement*“, kaip sakė pranešėja – mums reikia paskatų, bet tą gali padaryti tik vyriausybės, administracijos, verslas ir patys piliečiai, jei supras, kiek galės sutaupyti pakeitę savo požiūrį į energijos vartojimą. Vadinas turime įvertinti tai, ką turime dabar, ir palyginti su tuo, ką galėsime turėti įdiegę patobulinimus. Jei nevertinsime, neturėsime rezultatų, todėl mums reikia pradinio taško, nuo kurio atsispirdami galėsime vertinti visus patobulinimus.

Kiekybiniam rezultatų vertinimui mūsų pasiūlyme bus teikiama labai daug svarbos.

Jame taip pat bus teikiama daug svarbos perėjimui nuo mokslinių tyrimų rezultatų prie naujovių diegimo ir praktinių laimėjimų. Žinoma, pradėjome nuo mokslinių tyrimų. Komisijos inicijuotomis mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros finansavimo programomis siekiama panaudoti šį sistemų ir infrastruktūrų potencialą ir paslaugų srityje.

Didžiausių rezultatų tikimasi pasiekti elektros paskirstymo sistemoje, statiniuose, transporto logistikos srityje ir apšvietimo sistemose. Pranešėja teisi: būtina, kad šiuose projektuose dalyvautų visi sektoriai. Būtent todėl mes taip pat inicijavome tarpsektorinius mokslinių tyrimų projektus ir glaudžiai bendradarbiavome su pramone, kad galėtume kuo greičiau pereiti nuo mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros prie naujovių diegimo. Taip pat būtent todėl savo naujovių diegimo programose mes rėmėme demonstracinius naujų sprendinių ir technologijų įdiegimo projektus, kad jų patikimumas būtų patikrintas praktikoje.

Taršos IRT produktų išmetamomis anglies dvideginio išlakomis mažinimas taip pat sudaro šių mokslinių tyrimų dalį. Į šią iniciatyvą jau investuota per 4 000 mln. Komisijos pasiūlytame Europos ekonomikos atkūrimo plane daug dėmesio skiriama viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimui mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros srityje. Viena iš mūsų trijų pasiūlytų iniciatyvų susijusi su energiją efektyviai naudojančiais statiniais – sritimi, kurioje IRT, žinoma, atliks svarbiausią vaidmenį.

Šiuo metu pradėdamas įgyvendinti vienas bandomasis projektas intelektualaus transporto srityje. Mes jau investavome daug lėšų į automobiliuose naudojamas intelektualias sistemas ir artimiausiu metu pereisime prie kito etapo, kurio metu bus nustatytas ryšys tarp automobilio, kelio ir kelio ženklų. Sutinku su pranešėja, kad bus labai svarbu turėti savo palydovinę programą, leisiančią šioms sistemoms veikti efektyviau.

Giorgos Dimitrakopoulos, *Užsienio reikalų komiteto nuomonės referentas*. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti A. Laperrouze, parengusią pranešimą ir padėkoti jai už bendradarbiavimą. Leiskite Užsienio komiteto vardu trumpai išdėstyti, kokius pagrindinius pasiūlymus pateikėme pranešėjai A. Laperrouze.

Pirma, manome, kad turėtų būti suformuota bendra Europos užsienio politika energetikos srityje pagrindinį dėmesį skiriant energijos šaltinių ir energijos tiekimo maršrutų saugumui. Šiuo metu, kai kovojama dėl energijos šaltinių, visi suprantame šio pasiūlymo svarbą.

Antra, turime užmegzti glaudesnius ryšius su kitomis šalimis, pirmiausia su tomis, kurios gamina energiją, taip pat su šalimis, per kurių teritoriją eina energijos tiekimo maršrutai, kitaip tariant, su tranzito šalimis.

Trečia, mums reikia naujos kartos energetinės tarpusavio priklausomybės nuostatų. Šios nuostatos labai svarbios, ypač derantis su kitomis šalimis, pvz., derantis su Rusija, nes šiandien tai labai aktualus klausimas, dėl naujo susitarimo, kuris pakeistų 1997 m. pasirašytą susitarimą.

Minėjome kovą dėl energijos šaltinių. Tai labai svarbus klausimas, tačiau turime skirti energijos šaltinius ir energijos tiekimo maršrutus. Šiuo metu vykdoma daug svarbių projektų, pvz., klojamas vadinamasis Pietų krypties vamzdynas, TGI vamzdynas, sujungiantis Turkiją, Graikiją ir Italiją, taip pat „Nabuko“ vamzdynas. Taip pat, žinoma, reikėtų paminėti Kaspijos jūros regioną, dėl kurio įvairiomis progomis aktyviai diskutuojama. Turiu čia Kaspijos jūros regiono žemėlapi ir matau jį visą, įskaitant Azerbaidžaną ir Turkmėniją – ryt ar poryt dėl šių šalių diskutuosime Europos Parlamente, – todėl norėčiau priminti jums Turkmėnijos, taip pat, žinoma, Irano svarbą.

Romana Jordan Cizelj, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (SL) Energija – tai vienas iš būtiniausių dalykų gyvenime. Tačiau žmonija prieš kiek laiko nustojo tenkintis tik pagrindinėmis gyvenimo sąlygomis, dabar mes taip pat siekiame tam tikros socialinės plėtros, kuri palengvina mūsų gyvenimą. Būtent todėl energijos vartojimas priklauso nuo ekonominės plėtros tendencijų konkrečioje visuomenėje.

Tačiau visai neseniai pradėjome vertinti žmogaus gerovę holistiniu požiūriu, o šis vertinimas jau nebegrindžiamas vien tik asmens perkamąja galia. Todėl turime nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos ir veiklos kovojant su klimato kaita ir konkurencingumo. Mūsų politinė frakcija propaguoja visus šiuos tris tikslus kaip bendros Europos energetikos politikos kertinius akmenis ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina A. Laperrouze pranešimą.

Klimato kaita ir sausio mėn. iškylusios problemos dėl gamtinių dujų tiekimo iš Rusijos į Europą byloja apie diversifikacijos bendroje energetikos politikoje svarbą. Europos Sąjunga turi diegti projektus, kurie padės mums kuo skubiau sustiprinti mūsų energetikos infrastruktūrą, kad energija į ES galėtų būti tiekiamą įvairiais maršrutais. Tam būtina užtikrinti, kad gebame importuoti dujas ir iš skirtingų tranzito šalių, ir iš skirtingų energiją eksportuojančių šalių. Šiuo atžvilgiu labai svarbus „Nabuko“ projektas.

Be to, mes turime diversifikuoti savo energijos šaltinių derinį. Į jį būtina didesniu mastu įtraukti energijos šaltinius, kurie neteisia aplinkos šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakomis, taigi atsinaujinančius energijos šaltinius ir branduolinę energiją. Taip pat negalime visiškai atsakyti anglies, bet privalome užtikrinti, kad ji būtų naudojama taikant kuo pažangesnes technologijas, kurios, pvz., leidžia sugauti ir saugoti anglį.

Norėčiau pabrėžti, kad efektyvus energijos vartojimas yra mūsų prioritetinis uždavinys. Bet daugybės tyrimų rezultatai parodė, kad būtina investuoti finansinius, intelektinius ir kūrybinius išteklius į energijos gamybos ir perdavimo infrastruktūrą. Tačiau net pasitelkę visas šias priemones tam tikrą laiką nebūsime pajėgūs sumažinti iki nulio mūsų priklausomybės nuo importo. Kad galėtume sumažinti problemas, susijusias su energijos importu, turime suformuluoti efektyvią užsienio politiką energetikos srityje. Todėl mums reikalinga Lisabonos sutartis, kuri sudarytų sąlygas pašalinti visas institucines kliūtis, trukdančias mums vykdyti tokią užsienio politiką.

Šiuo atžvilgiu darau užuominą Airijai, bet mes tikimės, kad Airijos žmonės išspręs šią problemą. Mūsų lūkesčiai bendros užsienio politikos energetikos srityje bus realistiniai, jei imsime konkrečių veiksmų srityse, kurios, kaip jau buvo apibrėžta, sudaro bendros energetikos politikos dalį. Mano nuomone, turėtume priimti trečiąją dujų ir elektros rinkų liberalizavimo paketą dar nesibaigus šio Parlamento kadencijai, taip pat patvirtinti vienodas rinkos taisykles, kurios galiotų visoje Europos Sąjungoje.

Baigdama norėčiau išreikšti savo nuomonę dėl pateiktų pakeitimų. Manau, kad A. Laperrouze pranešimas ir taip pakankamai geras, todėl jokių pakeitimų nereikia. Ilgalaikiai tikslai, kuriuos pasieksime įgyvendinę 20–20–20 paketą ir kuriems pritarė ir Europos Sąjungos Vadovų Taryba, ir Europos Parlamentas, neturėtų būti keičiami. Mūsų frakcija nepritaris pakeitimams, kuriais siekiama sumažinti energijos šaltinių įvairovę.

Tačiau mes remsime tuos pakeitimus, kuriais siekiama padidinti energijos tiekimo maršrutų skaičių ir pagerinti energetinį saugumą Europos Sąjungoje.

Galiausiai norėčiau pasveikinti pranešėją parengus puikų pranešimą ir padėkoti jai už bendradarbiavimą.

Mechtild Rothe, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nariai, ponios ir ponai, leiskite man išreikšti padėką pranešėjai Anne Laperrouze už tikrą bendradarbiavimą svarstant šį klausimą. Taip pat norėčiau padėkoti sekretoriatų darbuotojams už jų neįkainojamą indėlį.

Atsižvelgiant į pastarąją krizę dujų sektoriuje, sprendimas atlikti antrąją strateginę energetikos politikos apžvalgą priimtas labai tinkamu laiku. Tiekimo saugumui ir solidarumui tarp valstybių narių Europos energetikos politikoje turi būti skiriamas didžiausias dėmesys. Esu įsitikinusi, kad mums pavyks pagerinti savo padėtį, jei į raginimą šiame pranešime labiau diversifikuoti dujų tiekimo koridorius bus atsakyta deramai. Be to, dar nepasibaigus šioms metams, Komisija turės pateikti pasiūlymą dėl 2004 m. priimtose Dujų direktyvos pakeitimo, kad į ją būtų įtrauktas reikalavimas dėl privalomų nacionalinių ir ES veiksmų planų ekstremaliomis situacijomis.

Tačiau mes, Socialistų frakcijos nariai, teikiame didžiulę svarbą ES valstybių narių pareigai ypatingą dėmesį skirti, net esant normaliai padėčiai, labiausiai pažeidžiamiems vartotojams mūsų visuomenėje, t. y. tiems, kurie labiausiai nukentėjo dėl kuro trūkumo. Valstybės narės dar neturi savo strategijos, kaip spręsti šią problemą. Todėl mano frakcija pateikė papildomą pakeitimą, kuriame valstybės narės raginamos iš tikrųjų spręsti šią problemą.

Pranešime ypač pabrėžiama energijos taupymo ir efektyvaus energijos vartojimo svarba. Visiškai aišku, kad energijos vartojimo efektyvumo didinimas ir energijos taupymas yra veiksmingiausias ir ekonomiškiausias būdas pagerinti tiekimo saugumą. Kartu turime nustatyti ambicingus ir realistiškus tikslus dėl energijos tiekimo Europoje ateityje. Džiugu, kad judame šia kryptimi, pvz., ragindami siekti, kad iki 2050 m. atsinaujinantys energijos šaltiniai sudarytų 60 proc. visų mūsų naudojamų energijos šaltinių. Pranešime taip pat pabrėžiama ypatinga svarba, teikiama iniciatyvoms, kurių imamasi vietiniu lygmeniu ieškant sprendimų, užtikrinančių sėkmingą kovos su klimato kaita ir energetikos politikos įgyvendinimą. Šiuo atžvilgiu svarbus vaidmuo tenka Merų paktui, taip pat svarbu remti kitas iniciatyvas, pvz., idėją sudaryti Salų paktą. Tačiau svarbiausia tai, kad šiuos tikslus bus labai sudėtinga įgyvendinti, jei neinvestuosime į energetikos tinklų infrastruktūrą ir tolesnę vidaus rinkos liberalizaciją. Mums reikia vienos bendros energijos rinkos, kurioje visi energijos gamintojai galėtų sąžiningai konkuruoti, turėtų užtikrintą laisvos prieigos prie tinklų galimybę ir lygias teises. Ateinančios savaitės bus labai svarbios šiuo atžvilgiu. Mums būtina sukurti ir išplėtoti vadinamąjį protinę elektros tinklą, sudarytą iš informacijos ir ryšių technologijomis grindžiamų kombinuoto ciklo elektrinių ir decentralizuotos energijos gamybos. Tai vienintelis būdas, leisiantis mums efektyviai nukreipti energijos išteklius ten, kur jų iš tikrųjų reikia. Mums reikia europinio „supertinklo“, kuris sujungtų Šiaurės jūros, Baltijos jūros ir Viduržemio jūros regionus ir galėtų panaudoti didžiulį šių regionų energetinį potencialą.

Tačiau tai, kad pranešime raginama sudaryti konkretų investavimo į branduolinę energiją veiksmų planą, mums nepriimtina. Todėl mūsų frakcija pasiūlė pakeitimą, kuriame aiškiai akcentuojamas mūsų bendras dėmesys branduolinei saugai, kartu pabrėžiant, kad sprendimą dėl to, ar investuoti į branduolinę energiją, kiekviena valstybė narė turėtų priimti savo nuožiūra. Asmeniškai aš manau, kad branduolinės energijos mums nereikia.

PIRMININKAVO: M. SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

Graham Watson, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, praėjusių metų energetikos apžvalga buvo laiku pateiktos naujausios tos srities žinios. Sveikinu Anne Laperrouze su kruopščiai tų žinių pagrindu parengtu pranešimu.

Iškelti klausimai labai sudėtingi, tačiau juos galime apibendrinti taip: Europai reikia energetikos politikos, kuri užtikrintų tvarius, prieinamus ir saugius energijos šaltinius. Tvarius šaltinius, kurie tarsi bambagyslę nutrauktų mus siejančią priklausomybę nuo planetą teršiančių iškastinių šaltinių; prieinamus šaltinius, kurie užtikrintų vartotojams stabilų ir tikrovišką kainą; ir saugius šaltinius, išlaisvinsiančius Europos piliečius nuo priklausomybės nuo nepatikimų ar monopolistinių tiekėjų.

Šį penktadienį Komisijos narių grupė susitiks su ministru pirmininku V. Putinu ir jo ministrų komanda. Energetikos klausimas įtrauktas į darbotvarkę, o mūsiškiai turėtų duoti aiškiai suprasti, kad negalime leisti,

jog Rusijos ir Gruzijos konfliktas išsirutuliotų į viduržiemį Europą ištiksiančią dujų krizę. Reikia siekti pasitikėjimo, tačiau nederėtų pamiršti ir išankstinio įspėjimo. Vieną kartą jau taip nutiko, negalima leisti, kad tai pasikartotų.

Atėjo laikas iš esmės iš naujo įvertinti Europos energijos išteklius. Tokios nuomonės laikosi visų šių rūmų frakcijų nariai, taigi, siekdami įgyvendinti pokyčius jie turėtų susivienyti. Todėl šią savaitę nedidelė mūsų grupelė, įskaitant ir vėliau kalbėsiantį D. Hammersteiną, išleis kelių frakcijų parengtą brošiūrą pavadinimu „*Alternatyvių energijos išteklių naudojimas krizės metu*“ (angl. *Making the Green Energy Switch at a Time of Crisis*).

Esu dėkingas visiems Parlamento nariams, kurie savo idėjomis prisidėjo prie mūsų projekto. Mane stulbina pasireiškęs sutarimo laipsnis. Ieškant ilgalaikio sprendimo Europoje kilusiai energetinei krizei išspręsti šiuose rūmuose pasireiškia didžiulis troškimas dirbti greitai, dirbti kartu, taigi, turime jį išnaudoti.

Iš visų potencialių planų pradėti naują energetikos erą, vienas išsiskiria labiausiai – vadinamasis supertinklas arba DESERTEC. Pirmininkavusi Prancūzija minėjo jį kaip galimą naujosios Europos Sąjungos Viduržiemio jūros regionui skirtą veiksmų projektą. Keletas Parlamento narių, įskaitant ir R. Harms, neseniai apsilankę pietų Ispanijoje ir susipažino, kaip veikia ši technologija: pasinaudodamos saulės energija šiaurės Afrikos saulės elektrinės ir ypač saulėta pietų Europos žemė per metus iš vieno kvadratinio kilometro sukuria tokį energijos kiekį, kokį gautume iš pusantro milijono barelių naftos. Ši per energiją taupančius aukštos įtampos nuolatinės srovės kabelius tiekiamą energiją, pasinaudojusi atsinaujinančiais visos ES teritorijos energijos šaltiniais – jūros potvynių energija iš pakrančių regiono šalių, vėjo ir bangų energija iš vėjuotų šiaurės vakarų Europos šalių ir biomasės bei geotermine energija iš tų šalių, kurios sugeba ją generuoti – galėtų tapti Europos supertinklo maitinimo šaltiniu.

Reikia paminėti ir išlaidas. Vokietijos aeronautikos centras tokio tinklo nutiesimą įvertino 45 mlrd., tačiau taip pat pabrėžė, kad per ateinančius 35 metus vartotojai, dėl sumažėjusių sąskaitų už energijos sunaudojimą, galėtų sutaupyti kelis kartus didesnes sumas. Be to, ši investicija sukurtų tūkstančius darbo vietų.

Tai drąsus energetikos srities ateities projektas. Jis – tvarus, prieinamas ir saugus. Tai energijos ateitis, kurią Europa turi apginti.

Antonio Mussa, UEN frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, norėčiau nuoširdžiai padėkoti A. Laperrouze už jos atliktą darbą, kuriam iš visos širdies pritariu. Tačiau mane trikdo tam tikri aspektai, greičiausiai dėl pernelyg didelio pasitikėjimo Komisijos įvertinimais.

Visų pirma manau, kad numatyta dujų poreikio kryptis yra pernelyg ribojanti. Jei tikrai taip, bijau, kad toks požiūris gali turėti neigiamą įtaką projektų finansavimo šaltiniams. Kalbant apie infrastruktūrą, atitinkami jos projektai yra skirtingose plėtros stadijose. Užuoat iš naujo abstrakčiai nustatinėjus jų eiliškumą ir pro pirštus žiūrėjus į Viduržiemio jūros regioną, būtų protingiau iš naujo įvertinti šiuos projektus atsižvelgiant į jų parengimo trukmę, finansinę struktūrą, turimus energijos išteklius bei sąsają tarp valstybės paramos ir privačių įsipareigojimų.

Toliau A. Laperrouze rekomenduoja užtikrinti energijos šaltinių ir tiekimo trasų įvairovę. Vienas tokių pavyzdžių – pietinis dujų koridorius. Kai kalbama apie tokius klausimus, aš manau, kad reikalinga tikslesnė ir į kelias stadijas padalinta strategija. Kaspijos regiono atveju pirmosios stadijos metu tiekti dujas bus įmanoma tik iš Azerbaidžano. Galimybė naudotis kitų šalių energetikos šaltiniais atsirastų tik antroje stadijoje, taigi, politiniu, reguliavimo ir infrastruktūros atžvilgiais rinkos situacija taptų labiau komplikauta. Komisijos pasiūlymas dėl Kaspijos jūros regiono vystomojo bendradarbiavimo gali padėti išspręsti šias problemas, jei, be kitų klausimų, bus sprendžiama, kaip palengvinti trūkstamos infrastruktūros plėtrą.

Priešpaskutinis aspektas toks: be jokios abejonės, solidarumo mechanizmai yra esminiai Sąjungos energetikos politikos bei Lisabonos sutarties elementai. Siekiant tinkamai įgyvendinti šiuos mechanizmus, be potencialių iškraipymų patartina vengti ir pernelyg sudėtingų procedūrų.

Galiausiai norėčiau paminėti ir užsienio santykius. Be Energetikos chartijos vaidmens, ypač svarbus tikslas – plėsti Energetikos komitetą, ypač įtraukti tranzito šalis ir atsinaujinančios energijos šaltinius.

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, nepaisant puikios darbo su Antrosios strateginės energetikos apžvalgos klausimais atmosferos, deja, turiu pasakyti, kad mums nepavyko priimti Komisijos pasiūlyme išdėstytų pataisų, kurios, mano manymu, yra būtinos.

Manau, kad pavadinimas „Strateginės energetikos apžvalga“ ateities kūrimo vizijoms suteikia ryškų papildomos reikšmės atspalvį. Jei pažvelgsime į šią apžvalgą, turėsime padaryti išvadą, kad jis pernelyg susietas su praeitimi.

Pats šios strateginės energetikos apžvalgos plano pagrindas yra – bijau, kad to A. Laperrouze pranešimas taip pat neištaiso – senas anglies ir branduolinės energijos energetikos derinys. Be to, jame ypatingas dėmesys vėl skiriamas branduoliniam ramsčiui.

Man įdomu, gerb. Komisijos nary A. Piebalgai, kas nutiko tiems Jūsų pasiūlymams, kuriuos pristatėte šios kadencijos pradžioje, kai kalbėjote, jog didžiulis dėl branduolinės energijos kylantis pavojus turi būti suvaldytas, kad branduolinių atliekų problema, atominių reaktorių sustabdymui skirtas finansavimas ir visi panašaus pobūdžio klausimai turi būti išspręsti prieš Komisijai imantis bet kokių teigiamų žingsnių branduolinės energijos plėtros srityje. Iki šiol nėra išspręstas nė vienas iš šių klausimų, o Komisija dabar pradeda savo branduolinei energetikos sričiai palankią kampaniją. Atrodo, jog faktas, kad Suomija dabar išgyvena vieną didžiausių vakarų Europos istorijoje branduolinės pramonės žlugimo atvejų ir kad Suomijos elektros energijos bendrovė ir kompanija „Areva“ ginčijasi dėl 2,4 mlrd. sumos, nes būtent tiek papildomų išlaidų susidarė dėl Olkiluoto vietovėje vykdomų statybų, Jūsų nė kiek nejaudina. Įdomu, kokia prasmė skirti naują investiciją sektoriui, kuris nepaisant to, kad jam dešimtmečiais buvo skiriamos valstybės investicijos – žymiai stambesnės investicijos nei paprastai atseikėjamos visiems kitiems sektoriams, – vėl pridaro daugybę tokių pat nemalonių. Labai norėčiau sužinoti, ar jūs tikrai į viską žiūrite rimtai, ar tiesiog yra kitos virvelės tampančios rankos.

Manau, kad anglies ir branduolinės energijos derinys – būtent ta strategija, kuri Europos Sąjungos energetikos politiką atvedė į aklavietę. Jau pakankamai pasakiau apie branduolinę energiją, tačiau švaistūniškas iškastinio kuro naudojimas – čia visiškai kitas klausimas, į kurį apžvalgoje nekreipiama jokio dėmesio – taip pat prisidėjo prie katastrofiškos šių dienų klimato padėties. Esminiai šios pasenusios praėjusių metų strategijos pakeitimai apžvalgoje nenurodomi.

Svarstydamas A. Laperrouze pranešimą mano frakcija nustatė aiškius prioritetus. Savaimė suprantama, branduolinė energija tarp jų nepateko, tačiau taip pat stengėmės inicijuoti tikrus pasikeitimus ir kitose srityse. Norėjome, kad tikslas 20 proc. sumažinti pirminės energijos vartojimą galų gale taptų privalomas. Taip neįvyko. Tikimės sulaukti tikroviško pasiūlymo dėl „supertinklo“ statybos, kitais žodžiais tariant, pasiūlymo dėl tokio dujų ir naftos tinklo, kuris galėtų sujungti itin didelius energijos generavimo iš Šiaurės jūros, kitų pakrančių ar pietinių dykumų regionų pajėgumus. Tokių koncepcijų apskritai nė ženklo nebuvo nei pranešime, nei Komisijos pasiūlyme.

Taip pat manome, kad didžiulė klaida buvo į šį strateginį energetikos planavimo procesą neįtraukti transporto srities, nes mes – kaip ir jūs – norime atsikratyti priklausomybės nuo naftos. Jūs nusprendėte, kad transportavimo reikalus reikėtų aptarti atskirai, tačiau mes manome, kad šis klausimas – vienas esminių strateginio energetikos planavimo dalykų.

Dujų tiekimo šaltinių įvairovė – teigiamas dalykas. Šiuo klausimu nedvejotinai reikia imtis veiksmų, bet kartu reikia dėti visas pastangas ir kartą bei visiems laikams užtikrinti, kad dujos būtų naudojamos efektyviai. Priešingu atveju energijos šaltinių įvairinimas mūsų niekur nenuves.

Praėjusią savaitę mane pribloškė žinia, kad Europos Komisijos Atkūrimo plane iš naujo nagrinėjami visi šie strateginiai iškraipymai ir grįžtama prie tos pačios pasenusios pozicijos, kuri atsiskleidžia ir šioje Strateginės energetikos apžvalgoje. Savo frakcijos vardu turiu pranešti, kad neparemsime nei A. Laperrouze pranešimo, nei Strateginės energetikos apžvalgos. Atkūrimo plano kontekste sieksime argumentuoti tvarumo ir protingumo atvejį.

Esko Seppänen, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FI) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, solidarumas – gražus žodis. Dažniausiai jį randame kairiųjų žodyne. Solidarumo turėtume reikalauti ne tik dėl „antigazprominės“ ir antirusiškos politikos, bet ir siekdami užkirsti kelią bendram energijos skurdo reiškiniui. Energijos – elektros ir šilumos energijos formomis – reikia ir vargingai gyvenantiems žmonėms.

Didžiausia Europos energetikos strategijos problema ta, kad ji nėra sukurta iš nieko, tačiau yra įleidusi šaknis į kiekvienos šalies geografiją, istoriją ir energetikos ekonomiką. Jei sukursime bendrąją strategiją ir suderinsime jos struktūras, bus ir laimėtojų, ir pralaimėjusių. Yra šalių, kurios verčiamos atsisakyti savo išbandytų ir patikrintų struktūrų vardan solidarumo. Tai negali būti solidarumas.

Elektros energijos tinklų suderinimas taip pat reiškia ir elektros energijos kainos suderinimą. Tai bus daroma atsižvelgiant ne į žemiausias, o į kai kurias vidutines kainas. Tokiu atveju bus pralaimėjusių – tai bus tos šalys, kuriose elektros energija yra pigi. Panašiai dujotiekiais nesinaudojančios šalys privalės rasti pinigų ES biudžetui, kuris bus skiriamas tų dujotiekių statybai finansuoti.

A. Laperrouze yra teisi sakydama, kad investicijos į tinklus skirtos valstybėms narėms ar juos statančioms bendrovėms, o ne ES. ES negali būti naftos, dujų ar elektros energijos tinklo operatorė, taigi didelės ES biudžeto lėšų sumos neturėtų būti panaudotos investuotojams į tiltų tiesimą paremti.

Be to, mūsų frakcija norėtų visiems priminti (kaip ką tik padarė R. Harms) apie problemas, kurios žinomos kaip susijusios su branduolinės energijos naudojimu. Kol mažinamas CO₂ išlakų kiekis, plutonio emisijų apimtys didėja.

Bastiaan Belder, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) A. Laperrouze pranešimu atkreipiamas dėmesys į svarbius su energijos tiekimu susijusius klausimus, kuriuos šiuo metu sprendžia Europos Sąjunga. Neseniai tarp Rusijos ir Ukrainos kilęs konfliktas dėl dujų nepaėjo nepakenkęs ir Europos Sąjungai. Pranešime smulkiai aprašomos keletas Europos energetikos rinkos politikos gairių, kurios kito konflikto atveju galėtų sumažinti Europos Sąjungos pažeidžiamumą. Palankiai vertinu didesnės energijos šaltinių ir šalių partnerių, iš kurių ES importuoja energiją, įvairovės, kitais žodžiais tariant, energijos tiekimo įvairovės skatinimą. Tarp Rusijos ir Ukrainos kilęs dujų konfliktas dar kartą pabrėžė šio klausimo svarbą, o aš nuoširdžiai tikiuosi, kad „Nabucco“ projektas – tiesiog kaip pavyzdys – netolimoje ateityje taps realybe.

Konkrečiai kalbant, šis siekis reiškia, kad Europos Sąjunga ir valstybės narės turi atkreipti didesnę dėmesį į regionų integraciją. Šiuo metu kelių valstybių narių energijos tinklai pernelyg izoliuoti, todėl jos yra per daug priklausomos nuo iš trečiųjų šalių tiekiamo importo. Naujų ryšių tarp valstybių narių energijos tinklų sukūrimas taip pat sudarys sąlygas veiksmingesniam vidaus rinkos veikimui.

Siekiant toliau gerinti vidaus rinkos veikimą taip pat reikia užbaigti gamybos kompanijų ir energijos tinklų bendrovių nuosavybės atskyrimą. Ši procedūra – geriausias būdas, kaip galima neutralizuoti asimetrinį rinkos atvėrimą.

Tuo tarpu kelios valstybės narės mąstė atnaujinti branduolinių elektrinių, uždarytų vadovaujantis susitarimais su Europos Sąjunga, veiklą. Nepanašu, kad tai būtų geriausias kelias, kuriuo reikia žengti į priekį. Iš tikrųjų, investicijos į daugybę tarpvalstybinių jungčių daug veiksmingiau sumažintų ateities priklausomybę nuo vienos ar kelių trečiųjų šalių.

Kitos svarbios pranešime išdėstytos politikos gairės, kurioms visiškai pritariu, – energijos vartojimo efektyvumo ir dalijimosi tvariaja energija didinimas. Tačiau valstybės narės laikosi skirtingų nuomonių apie tai, ar turi branduolinė energija vaidinti vaidmenį mažinant CO₂ išlakų kiekį. Tai klausimas, į kurį visų pirma turi atsakyti valstybės narės, o ne ES. Aiškesnis šio klausimo apibrėžimas pranešime būtų tikrai sveikintinas. Belieka tikėtis, kad jis bus išaiškintas per pakeitimų procedūrą.

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Gerb. Parlamento nariai, iki šiol esu pastebėjęs, kaip abstrakčiai šiuose rūmuose sprendžiama, kas geriausia Europai. Tačiau mane išrinko Bulgarijos balsuotojai, todėl man įdomiau tai, kas geriausia mano tėvynei Bulgarijai.

Mums, partijos „National Union Attack“ patriotams, energetinė Bulgarijos nepriklausomybė – pats svarbiausias prioritetas. „Derybų“, kurias vadiname „ES liepia“, metu reikalavome, kad būtų uždaryti 1, 2, 3, ir 4 Kozlodujaus atominės elektrinės blokai.

Noriu priminti – jei dar nežinotoje, galėsite tai turėti galvoje, – kad visi šie blokai buvo visapusiškai patikrinti ir pripažinti absoliučiai saugiais. 2007 m. pradžioje mano kolega Dimitar Stoyanov uždavė Europos Komisijai klausimą norėdamas sužinoti, ar Bulgarijai, norėjusiai prisijungti prie ES, buvo iškeltas reikalavimas uždaryti visus tuos blokus. Paaiškėjo, kad toks Europos Komisijos reikalavimas niekuomet neegzistavo, tačiau Günter Verheugen melavo Bulgarijos parlamentui ir teigė, kad toks reikalavimas iš tiesų buvo.

Prieš porą dienų Bulgarija buvo susidūrusi su ypač rimta energijos krize. Remiantis mūsų ES stojimo sutarties 36 straipsniu, turėjome teisę atnaujinti šios atominės elektrinės darbą. Tai – mūsų teisė, todėl mano kolegos Bulgarijos parlamente pateikė įstatymo projektą dėl 1 – 4 Kozlodujaus atominės elektrinės blokų (kurie šiuo metu yra uždaryti) darbo atnaujinimo.

Kartu su kolegomis iš Europos Parlamento Dimitaru Stoyanovu ir Slaviu Binevu pateikėme rašytinę deklaraciją Nr. 0005/2009 prašydami leisti atnaujinti šių reaktorių darbą, kad taip Bulgarija pasiektų energetinę nepriklausomybę.

Baigdamas noriu jums pasakyti, kad Europa bus stipri tada, kai visos valstybės narės atskirai paėmus bus stiprios ir energetiškai nepriklausomos. Tai – vienintelis būdas, jei išties norime dirbti savo rinkėjams ir savo piliečiams.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, manau, kad svarstant strateginės energetikos apžvalgą labai svarbu pabrėžti kai kuriuos mums gresiančius pavojus: ne tik nesaugaus energijos tiekimo pavojų su visomis iš jo kylančiomis problemomis, bet ir faktą, jog susiduriame su politiniu režimu, energijos tiekimą naudojančių kaip svertą kitų vyriausybių įtakai daryti, spaudimu. Todėl kyla ir Europos Sąjungos susiskaldymo problema, kai vedamos skirtingų interesų valstybės narės išsiskirsto, o dėl to silpnėja bendroji užsienio ir saugumo politika.

Manau, geras dalykas tas, kad strategija, kurios turime imtis norėdami išspręsti klimato kaitos klausimus, yra beveik tokia pati kaip strategija, kurios mums reikia savo energijos tiekimo užtikrinimui sustiprinti. Mažėjantis iškastinio kuro sunaudojimas reiškia mažesnę priklausomybę nuo nepatikimų energijos tiekėjų. Padidėjęs energijos tiekimas iš kitų energijos išteklių šaltinių reiškia sumažėjusį iškastinio kuro poreikį, mažesnes kainas Europos piliečiams ir – ypač – mažesnę pasaulio naftos režimams skirtą pinigų srautą.

Tai turi didžiulę reikšmę saugumui, į kurį turime atsižvelgti aptardami būsimą Europos Sąjungos energetikos strategiją. Manau, kai turėsime numatę šią galimybę, keletas šio klausimo elementų sustos į savo vietas. Europos Sąjungoje mums reikia geriau išvystytos vidaus rinkos, nes iš tikrųjų šis būdas – vienintelė valstybių narių solidarumo garantija. Tai reiškia, kad turime dėti daugiau pastangų į tarpvalstybinių jungčių ir geresnio tilto kūrimą, kad taip tarpusavyje susietume valstybes nares bei jų vidaus rinkas.

Taip pat turime skatinti didesnę biokuro naudojimą. Nesutinku su tais, kurie sako, jog biokuro naudojimas kelia pavojų; mes – tiek Europoje, tiek kitose pasaulio kraštuose – galime išplėsti jo naudojimo sritis. Netgi nežymus biokuro naudojimas lemia kainų pasikeitimus ir mažesnę priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Turiu pabrėžti ir branduolinės energijos klausimą. Kartais manau, kad ši tema – tai vieša paslaptis, apie kurią niekas nenori prabilti pirmas, nes tai – vienas didžiausių potencialą turinčių veiksmų, padėsiančių Europos Sąjungai dabar ir ateityje sumažinti anglies dioksido išlakų kiekį. Šia pastaba norėčiau pabaigti savo pasisakymą. Jei pasistengsime sujungti visus šiuos elementus į visumą, turėsime galimybę išvystyti ne tik ryžtingesnę energetikos, bet ir tvirtesnę saugumo politiką.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Energetikos politika yra ir išliks ES prioritetu. Šią žiemą, kai buvo užfiksuota ypač žema oro temperatūra, kilusi dujų krizė dar kartą išryškino Europos Sąjungos ir jos valstybių narių priklausomybę nuo tradicinių dujų tiekėjų. „Vienybė įvairovėje“ – toks Europos Sąjungos šūkis. Tikiuosi, kad ši dujų krizė paskatins mus susiburti ir suformuoti bendrąją energetikos politiką.

„Nabucco“ projekto vystymas ir suskystintų naftos dujų (angl. LPG) terminalo statyba pagrindiniame Juodosios jūros uoste Konstancoje, kartu su nacionaliniais elektros energijos infrastruktūrų tarpusavio tinklais, – tai visos priemonės, galinčios padėti padidinti elektros energijos tiekimo saugumą ir sustiprinti ES gebėjimą parodyti savo solidarumą nuo energetikos krizės nukentėjusioms valstybėms narėms.

Raginu Komisiją ir valstybes nares investuoti į Europos energetikos tinklo modernizavimą, energijos vartojimo efektyvumo skatinimą ir energijos iš atsinaujinančių šaltinių generavimą. Taip pat primygtinai siūlau Komisijai ir valstybėms narėms skirti finansavimą anglimi varomų įrenginių skleidžiamai taršai mažinti skirtoms priemonėms. Dabartinė krizinė situacija verčia valstybes nares sutelkti didesnę dėmesį į savo prioritetų bei strateginių plėtros gairių nustatymą.

Kalbant apie energijos vartojimo efektyvumą, kovodama su klimato kaita ES prieinama kaina gali pasiekti greitų rezultatų. Pastatų energinio naudingumo didinimas, vadinamųjų „pasyvių“ pastatų statybos skatinimas, naudojimas informacinių bei ryšių technologijomis siekiant sumažinti energijos suvartojimą bei energijos vartojimo efektyvumo didinimas, pasiektas dėl plataus masto pažangių matavimo prietaisų ir automatizuotų sistemų įgyvendinimo, yra strateginės plėtros, į kurią ES privalo investuoti, gairės.

Taip pat primygtinai siūlau Komisijai ir valstybėms narėms skirti finansavimą anglimi varomų įrenginių skleidžiamai taršai mažinti skirtoms priemonėms. Dabartinė ekonomikos krizė verčia valstybes nares sutelkti didesnę dėmesį į savo prioritetų bei strateginių plėtros gairių nustatymą. Iki 2020 m. ES privalo 35 proc. pagerinti energijos vartojimo efektyvumą ir 20 proc. sumažinti pirminės energijos suvartojimą. Raginu Komisiją ir valstybes nares skatinti bei skirti finansinę paramą mokslinių tyrimų projektams, kurių tikslas – energijos vartojimo efektyvumo padidinimas.

Gerb. Komisijos nary, primygtinai raginu Europos Komisiją, Europos investicijų fondą ir valstybes nares įsteigti energijos vartojimo efektyvumui ir atsinaujinantiems energijos šaltiniams skirtą Europos fondą ir taip užtikrinti, kad bus surenkamos reikiamos valstybės ir privačios lėšos bei skiriamos energijos vartojimo efektyvumo projektų, kurie šiuo metu yra vystomi visoje Europos Sąjungoje, įgyvendinimui. Paskutinis, tačiau ne mažiau svarbus dalykas, kurį noriu paminėti, yra transporto sektorius. Jis – daugiausiai naftos

sunaudojantis sektorius. Manau, dabar Europos lygmeniu turime išsikelti keletą itin didelių vidutinio ir netgi ilgo laikotarpio iki 2020 m. tikslų dėl transporto priemonių energijos vartojimo efektyvumo. Taip pat noriu padėkoti valstybės nares vadovaujantis pažangiu požiūriu priimti prekių pervežimui ir žmonių judėjimui – ypač miesto zonose – skirtas transporto politikos gaires. Taip pat ne mažiau svarbu – pažangusis transportas yra viena strateginių transporto sektoriaus plėtros gairių.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, visi žinome, kad Europos energetikos rinka turi problemų. Šiuo metu importuojame beveik 50 proc. energijos, o po 10 metų – jei nieko nesiimsime – turėsime importuoti 70 proc. Mūsų gaminama energija neretai gaunama tokiu būdu, kuris kenkia aplinkai ir sukuria šiltnamio efektą. Pastarasis sugadins mūsų sveikatą, pakenks ekonomikai ir stabilumui ne tik mūsų gyvenamose šalyse, bet ir visame pasaulyje.

Europoje mūsų turima energija yra tiekama paskirstymo tinklu, kuris yra pasenęs, neatnaujintas ir neprižiūrėtas. Turime artimų kaimynų, su kuriais kylantys konfliktai dėl energetikos klausimų kelia didžiulį nerimą. Apie mūsų ryšius su Rusija šiuose rūmuose praeitais metais kalbėjome keletą kartų. Visiškai nepriimtina šią energetikos krizę paversti Naujųjų metų tradicija ir pastatyti paprastus žmones į tokią padėtį, kai vyresnio amžiaus asmenys negyvai sušąla, ligoninės turi būti uždaromos, o pramonės šakų veikla – sustabdoma. Tai – visiškai nepriimtina.

Kitas visiškai nepriimtinas dalykas – tai, ką Rusija ir bendrovė „Gazprom“ stengiasi padaryti su dujotiekiu „Nord Stream“, t. y. užgauliai nepaisyti Švedijos aplinkos įstatymų ir Europos įstatymų dėl Baltijos jūros saugumo visiškai neatsižvelgdamos į faktą, jog šioje vidaus jūroje jau aptikti neįtikėtino dydžio plotai, kuriuose dėl deguonies trūkumo nesiveisia jokia gyvūnija. Tai – visiškai nepriimtina.

Kad susidorotume su visomis šiomis skirtingomis problemomis, prireiks visų turimų energijos šaltinių, visų naujųjų technologijų, visų naujovių, visų mokslinių tyrimų ir visų kompiuterių pajėgumų. Komisijos pasiūlytas reglamentas, įskaitant ir finansavimo paketą, – labai geras, tačiau mūsų piliečiai vis dar laukia, kol vyriausybės išdrįs priimti sprendimą dėl energetinio solidarumo įgyvendinimo ir didžiulių valstybių monopolijų išardymo. Šie monopoliai ne tik gamina energiją, bet ją ir paskirsto, todėl piliečiai ir bendrovės – tiek mažos įmonės, tiek stambios pramonės šakos – yra įstrigusios šioje nepriimtinoje situacijoje.

Manau, kad pranešėja A. Laperrouze parengė nepaprastai gerą pranešimą. Taip pat manau, kad šių sričių atžvilgiu Komisijos pasiūlymas taip pat geras ir tikiuosi, kad šio klausimo sprendimą galėsime priimti kaip įmanoma greičiau. Dėkoju.

Eugenijus Maldeikis (UEN). – (LT) Pagrindinė dujų krizės pamoka – didelis Europos energetinės sistemos pažeidžiamumas ir labai didelė išteklių tiekimo rizika. Ši rizika išlieka, nes Ukrainos ir Rusijos susitarimas yra vienkartinis, o situacija, be jokios abejonės, kartosis. Iš esmės neišspręsti ne tik dvišaliai Rusijos ir Ukrainos, bet ir Ukrainos ir Europos Sąjungos bei Europos Sąjungos ir Rusijos energetiniai klausimai, juolab, kad nėra bendros Europos Sąjungos – Ukrainos – Rusijos energetinio veikimo sistemos. Saugiklių ir garantijų iki šiol nėra ir jų kol kas neatsirado. Noriu pabrėžti, kad priklausomybė nuo dujų tiekimo ir nuo dujų naudojimo dramatiškai didėja ir ypač didelės uždarius Lietuvos, Bulgarijos ir Slovakijos elektrines. Tai rodo, kad rizika išlieka ir galbūt didėja.

Turime labai aiškią ilgalaikę visos Europos Sąjungos energetikos strategiją. Apie ją labai karštai diskutuojame. Kalbama apie ilgalaikes priemones. Mano požiūriu, silpniausia grandis – trumpalaikė ir vidutinės trukmės energetinė politika. Ji neišlaiko realybės egzamino. Tai parodė dujų krizė. Kviesčiau Komisiją išnagrinėti tokį scenarijų, kuris, deja, nebuvo nagrinėtas dėl įvairių kitų teisinių ir politinių priežasčių. Kokios būtų išlaidos, nauda, pasekmės laikinai pratęsus Bulgarijos, Slovakijos ir Lietuvos branduolinių jėgainių veiklą, kas iš esmės toje situacijoje sustiprintų tiek tų šalių, tiek regionų ir visos Europos energetinį saugumą? Taip pat ilgalaikės ir tikrai neapibrėžtos ekonominės krizės sąlygomis tai leistų efektyviau disponuoti ištekliais ir stipriai sumažintų krizės našą mūsų gyventojams ir verslo sektoriui.

Claude Turmes (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, kalbant apie energijos tiekimo saugumo strategiją ir A. Laperrouze pranešimą, mano nuomone, vienintelis juos siejantis dalykas yra tai, kad jie nenustato jokių prioritetų. Jie – kažkoks idėjų, dėl kurių spaudimo grupės stengėsi paveikti Komisiją ar Parlamentą, kratinys. Niekomet negalėsime išmintingai paskirstyti pinigų tol, kol nenusistatysime prioritetų.

Faktiškai prioritetas yra akivaizdus. Turime pradėti nuo pastatų, transporto priemonių, šaldytuvų ir t. t. efektyvumo. Nėra tokio dalyko, kuris būtų pigesnis ir sukurtų daugiau darbo vietų. Antra – atsinaujinantys energijos šaltiniai. Kai sakome, kad iki 2050 m. 60 proc. visos energijos turėtų būti gaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių, tai reiškia, kad iš jų turės būti sukurta mažiausiai 90 proc. mūsų elektros energijos. Šis

skaičius – 90 proc. iš atsinaujinančių energijos šaltinių generuojamos elektros energijos – bus įgyvendintas gerokai iki 2050 m., nes jau priėmėme direktyvą, kuria užsibrėžiame iki 2020 m. pasiekti, kad 35 proc. visos energijos sudarytų iš atsinaujinančių šaltinių gaunama energija. Jei sugebėsime pasiekti, kad pradedant nuo šiandienos pradinio 15 proc. atskaitos taško iki 2020 m. ekologiška elektros energija sudarytų 35 proc. visos energijos, 60 proc. lygi sugebėsime įgyvendinti jau 2030 m.

Trečia, turime kurį laiką mums išsiversti padėsiančias dujas. Kaip tai turėtų įvykti? Manoma, kad dujų sunaudojimas Europoje turėtų mažėti, tačiau dabar į dujotiekius investuojame milijardus. Taip Jūs parašėte savo dokumente, gerb. A. Piebalgai; tą patį tarp eilučių galima perskaityti ir A. Laperrouze pranešime.

Taigi, turime energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančius energijos šaltinius ir dujas, o Jūs dar norite investuoti 1,3 mlrd. į anglies dioksido surinkimo ir laikymo (angl. CCS) technologijas. O kur visame šiame reikale aklos ištikimybės branduolinei energijai vieta?

Turiu pasakyti, gerb. Komisijos nary, kad jūs net nesugebate visko deramai įvertinti. Jei imsimės energijos vartojimo efektyvumo bei atsinaujinančių energijos šaltinių, vykdysime bent jau pusiau padorią dujų politiką ir – jei tikrai to prireiks – šiek tiek daugiau investuosime lėšų į anglies dioksido surinkimo ir laikymo technologijas, branduolinės energijos iš viso nebereikės ir nebeliks jokios rizikos. Tiesiog pažiūrėkit į faktus!

O dėl ekonomikos atkūrimo plano turiu pasakyti, kad esu tikrai supykęs ant Komisijos. Nei skatiko energijos vartojimo efektyvumui! Nei skatiko miestų giminiavimuisi! Vasario 10 d., gerb. Komisijos nary, jūsų kvietimu Briuselyje susirinks 300 Europos vietos savivaldos institucijų atstovų. Ką jiems pasakysime: kad nuo praėjusios savaitės pirmadienio iki trečiadienio J. M. Barroso kabinetas nuo miestų giminiavimuisi skirto biudžeto nurėžė 500 mln.? Man tai atrodo taip prieštaringa ir visiškai neteisinga. Reikalas tas, kad miestų kaip partnerių mums reikia naujojoje energetikos politikoje. Nė skatiko saulės energijai, nė skatiko biomasei! Kitais žodžiais tariant, sukuriame ekonomikos atkūrimo planą, pagal kurį tris su puse milijardo [eurų] atiduodame energetikos milžinų oligarchijai, tačiau neskiriame nė vieno euro partneriams, kurių pagalbos mums prireiks inicijuojant ekologiškos energijos pokyčius.

Miloslav Ransdorf (GUE/NGL). – (CS) Dėkoju, kalbėsiu trumpai. Norėčiau pažvelgti į du aspektus, kurie, mano nuomone, dar nebuvo nagrinėti, būtent į faktą, kad mums Europoje reikia integruotos energijos tiekimo sistemos, kuri taip tarpusavyje sujungtų skirtingas energijos rūšis ir skirtingus tinklus, kad būtų įmanoma kompensuoti bet koki energijos tiekimo nutraukimą. Neseniai kilusi dujų krizė parodė, kad ši užduotis ypač svarbi. Antras dalykas – reikia sujungti tuos energijos tiekimo tinklus su panašiais kitų sričių tinklais, pavyzdžiui, transporto ir ryšių tinklais tam, kad jų tarpusavio veikimas pasiektų tam tikrą darnumo laipsnį. Jei dabar taip neatrodo, manau, jog atidžiau pažiūrėjus paaiškės, kad juos sieja tam tikri ryšiai. Norėčiau pasakyti, kad tinklų statusas būsimose Europos struktūrose yra labai svarbus, ir kad šie tinklai Europai daug svarbesni už tiek Briuselyje, tiek valstybėse narėse nuolat augančią biurokratiją. Manau, ateityje Europos Sąjunga taps tam tikru iš šių tinklų nupintu vėrinium.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Dabartinė finansų krizė persikelia į ekonominę krizę. Be to, atsižvelgiant į suteikiamų kreditų trūkumą, kyla ir energijos bei maisto krizių grėsmė. Siekiant palaikyti bent dabartinę energijos gamybos lygį, iki 2030 m. prireiks maždaug 26 mlrd. JAV dolerių viso pasaulio investicijų, skirtų naujų naftos ir dujų gavybos telkinių vystymui bei senųjų rekonstrukcijoms, taip pat visų rūšių energijos gamybai ir tiekimui.

Taip pat siekiant sukurti efektyvią ir itin diversifikuotą sistemą bus būtina sujungti naftos, dujų ir elektros energijos srautus. Ši sistema turi padėti susidoroti su vietinių politinių ginčų pasekmėmis, su bet kokių stichinių nelaimių padariniais ir numatyti visos Europos mastu veikiančią energijos tiekimą. Pastarosiomis savaitėmis Slovakijos Respublika turėjo galimybę pati įsitikinti tokios situacijos sudėtingumu, kai dėl tarp Ukrainos ir Rusijos kilusio konflikto kelias dienas šalies nepasiekė nė vienas kubinis metras dujų. Slovakijos ir kitų Europos šalių patirtis parodė, kaip svarbu tvirtai paremti Europos Sąjungos prioritetą integruoti ir sujungti atskiras Europos energetikos rinkas į vieną.

Tačiau turiu paminėti, jog priverstinis pirmalaikis dviejų Jaslovské Bohunice atominės elektrinės reaktorių sustabdymas buvo neatsargiai padaryta su dabar susiklosčiusia situacija susijusi klaida. Reaktoriai atitinka visus saugiam darbui keliamus reikalavimus. Jų sustabdymo ES stojimo sutartyje reikalavo Europos Komisija kaip kainos, kurią Slovakija turėjo sumokėti už prisijungimą prie Europos Sąjungos. Šis sprendimas neabejotinai susilpnino ne tik Slovakijos, bet ir visos Europos Sąjungos apsirūpinimo energija galimybes.

Nikolaos Vakalis (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, kova su klimato kaita ir energijos tiekimo saugumo užtikrinimo bei mūsų ekonomikos konkurencingumo sustiprinimo poreikis

trečiosios pramonės revoliucijos keliu veda mus link laikotarpio, per kurį atprasime naudingąsias iškasenas naudoti kaip kurą.

Tai tikra revoliucija, sukelsianti milžiniškus struktūrinius gamybos bei vartojimo modelio ir, galiausiai, mūsų gyvenimo būdo pokyčius. Tikiuosi, kad mes, kaip Europos Sąjunga, pasauliniu mastu vadovausime šiai revoliucijai. Kad to pasiektume, turėsime dėti visas įmanomas pastangas, kad apribotume visų sektorių ūkių energijos suvartojimą. Viena energijos vartojimo efektyvumui gerinti skirtų priemonių – pasinaudojimas informacinių ir ryšių technologijų galimybėmis. Mums reikia didelės paskatos naudotis šiomis technologijomis siekiant iki 2020 m. Europos Sąjungoje 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą vadovaujantis užsibrėžtu „20–20–20“ rodikliu.

Pasiūlyme, kurį esame raginami per kelias dienas priimti ir kuris susijęs su energijos vartojimo efektyvumo didinimu naudojantis informacinėmis ir ryšių technologijomis, ypač pabrėžiamas tokių novatoriškų ir pasižyminčių didžiu energijos vartojimo efektyvumą gerinančiu potencialu technologijų kaip nano- ir fotonų technologijos vystymas. Pranešime taip pat raginama nustatyti susidomėjimą tokiomis technologijomis skatinančios politikos gaires.

Pasiūlydama keletą priemonių ir galimų veiksmų pranešėja taip pat suteikia didžiulį impulsą ekologiškesnių naujovių ir verslininkystės skatinimui. Iš jų ypač norėčiau paminėti ekologiją skatinantį viešųjų pirkimų procesą, kuris leistų viešojo sektoriaus agentūroms taikyti naujas informacines ir ryšių technologijas ir taip vaidinti pagrindinį energijos taupytojų vaidmenį.

Pranešimu taip pat skatinamas pažangių ir kompleksinių mūsų miestų energijos valdymo sistemų, pažangių ir apimančių racionalesnį kelių funkcionavimą bei transporto sistemas eismo sistemų vystymas.

Iš mano išsakytų minčių aišku, kad nors šis pasiūlymas, dėl kurio balsuosime ateinančiomis dienomis, dar nėra priimtas įstatymas, jis išties labai svarbus, nes iš esmės informacines ir ryšių technologijas padaro vienu pagrindinių tvariosios Europos Sąjungos plėtros indikatorius. Todėl per po keleto dienų vyksiantį balsavimą raginu jus palankiai jį įvertinti.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, tikiuosi, kad mūsų prioritetai visiems aiškūs: energijos vartojimo efektyvumas, energijos taupymas ir atsinaujinantys energijos šaltiniai. Vis dėlto negalime ignoruoti fakto, kad nerimauti dėl dujų tiekimo teks dar ne vienerius metus. Taigi, ko galime pasimokyti iš Rusijos ir Ukrainos konflikto bei po jo kilusios krizės? Man atrodo, – apgailestauju, kad turiu tai pasakyti, gerb. Komisijos nary – kad kai kitą kartą nutiks panašus atvejis, nebūsime geriau jam pasiruošę, bent jau – ne kažin kiek geriau. Negalima teigti, nei kad krizė jau pasibaigė (mačiau tik nežymų ženklą, kad strategija išties vystoma), nei kad iš tarp Rusijos ir Ukrainos kilusio konflikto buvo padarytos kažkokios išvados.

Kai kurie šio Parlamento nariai mano, kad su Ukraina turėtume pasirašyti dvišalius susitarimus, tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad Ukrainai derėtų priimti bent dalį kaltės už neseniai susiklosčiusią padėtį. Tikrai nenorėčiau tapti priklausomu nuo V. Juščenkos ir J. Tymošenko, V. Janukovičiaus ar kieno nors kito argumentų. Geriau Ukraina paprasčiausiai pirktų dujas iš Rusijos ir už papildomą mokestį parduotų jas mums, kaip elgtųsi Turkija „Nabucco“ dujotiekio atveju. Tačiau prie šio klausimo grįšiu kiek vėliau. Tuomet jei norėsime, kad dujų tiekimas būtų ne tik nesaugus, bet ir brangesnis, turėtume pasirašyti dvišalį susitarimą. Tačiau jei norime rasti tikrą sprendimą, turime sudaryti trišalį susitarimą tarp Rusijos kaip tiekėjos, Ukrainos kaip tranzito šalies ir mūsų bei susitarti dėl pervežimo ir infrastruktūros. Nei apie tai, nei kokius alternatyvius pasiūlymus ji turi, iš Komisijos nieko neišgirdau.

Kalbame apie investicijas į infrastruktūrą. Jei pažvelgsime į rytus, ten iš esmės yra trys mūsų diskusijų verti vamzdynai: „Nord Stream“, „South Stream“ ir „Nabucco“. „Nord Stream“ – tiekimo dujotiekis šiaurėje, jis išspręstų tiekimo problemą, tačiau nesumažins mūsų priklausomybės nuo Rusijos. „South Stream“ taip pat gali išspręsti tranzito problemą, tačiau vėlgi nesumažins mūsų priklausomybės nuo Rusijos. Be viso to, jei atkreipsite dėmesį į su projektu susijusias išlaidas, „South Stream“ yra tikrai brangesnis už „Nabucco“, bent jau remiantis tyrimais, siūlančiais masiškai investuoti į „Nabucco“ dujotiekį. Kai tik pagalvoju – o apie tai, gerb. Komisijos nary, anksčiau užsiminiau keletą kartų, – kaip greitai Jungtinės Valstijos pastatė PTCP naftotiekį ir kaip ilgai mes užtrukome pradėti savąjį „Nabucco“, man tikrai pasidaro gėda dėl to, kiek mažai Europa sugebėjo pasiekti: tai mūsų silpnumo ženklas.

Turime veikti greitai ne tik dėl Azerbaidžano ar Turkmėnistano, kuriuos visai netrukus aptarsime, bet ir dėl Irano. Tai, jog dujos ten išleidžiamos tiesiog į orą visiškai neatsižvelgiant į tai, kaip galėtų būti nugabentos iki „Nabucco“ dujotiekio, iš tikrųjų – didžiulė klaida. Norėčiau paprašyti jūsų, gerb. Komisijos nary, kad skubiai ir aiškiai vestumėte derybas su Turkija ir užtikrintumėte, kad šiuo klausimu sulauksime jų sutikimo.

Be abejo, turime įtikinti Kiprą liautis blokuoti energijos klausimą: atkaklus jų tvirtinimas, jog dėl šio klausimo negalima pradėti net derybų, rodo solidarumo trūkumą, nes dėl to paprasčiausiai kyla sunkumų su Turkija. Jūs linksite, gerb. Komisijos nary, matau, kad šiuo klausimu mudu esame tokios pat nuomonės.

Dėl branduolinės energijos. Šiuo klausimu mūsų rūmuose vyrauja keletas skirtingų nuomonių. Deja, negaliu balsuoti už A. Laperrouze pranešimą, nes, pavyzdžiui, šiuo atžvilgiu jis pernelyg vienareikšmis.

Per šias diskusijas man pasidarė neramu dėl šiuo metu Prancūzijoje vystomos naujos srities, būtent – atominių atliekų mažinimo srities. Kai nuodugniau į ją pažvelgi, pamatai, kad šios atominės atliekos yra radioaktyvesnės. Tai nėra tinkamas problemos – ypač atliekų – sprendimo būdas. Siekdami išspręsti atliekų sunaikinimo klausimą turėsime įdėti daugiau jėgų ir sutelkti visus protinius gebėjimus.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, energetikos krizė atskleidė silpnąją Europos Sąjungos vietą. Mums vis dar sunku teisingai suprasti iš šios situacijos kylančius politinius iššūkius. Akivaizdus šios klaidos pavyzdys yra Angelos Merkel, kuri po trečiosios mus ištikusios energetinės krizės šiandien siūlo stipresniais ryšiais susisiekti su Rusijos energijos ištekliais statant šiaurės ir pietų dujotiekius, pateiktas pasiūlymas. Iš tikrųjų teisingas – visiškai priešingas požiūris. Ši krizė įrodo, kad turėtume viską pastatyti ant nepriklausomos infrastruktūros sukūrimo kortos, kuri suteiks galimybę pasiekti nepriklausomus Azerbaidžano ir Turkmenistano energijos žaliavos šaltinius. Krizė parodo, kad turėtume išbraukti šiaurinį dujotiekį iš Europos Komisijos prioritetų sąrašo, nes taip išvengtume Rusijos monopolio Europoje. Energijos problemos sprendimas bus lemiamas viso integracijos proceso akimirka. ES turi galimybę parodyti savo veiksmingumą ir įgyti naujos stiprybės. Kita vertus, ji gali pademonstruoti ir pasyvumą bei pavojaus sumenkinimą.

David Hammerstein (Verts/ALE). – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau pakalbėti apie poreikį susieti informacinės visuomenės technologijų revoliuciją su energijos revoliucija, tapusia puikios šių rūmų rezoliucijos tema.

Reikia pažangiai veikiančių elektros tiltų, dabartiniai yra susidėvėję ir pasenę. Reikia taip organizuoti energijos vartojimą, kad jis atitiktų jos gamybą.

Mums reikia pažangiai veikiančių elektros tiltų ir vadinamųjų „intelektinių būstų“ (angl. Smart House). Pažangusis vartojimas gali būti įgyvendintas tik pasitelkus internetą ir tik visus elektros tinklus sujungus su visa iš gyvenamųjų namų, gamyklų, pastatų ir t. t. gauta informacija.

Taip galėtume tapti savarankiškesni, labiau nepriklausomi, o Europa šio esminio pasaulinio klausimo atveju galėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį, kad mums nebereikėtų išlaikyti daugybės nereikalingų elektrinių, kaip tai darome šiandien. Dauguma šalių pagamina tris kartus daugiau energijos negu suvartoja, nes energijos gamyba yra orientuota į maksimalų suvartojimo laipsnį. Taip nebūtų, jei turėtume pažangius energijos tinklus. Jie leistų koreguoti vartojimą pagal tvarios gamybos apimtį ir esamus gamybos lygmenis.

Šis būdas taip pat padėtų bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis iš Viduržemio jūros regiono. Išplėtotas, švarus ir pažangus tinklas reikalingas tam, kad galėtume prisijungti prie savo kaimynų pietuose, kurie naudodamiesi pažangiosiomis technologijomis ir didelėmis jėgainėmis turi puikių galimybių generuoti saulės energiją. Tai būtų puiki galimybė pradėti bendradarbiauti dėl technologijų suprantamumo. Galime paskatinti visiems skirtos švaresnės ateities kūrimą.

Jerzy Buzek (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjai už jos atliktą darbą.

Leiskite pabrėžti keletą aspektų dėl strateginės energetikos apžvalgos ir energetikos krizės problemos. Jos – glaudžiai susijusios.

Mano pirmasis akcentas toks: pranešime, kuriuo valstybės narės raginamos dėl energijos klausimų veikti sutartinai, aiškiai konstatavome tai, ką visi europiečiai per pastarąsias dvi savaites pamatė savo akimis, būtent kad energijos tiekimo nutraukimas valstybėms narėms sukėlė nerimą visai Europos Sąjungai. Tai – labai svarbu. Tai – Europos solidarumo pagrindas. Tai – į kritinę padėtį reaguoti skirtų priemonių plėtojimo pagrindas.

Antrasis mano akcentas: pranešime anglies dioksido surinkimo ir laikymo technologija minima kaip galinti atitikti mūsų aplinkosauginius tikslus, nes būtų eksploatuojami tie energijos šaltiniai – būtent anglis, – kurie prieinami Europoje. Vystydama anglies dioksido surinkimo ir laikymo technologijas Europa gali tapti pasaulio lydere pažangiųjų technologijų, prisidėsiančių prie mūsų pasaulinio konkurencingumo pagerinimo ir sustiprinsiančių mūsų ekonomiką, srityje. Tą patį galima pasakyti ir apie akmens anglių dujinimo technologiją,

kuri yra itin svarbi, nes gali būti laikoma papildomu dujų tiekimo šaltiniu – o tai reiškia didesnę dujų tiekimo šaltinių įvairovę.

Trečiasis mano akcentas: šis strateginis dokumentas ypač pabrėžia investavimo į energijos tiekimo infrastruktūrą poreikį. Paramą ES lygmeniu gaunantys infrastruktūros projektai pirmiausia turėtų prisidėti prie tikros didesnės energijos šaltinių ir tiekimo trasų į valstybių narių teritorijas ir į visą Europos Sąjungą įvairovės skatinimo.

Investicijos į Ukrainą mums dabar atrodo ypač svarbios. Ateityje kartu su Ukrainos partneriais galėtume priimti bendrą atsakomybę už dujų tiekimą per Rusijos ir Ukrainos sieną. Priežastis tokiam žingsniui iš mūsų pusės labai paprasta. Kalbant energetikos ryšių terminais, Ukraina susijusi su tarptautiniais standartais. Ji ratifikavo Energetikos chartijos sutartį, todėl žaidžia pagal suprantamas taisykles.

Ketvirtasis mano akcentas susijęs su tuo, kad šis strateginis dokumentas prisideda prie mūsų pastangų dėl trečiojo energetikai skirtų teisės aktų rinkinio įgyvendinimo. Ką tai reiškia? Tai reiškia Europos Sąjungos labui veikiančią energetikos vidaus rinką; tai reiškia solidarumą ir daugybės požiūrių paramą. Leiskite per ateinančius tris mėnesius užbaigti teisėkūros procedūrą. Mums tai labai svarbu.

Reino Paasilinna (PSE). – (FI) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, gerb. Komisijos nariai, už mūsų yra istorija. Šiaip ar taip, mūsų energetiniai tinklai buvo pastatyti tokie, kad atitiktų Šaltojo karo ir panašių politinių aplinkybių reikalavimus. Tinklus pagerinome, paskubomis sen bei ten palopėme, tačiau dėl to kilo problema, prie kurios vėliau vėl turėsime sugrįžti.

Energetikos poreikis dramatiškai išaugo, ekonomika vystėsi milžinišku tempu, taigi, energijos kainos, tiekimas ir aplinkos apsaugos problemos taip pat pasikeitė. Jos tapo didžiausiu mums kilusiu iššūkiu. Kadangi problemos yra pasaulinio masto, ir priimami sprendimai turi būti pasaulinio masto. Todėl labai svarbu į bendrąją energetikos procesą įtraukti Jungtines Valstijas ir besivystančias šalis. Mes parodysime kelią, tačiau Jungtinės Valstijos turi sekti Europos pavyzdžiu ir dirbti kartu su mumis.

Kadangi energetikos srities sprendimai yra pasaulinio masto, mums reikia Europos energetikos diplomatijos. Suprantu, kad už energetiką atsakingas Europos Komisijos narys ir šiuo klausimu, ir dėl pastarosios energetikos krizės nuveikė ištis daug. Energetikos srities diplomatijos reikia dėl paprasčiausios priežasties: svarstomi klausimai tokie svarbūs, kad dėl jų praeityje buvo kilę karai ir dar ne vienas kils ateityje. Todėl šis klausimas – labai rimtas.

Visiškai akivaizdu, kad mums reikia visas plačiai paplitusias įmanomas energijos rūšių atsargas apimančio energijos rūšių derinio. Šis derinys stabilizuos susidariusią energetikos padėtį, o taip kiekvienos šalies, kartu ir Europos, energijos šaltinių įvairovės galimybės bus realizuotos.

Žinoma, energijos taupymas yra svarbus problemos sprendimo būdas: tai pigiausias ir efektyviausias metodas. Kad to pasiektume, reikia įgyvendinti vieną dalyką, kurį šiandien laikau pačiu svarbiausiu: padaryti energetiką pažangią. Nepasieksime savo užsibrėžtų tikslų, jei nepadidinsime naudojimosi pažangiomis technologijomis. Laimė, jos buvo išvystytos pačiu laiku. Be pažangiųjų technologijų žmonės ir bendrovės nežino, kiek energijos jie suvartoja, todėl informacijų ir ryšių technologijos – tai tas sprendimas, kuris padės siekti užsibrėžtų tikslų ir laikytis nuoseklumo. Jos – mūsų ekstravagancijos priminimas. Šios technologijos – lyg geras mokytojas, bet kartu ir geras pagalbininkas, nes pažangumo reikia ne tik energijos tinklams, bet ir įrenginiams, gyvenamiesiems namams bei automobiliams. Visur, kur tik vykdoma žmogaus veikla, energijos vartojimui kontroliuoti reikia pažangumo. Turint tai omenyje norėčiau ypač pabrėžti mažų ir vidutinio dydžio verslo įmonių sektoriaus ir jo inicijuotų naujovių svarbą. Iš ten kylančios idėjos gali būti ištis išradingos. Taip pat yra ir socialinis aspektas: energijos trūkumas ir kartu kylantis nedarbas yra susiję su pirmiau išsakytais mano mintimis.

Atrodo keista, kad Ukraina yra tranzito šalis. Aišku, kaip ir sakė H. Swoboda, dujotiekiu reikėtų naudotis radus alternatyvą, pavyzdžiui, vadovaujant trišalei valdybai, į kurią įeitų ir ES. Tuomet šios problemos nebeliktų.

PIRMININKAVO: L. MORGANTINI

Pirmininko pavaduotoja

Fiona Hall (ALDE). - Gerb. pirmininke, visose šiose diskusijose girdėti vienas aspektas, apie kurį mano kolegė Anne Laperrouze užsimena, tačiau jis paprastai nesusilaukia pakankamo dėmesio. Apie energijos vartojimo efektyvumą kalbame klimato kaitos bei kuro lemiamo skurdo kontekste, tačiau energijos vartojimo

efektyvumas turi ir milžinišką strateginę reikšmę. Poreikio kontrolė daro spaudimą tiekimo aspektui ir yra lemiamas veiksnys siekiant Europos energetinės nepriklausomybės. Žodinio klausimo dėl informacijų ir ryšių technologijų naudojimo kontekste norėčiau pabrėžti du ypatingus aspektus.

Nerimą kelia tai, kad spartus „išmaniųjų skaitiklių“ (angl. *Smart meters*) diegimas neatitinka to išpareigojimų laipsnio, kuris buvo apibrėžtas direktyvoje dėl galutinio energijos vartojimo efektyvumo ir energetikos paslaugų ir kurį pasiekti ragino E. Morgan pranešimas. Kai kuriose šalyse galima naudotis skaitmeniniais parodymais, užfiksuojančiais kiek vartotojai suvartoja energijos. Tai – naudinga, tačiau tinkami „išmanieji“ skaitikliai gali kur kas daugiau. Jie leidžia vystyti abipusį bendravimą, pateikia išsamią vartotojo poreikių analizę ir užtikrina tinkamą duomenų nustatymą bei apmokėjimą už iš atsinaujinančių energijos šaltinių tiekiamą elektros energiją. „Išmaniųjų“ skaitiklių mums reikia dabar. Jie yra svarbūs užduoties „iš energijos vartotojų pastatus paversti gryniosios energijos gamintojais“ įgyvendinimui.

Antra, kalbant apie apšvietimą, manau, kad ketiname pradėti išimti iš rinkos labiausiai neefektyvią namų apšvietimo praktiką; tą patį reikia padaryti ir su įstaigų bei gatvių apšvietimu. Tačiau kartu turėtume nekantriai laukti kitų technologijos žingsnių, tokių kaip platesnis „išmanių“ apšvietimo sistemų naudojimas įdiegiant judesius ir natūralios dienos šviesos kiekį fiksuojančius daviklius. Taip galima sumažinti apšvietimą, o reikalui esant – ir visai išjungti. Energijos vartojimo efektyvumą skatinantis apšvietimas – kur kas daugiau nei kompaktiškos dienos šviesos lempos, taigi dabar pats metas viešajam sektoriui – įskaitant ir Europos institucijas – siekiant energijos vartojimo efektyvumo imtis iniciatyvos naudotis informacijų ir ryšių technologijomis.

Roberts Zīle (UEN). – (LV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, pirmiausiai norėčiau padėkoti A. Laperrouze už jos ypač išsamų pranešimą. Krizės visuomet suteikia galimybę priimti svarbius sprendimus, galinčius kardinaliai pakeisti mūsų vertybes ir strategijas. Turiu pagrindo manyti, kad pastarojo meto dujų krizė atvėrė politikams akis apie daugybės Europos šalių pažeidžiamumą dėl energijos tiekimo. Ne vien atkūrimo planas ir Komisijos parengta Antroji strateginė energijos apžvalga, bet ir šis pranešimas suteikia vilties, kad bus skurta viena Europos energetikos politika. Ši viltis apima ir tikėjimą, kad izoliuotos Europos, įskaitant ir Baltijos šalių, energijos salos pagaliau išnyks. Kitas aspektas susijęs su suskystintų gamtinių dujų terminalų ploėtra. Šie terminalai daugybėje vietovių gali tapti alternatyva iš Rusijos tiekiamoms dujoms, tačiau tik su sąlyga, kad šalių vyriausybės sugebės atlaikyti spaudimą ir statyti juos ne kaip papildomas Rusijos eksportuojamų dujų talpyklas, o tik kaip importo terminalus. Dėkoju.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. A. Piebalgai, gerb. V. Reding, gerb. Parlamento nariai, investicijų mums reikia dabar. Atsidūrėme ant energetikos ir finansinės krizės krašto. Turime dėti pastangas į kaip įmanoma greitesnį ir protingesnį investavimą, todėl negalime sakyti nieko kito, tik „taip“ ne vien dujotiekių, bet ir suskystintų gamtinių dujų (SGD) laivų statybai. Statybas turėtume pradėti kaip įmanoma greičiau, nes toks procesas sukurtų darbo vietų ir prisidėtų prie visiško Europos užimtumo.

Dujotiečiai neturėtų konkuruoti vienas su kitu; tiksliau sakant, kiekvieno naujo dujotiekio statyba yra abiem pusėms naudinga situacija, kaip ir SGD terminalų statyba. Tai labai svarbus klausimas ateičiai.

Svarbiausia investuoti į energijos vartojimo efektyvumą ne per valstybinio finansavimo priemones, bet pasinaudojant mokesčių lengvatomis. Jei kiekvienam piliečiui kasmet galėtume skirti 10 000 energijos vartojimo efektyvumo skatinimui skirtą neapmokestinamosios sumos ribą, galėtume nedelsdami pradėti investuoti į energijos vartojimo efektyvumą bei į iš atsinaujinančių šaltinių gaunamą energiją. Kalbant apie pastaruosius, laipsniškas išsiekvojimas, kitais žodžiais tariant – neatidėliojamas išlaidų įtraukimas į balansą, būtų itin vertinga priemonė. Jei šiam procesui pavyktų nustatyti trejų metų ribą, tai būtų didžiulis mūsų pasiekimas. Galėtume geriau valdyti užimtumo ir energetikos sritis. Atsižvelgiant į tai, iniciatyvos turėtų imtis Komisijos narys L. Kovács.

Vienas šioje programoje mus ypač jaudinantis dalykas – branduolinė energetika: gyvybiškai svarbu užtikrinti branduolinių elektrinių apsaugą ir saugumą, ir padaryti tai reikia kaip įmanoma geriau. Čia kartelės užkelti pernelyg aukštai neįmanoma: paprasčiausiai reikia, kad žmonės pasitiktų Europos Sąjunga; kad patiktų, jog bus imtasi atitinkamų žingsnių, jog bus atlikti tolimesni saugumo srities moksliniai tyrimai ir kad bus priimti teisiškai privalomi reikalavimai, sudarantys sąlygas pašalinti iš tinklo pavojingas branduolines elektrines iš karto po teismo ar reguliavimo institucijos priimto sprendimo. Europos žmonės turi teisę į šios srities saugumą, kad galėtume žengti žingsnį į ateitį, kurioje energijos gavimas nekelia mums pavojų, o mes dėl to galime ramiai miegoti. Prie to Komisija gali reikšmingai prisidėti.

Nuo už branduolinį saugumą atsakingos Tarybos grupės priklausys išpareigojimų laikymasis bei užtikrinimas, kad atmetant Europos Parlamento ir Komisijos pasiūlymus nebus pasukta keliu, kuriam piliečiai nepritaria.

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, pastaruoju metu susiklosčiusi padėtis dėl Rusijos ir Ukrainos bei dėl dujų tiekimo aiškiai parodė, kad dabar labiau nei bet kada anksčiau reikia užtikrinti energijos tiekimo šaltinių įvairovę ir pagerinti ryšius tarp valstybių narių bei su šalimis gamintojomis.

Komisijos pateikti pasiūlymai veda ta linkme, tačiau siekiant didesnio energijos vartojimo efektyvumo į juos turėtų būti įtrauktos – apsidžiaugiau išgirdusi, kad Komisijos narys apie tai šiandien užsiminė – mūsų žemyno pietų, ypač mano šalies, Ispanijos, galimybės.

Ispanija – didžiausią energijos tiekimo šaltinių įvairovę turinti valstybė narė, tiek kalbant apie tiekėjų skaičių (dujas importuojame iš 10 skirtingų šalių), tiek ir apie energijos formų spektrą. Todėl mano šalis yra labai gera energijos tiekimo Europos Sąjungai platforma. Energijos ištekliai mus pasiekia ir dujotiekiu iš Alžyro, ir suskystintų gamtinių dujų pavidalu panašiais į planuojamo „Nabucco“ tiekimo apimtis kiekiais, tik žemesne kaina ir geresnėmis pristatymo sąlygomis. Deja, dėl trūkstamos jungties su Prancūzija šiuo metu šia platforma Europos Sąjunga naudotis negali. Dujotiekis „Medgas“, gerb. A. Piebalgai, turi tapti Europos Sąjungos prioritetu, kaip ir specifinės mūsų salų teritorijų problemos.

Jei, energetiniu požiūriu, Iberijos pusiasalis akivaizdžiai kenčia nuo izoliacijos, tada tokios salos kaip Balearų, iš kurių aš esu kilusi, nuo jos kenčia dvigubai. Tai labai nesąžininga tų salų gyventojų atžvilgiu, nes mes, europiečiai, visi turime lygias teises.

Aš nuoširdžiai prašau Jūsų, gerb. A. Piebalgai, kad priimdamas sprendimus ir nustatydamas prioritetus atsižvelgtumėte į ypatingą salų padėtį.

Galiausiai norėčiau padėkoti pranešėjai už jos atliktą darbą.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, labai sudėtingu keliu ES sužinojo, ką reiškia būti pernelyg priklausomai nuo vieno energijos tiekėjo. Kelių valstybių narių piliečius Rusijos kaprizai paveikė visiškai nepriimtiniu būdu. Žinome, kad bendraudama su savo kaimynais Rusija yra negailestinga, tačiau šlaunčių slovakių ir bulgarų paėmimas Rusijos ir Ukrainos ginčo įkaitais buvo, tikėkimės, tinkamas perspėjimas mums visiems, įskaitant ir dirbančius šiame Parlamente.

Ukrainai reikia ES paramos. Be visų kitų, dabar turi būti pradėta dujotiekio „Nabucco“ statyba dėl dujų tiekimo iš Azerbaidžano. ES turi parodyti savo sugebėjimus imtis veiksmų, būtent taip, kaip ragino H. Swoboda.

Žinome, kad Rusija daro spaudimą dėl „Nord Stream“ – dujotiekio per Baltijos jūrą – statybos. Tokie pasiūlymai turi būti atmesti. Baltijos jūra – viena jautriausių mūsų vidinių jūrų. Nesvarstant aplinkos apsaugos ir ekonomikos reikalavimų šis dujotiekis neturėtų būti tiesiamas Baltijos jūros dugnu ir dėl saugumo politikos aspektų. Vietoj jo turi būti kruopščiai išnagrinėta žeme tiesiamo dujotiekio alternatyva. Europos Parlamentas jau anksčiau pareiškė savo abejones šiuo klausimu.

Labai malonu, kad pranešime palaikoma mintis, jog branduolinė energija turėtų tapti svarbia būsimo Europos energijos šaltinių derinio dalimi. Jei ketiname atitikti energetikai skirtame teisės aktų rinkinyje nurodytus išlakų kiekio sumažinimo reikalavimus, mums reikia šiuolaikiškos europietiškos branduolinės energijos. Gera žinia ta, kad per ateinančias kelias dienas Europos Parlamente galėsime tai aptarti.

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, atėjo laikas kalbėti aiškiai. Pirma, Europos Sąjunga neturi energetikos strategijos. Šis faktas suteikia drąsos pavyzdžiui, Rusijai, su savo energijos ištekliais besielgiančiai lyg su ginklais, bandyti daryti spaudimą ir šantažuoti. Dėl to ES atsiduria blogesnėje padėtyje.

Antra, ES pasidavė kolektyvinei manipuliacijai, kuri pasireiškia įbauginimu dėl su CO₂ išlakų kiekiu susijusio pasaulinio klimato atšilimo. Didėjantis ekspertų ir faktų skaičius patvirtina, kad tai netiesa. Kalbant apie tuos, kurie skleidžia šią teoriją ir gąsdina mus pasauliniu atšilimu, vertėtų pasiaiškinti, kieno naudai jie šitaip elgiasi.

Trečia, EU reikalinga silpniausios grandies principu pagrįsta energetikos strategija, kitais žodžiais tariant, kuri finansinės pagalbos ir investicijų forma padėtų toms šalims, kurios labiausiai priklausomos nuo vieno energijos tiekėjo, kaip, pvz., Baltijos šalys ir Lenkija.

Ketvirta, ES turi atsiprašyti antracito bei rusvųjų anglių ir atnaujinti jų apdirbimą, nes jos teritorijoje gausų jų atsargų, be to, jos pigios. Penkta, ES reikalinga mokesčių ir kreditavimo politika, kuri paremtų naujas technologijas ir energijos taupymą. Šios ji iki šiol neturi.

Herbert Reul (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, pirmiausia norėčiau padėkoti A. Laperrouze ir A. Piebalgui už pristatytus dokumentus.

Nepritariu visoms jų detalėms, tačiau pasiūlymai nukreipia teisinga strategine linkme: reikia ir būtina dar kartą sutelkti dėmesį į faktą, jog energijos tiekimo saugumas yra vienas svarbiausių klausimų. Galimas daiktas, kad praėjusiais metais mes pernelyg daug dėmesio skyrėme kitiems energetikos politikos klausimams, ir esu dėkingas, kad energijos tiekimo saugumas vėl atsidadė dėmesio centre.

Antra, esu dėkingas ir už tai, kad pasiūlyta pozicija turi tiek daug niuansų. Kaip buvo minėta, galbūt ir negalima pritarti visoms jo idėjoms, tačiau pranešimas iš esmės teisingas – visiškai priešingai, negu C. Turmes ką tik bandė įteigti. Gerb. C. Turmesai, klaidinga manyti, kad šiai didžiulei ir sudėtingai problemai išspręsti tėra vienas paprastas atsakymas.

Politikai visuomet stengiasi surasti trumpą ir paprastą visus patenkinantį atsakymą. Tai neįmanoma, tai padaryti, deja, yra velniškai sunku, todėl ir atsakymai būna tokie įvairūs. Negalime dalinti žmonėms pažadų ir elgtis taip, lyg sprendimą turėtume ir viskas tiesiog stebuklingai išsispręs. Be to, vieną gražią dieną žmonės suvoks, kad šis būdas nesuveikė ir pasijus skaudžiai apvilti.

Šis niuansas reiškia, kad energijos išteklių šaltinis nėra vienas, jis greičiau reiškia, kad ilgai dirbsime su keliais išteklių šaltiniais. Nedora atsisakyti energijos išteklių šaltinio kaip nereikalingo: mano manymu, neatsakinga atmesti branduolinę energiją. Ji – sprendimo dalis: aišku, ne visas sprendimas, tačiau reikia suvokti, kad ji prie jo gali reikšmingai prisidėti. Taip pat norėčiau perspėti dėl pernelyg didelio prisirišimo prie dujų – ką tik girdėjome, kokius padarinius tokia priklausomybė gali sukelti.

Taip pat manau, kad turime suvokti, jog negalime atmestinais atsisakyti ir anglies – energijos šaltinio, kurio apščiai turime savo šalyje ir daugelyje kitų Europos šalių, – tiesiog sakydami, kad „deginant anglį susidaro CO₂, taigi, ji – ne išeitis“. Taip elgtis būtų neatsakinga. Taip pat reikia atsakymo su tam tikrais niuansais ir į klausimą dėl įvairių tiekimo trasų bei maršrutų. Kaip ką tik sakė P. Rübig, į dujotiekio klausimą yra ne vienas atsakymas: būtų klaida pasirinkti vieną, turime padaryti prieinamas daugybę įvairių trasų ir pasirinkimo galimybių. Niekas šiandien negali užtikrintai numatyti, kas atsitiks po 10, 20 ar 30 metų.

Šiuo atžvilgiu kelias, kurį mums reikia pasirinkti, yra toks: pažangiems sprendimams turime sakyti „taip“. Sakydamas „pažangūs“ turėjau omenyje įvairūs, atviri naujovėms ir nestovintys vietoje. Atsakymas – technologija. Atsakymas – investicijos į mokslinius tyrimus ir atvirumas tokiems sprendimams, kurių šiandien dar negalime numatyti, o ne atsainus atsisakymas priimti vieną ar kitą alternatyvą. Atsakymas – ir pritarimas investicijoms.

Būtų nedovanotina klaida – deja, ji jau padaryta priimant kai kuriuos energetikos politikos sprendimus – nesuteikti tiems, kurie iš tikro privalo investuoti pinigus, būtent bendrovėms, pakankamai erdvės manevruoti ir per mažai juos remti. Ar kas nors iš tikrųjų mano, kad mes, valstybės narės, valstybė ar Bendrija sugebėsime išspręsti investavimo problemą? Ne, tai padaryti turės privatusis sektorius.

Atanas Papanicou (PSE). – (BG) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, pirmiausiai norėčiau pabrėžti konstruktyvias Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitete vykusias diskusijas dėl A. Laperrouze pranešimo ir atkreipti ypatingą dėmesį į jos vaidmenį rengiant objektyvų ir visą apimantį pranešimą.

Norėčiau ypač susitelkti ties į pranešimą įtrauktais pasiūlymais, siekiančiais atkreipti dėmesį į problemas, su kuriomis susidūrė labiausiai nuo išorinių energijos išteklių, konkrečiai – dujų tiekėjų, nukentėjusios šalys.

Visų pirma buvo pabrėžta Europos Parlamento, aktyviai dalyvaujančio projektų naujosios energijos grandims, ypač siejančioms valstybių narių dujų ir energijos išteklių tiekimo tinklus, paskirstyme svarba. Tačiau apgailėstaudamas turiu pastebėti, kad Komisijos projektui Bulgarijos Respublikoje buvo palikta tik 20 mln., be to, jis prijungtas prie Graikijos visai nepaisant to, kad Bulgarija – viena labiausiai nukentėjusių šalių. Pvz., dujų telkinys Čireno vietovėje, kuris su minimaliu atsargų kiekiu galėtų išspręsti krizės sukeltas problemas, nebuvo net paminėtas.

Antra, buvo įtrauktos visos pietinio dujų koridoriaus kūrimo galimybės, kitais žodžiais tariant, be „Nabucco“ dujotiekio projekto kalbama ir apie „South Stream“ bei apie Turkiją, Graikiją ir Italiją jungiančio dujotiekio projektus. Be to, užsiminta ir apie ilgalaikį planą dėl galimybės dujų atsargas tiekti iš kitų regiono šalių, pavyzdžiui, iš Uzbekistano ir Irano.

Trečia, pabrėžiama suskystintų gamtinių dujų terminalų statybos Europos Sąjungoje svarba. Taip pat pabrėžiama, kad jie vadovaujantis solidarumo principu turėtų būti pasiekiami visoms valstybėms narėms. Tai ypač svarbu bendram Graikijos ir Bulgarijos naudojimuisi tokiais terminalais.

Ketvirta, raginu Komisiją apsvastyti Pietryčių Europos ir kitų kaimyninių šalių energijos bendrijos išplėtimą siekiant suformuoti vieną bendrą viso regiono rinką. Būdamas nuostatų ir sąlygų dėl prisijungimo prie dujų tiekimo tinklų pranešėjas, noriu dar kartą pabrėžti trečiojo energetikai skirtų teisės aktų rinkinio reikšmę vienos bendros Europos energetikos rinkos formavimui ir primygtinai siūlau kaip įmanoma greičiau jį priimti.

Galiausiai noriu atkreipti dėmesį į tai, kad pranešime objektyviai nusakomas ir branduolinės energijos vaidmuo. Manau, kad dabar galiojanti pagrindų direktyva dėl branduolinio saugumo taps geru visos Europos Sąjungos reaktorių – ne tik naujai pastatytų – būklės analizės pagrindu ir objektyviu atramos tašku jų saugumui įvertinti.

Nekyla abejonių, kad tokie politiška pagrįsti sprendimai, kaip priimtas dėl Kozlodujaus atominės elektrinės, negali būti ilgalaikiais dabartinės energijos šaltinių įvairovės skatinimo Europos Sąjungoje nutarimais. Tikiuosi, kad remdamosi objektyviais kriterijais valstybės narės turės galimybę iš naujo išnagrinėti uždarytų reaktorių klausimą.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, A. Laperrouze pranešimas dėl energetikos politikos yra susijęs su ypač svarbia visoms Sąjungos šalims tema.

Jaučiu jai didelę pagarbą dėl atlikto darbo, tačiau padėtis ir toliau išlieka labai rimta. Skausminga ir nelengva pietų šalių sausį išgyventa patirtis tarsi reikšmingu energijos trūkumu mums du dešimtmečius grąsinusi prognozė byloja apie energetikos politikos, turinčios tapti pagrindine užsienio politikos dalimi, poreikį.

Tačiau ateitis, gerb. Komisijos nary, yra niūri, nes mes stokojame vienybės, solidarumo ir išradinumo. Tai nereiškia, kad šią pastabą taikau Komisijai, greičiau kai kurioms didžiosioms Europos valstybėms. Mes nekalbame vienu balsu.

Visiškai sutinku su H. Swobodos nuomone, kad Europos Sąjungai „Nabucco“ dujotiekis yra didžiulis keblumas. Pvz., valstybės ir kai kurių ES šalių palaikomas rusų „South Stream“ dujotiekis grąsinasi išstumti du kartus pigesnę ir dėl to, kad veikia pagal rinkos taisykles, teigiamai vertintą „Nabucco“ projektą. Kyla pavojus, kad pastarojo išteklį šaltinius Azerbaidžane perims jo konkurentas, taip šią investiciją paversdamas nepatikima bei abejotina. Taip Sąjunga greičiausiai praras unikalią galimybę padidinti energijos išteklį šaltinių įvairovę, o didesnis saugumas...

(Pirmininkė nutraukė kalbantįjį)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, Antroji strateginės energetikos apžvalga pasirodė pačiu laiku. Metų pradžioje nutikę įvykiai metė tikrą iššūkį rytinės Europos Sąjungos dalies energijos tiekimo saugumui. Nuo sausio 20 d. – po tris savaites trukusios krizės – gamtinės dujos vėl ėmė tekėti į Europą, tačiau kyla klausimas: ar ilgam? Norėdami iš tiesų užtikrinti energijos tiekimo saugumą, iš šio konflikto dėl dujų turime pasimokyti. Taip sakydamas pirmiausia galvoje turiu visų vartojamos energijos rūšių šaltinių bei tiekimo trasų įvairinimą. Pagal apskaičiavimus, per metus Europa suvartoja 500 mln. m³ dujų, o remiantis tam tikrais tyrimais, šis poreikis per ateinančius 20 metų gali išaugti 30 proc.

Jau sulaukėme ir sumanymų dėl potencialių alternatyvų. Jau statomas dujotiekis „Nord Stream“, turėsiantis iš Rusijos tiekti dujas Europai, „Blue Stream“ dujotiekis Turkijoje jau baigtas, suinteresuotos šalys pasiekė susitarimą dėl dujotiekio „South Stream“ statybos, o Ukraina įsipareigojo pastatyti „White Stream“ dujotiekį. Dar, nors ir su abejotiniais šaltiniais ar finansine parama, turime plačiai aptariamą „Nabucco“ projektą. Bet koku atveju, priklausomybė nuo Rusijos išliks. Nors dujotiekiu „Nabucco“ būtų tiekiamos Azijos dujos, iki šiol – skirtingai nuo „Gazprom“ – Europa Baku net nepateikė jokio pasiūlymo. Ką galima padaryti dabar? Daugelis pasakytų, kad šiuo metu galime tikėtis, jog per aukščiausio lygio susitikimą Maskvoje Europos Komisijos narių ir Rusijos delegacijos derybos duos rezultatų bei inicijuos reikšmingą su dujotiekių statyba susijusį progresą ir kad ateityje Rusijos dujų monopolis nebebus tas vienintelis kainas diktuojantis rinkos žaidėjas.

Tai įgyvendinti įmanoma, tačiau be viso to – iš tikro, tai turėjo būti pasakyta anksčiau – manau, kad kelias, kuriuo turime eiti į priekį, – tai naudoti mažiau ir švaresnę energiją. Būtent todėl tvirtinu, kad kilo vadinamojo Europos naujojo „ekologinio plano“ poreikis, kitaip tariant poreikis, kuris skatindamas ir pasinaudodamas aplinkosauginės pramonės naujovėmis siekia tvaraus augimo. Dėl šiuo metu ištikusios pasaulinės ekonominės

krizės vis daugiau ir daugiau žmonių suvokia faktą, kad reikalinga nauja ekonomikos organizavimo logika. Daugėja žmonių, pripažįstančių, jog siekiant pakilti iš pasaulinės krizės reikia naujos varomosios jėgos, kurios variklis veiktų pagal naujus organizacinius principus. Vis daugiau ir daugiau žmonių pripažįsta permąstymo poreikį. Naujasis „Ekologinis planas“, – kitaip tariant, nauja ekonomikos organizavimo logika, paremta aplinkosauginių technologijų naujovėmis ir palaikoma tarptautinio kapitalo rinkų – taps kertiniu akmeniu siekiant didinti ekonominės pagalbos bei paskatų programų projektų skaičių, įskaitant ir Europos Sąjungos valstybėse narėse vykdomus projektus. Mums reikia šios paskatos, nes bedarbių skaičius Europoje per praėjusius metus padidėjo 1,7 mln. Naujasis Europos „ekologinis planas“ – tegauja jis leidimą startuoti – būsimai Europos energetikos politikai duos apčiuopiamų rezultatų. Labai jums dėkoju.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Gerb. Parlamento nariai, šiuo metu Europos Sąjunga importuoja 50 proc. visos suvartojamos energijos, ir ši dalis nuolat didėja. Sąjungos priklausomybė nuo iš išeiginių energijos šaltinių gaunamos energijos importo ir nuo riboto išteklų tiekėjų skaičiaus atspindi rimtą mūsų saugumui, stabilumui ir gerovei kylančią grėsmę. Todėl manau, kad ši strateginė Europos Sąjungos energetikos politikos apžvalga pasirodė pačiu laiku. Manau, kad saugumo, ekonomikos ir ekologijos požiūriais tikslas „20–20–20“ (20 proc. iki 2020 m.) yra teisingas. Tačiau jo įgyvendinimas reikalauja bendro visos Europos Sąjungos ir vieningo tiek Sąjungos viduje, tiek ir už jos ribų požiūrio. Bendros energetikos politikos sukūrimas reikalauja, kad būtų užbaigtas Lisabonos sutarties ratifikavimas ir kad būtų pateiktas svarstyti pasiūlymas dėl tokios bendros energetikos politikos. Tuo tarpu vidaus rinkai reikia aiškaus ir stabilaus teisinio pagrindo, o svarbiausia – jai reikia, kad užbaigtume savo energetikos sistemų visoje Europos Sąjungos teritorijoje integraciją.

Jei mes šių sistemų nesujungsime, abipusio solidarumo nuostata liks tik gražus posakis. Taip pat reikia sustiprinti naudojimąsi visomis vietinės energijos atsargomis: nuo jų saugojimo didinant atsinaujinančių energijos šaltinių proporciją visame suvartojamos energijos kiekyje iki produktyvesnio saugios branduolinės energijos panaudojimo. Nėra reikalo pabrėžti, kad finansinės investicijos į mūsų vietinės energetikos pramonę ekonomikos augimo atnaujinimo forma taip pat duos pelno. Kadangi su energetikos sritimi susiję ir užsienio santykiai, šis aspektas dabar reikalauja daug didesnės įvairovės negu anksčiau. Kyla intensyvesnio dialogo su šalimis gamintojomis, tranzito šalimis ir kitomis šalimis vartotojomis poreikis. Reikėtų sustiprinti bendradarbiavimą su Viduriniųjų Rytų, Viduržemio jūros regiono bei Šiaurės Afrikos šalimis; tai turėtų būti padaryta remiantis „Barselonos proceso: Sąjunga Viduržemio jūros regionui“ pagrindais. Į dialogą reikėtų įtraukti ir šalį kandidatę Turkiją, be to, mano nuomone, būtina ieškoti veiksmingesnio suartėjimo su tokiais šalimis kaip Iranas būdo. Baigdamas norėčiau pasveikinti mūsų pranešėją A. Laperrouze už, mano manymu, puikiai parengtą ir pusiausvyrą išlaikantį pranešimą.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Nors jau 2006-aisiais metais pradėjome kalbėti apie bendrosios energetikos politikos būtinumą, kiekvienai ES valstybei pačiai tenka atsakomybė užsitikrinti saugų energijos tiekimą. Tačiau pačios ES išlikimui būtinas valstybių narių solidarumas. ES nedelsiant turi priimti veiksmingus įstatymus, kurie padėtų įveikti energetikos tiekimo krizes arba jų išvengti. Komisija siūlo ES energijos tiekimo užtikrinimo ir solidarumo veiksmų planą, kurio viena svarbiausių krypčių – infrastruktūrų kūrimas ir energijos šaltinių įvairovės skatinimas. Džiaugiuosi, kad prie infrastruktūros projektų, turinčių tapti ES energetikos saugumo prioritetais, priskiriamas ir valstybių aplink Baltijos jūrą jungčių planas, leisiantis panaikinti iki šiol ES egzistuojančias nesaugias energetines salas.

Noriu paprašyti Komisijos visokeriopos paramos statant Lietuvos ir Švedijos elektros jungtį bei Lietuvos ir Lenkijos elektros tiltą. Čia, deja, taip pat reikia politinės valios. O grįžtant prie Europos Sąjungos principo – solidarumo – ir jo taikymo energetikos srityje, iškyla daug abejonių dėl šio principo ateities. Svarstome trečiąją energetikos paketą, skirtą ES elektros ir dujų vidaus rinkos sukūrimui su energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra. O tuo pat metu Vokietija ir Rusija steigia Rusijos ir Vokietijos energetikos agentūrą. Kaip tai derinasi su ES valstybių narių solidarumu, bendra energetikos politika, energetiniu saugumu?

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, per šias diskusijas norėčiau atkreipti dėmesį į tris klausimus.

Pirma, Rusija kuo toliau tuo aiškiau naudojasi energijos ištekliais, iš esmės – dujų tiekimu siekdama daryti didžiulį politinį spaudimą. Pastarasis tarp Rusijos ir Ukrainos dėl dujų kilęs konfliktas ne tik pridarė daugybei ES šalių didžiulių nuostolių, tačiau su tam tikros rūšies ES leidimu jis dar kartą pastūmėjo Ukrainą į visišką ekonominę priklausomybę nuo Rusijos. Todėl sunku net įsivaizduoti, kad Ukrainos ekonomika galėtų klestėti, kai dujų kaina už 1 000 kubinių metrų viršija 400 JAV dolerių.

Antra, tarp Rusijos ir ES reikia sudaryti naują partnerystės susitarimą, kuriame būtų aptartos energetikos klausimo detalės ir įtraukta aiški išlyga, kad siekdama daryti politinį spaudimą Rusija negalės naudotis energijos išteklį tiekimu bei kad Rusijos tiekėjai bus atsakingi už dėl tiekimo nutraukimo kilusius nuostolius.

Ir galiausiai trečia, pasinaudojusi savo finansinėmis lėšomis bei Europos investicinio banko pagalba, Europos Sąjunga turėtų pirmiausia paremti investicijas į dujų sektorių, kurios iš tikrųjų skatina dujų tiekimo į ES šaltinių įvairovę bei taip sukuria tikras dujų importo iš kitų nei Rusija šalių galimybes. Toks, pvz., būtų dujotiekio „Nabucco“ atvejis.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, niekuomet nepasieksime energijos tiekimo užtikrinimo ir iki 2050 m. 80 proc. nesumažinsime anglies dioksido išlakų kiekio, jei ir toliau šitaip ignoruosime tiek energijos tiekimo užtikrinimo klausimą, tiek lemiamą visą Europą apimančio pastoviosios aukštos įtampos srovės tinklų tarpusavio sujungimo svarbą. Šis sujungimas apima ir pastoviosios aukštos įtampos srovės liniją iki Šiaurės Afrikos – pažangūs elektros tinklai per Europą iki Šiaurės Afrikos.

Turėjusi galimybę praėjusią savaitę tiesiogiai susipažinti, kaip Grenadoje ir Sevilijoje veikia saulės šilumos energijos įrenginiai, ir per savaitgalį perskaičiusi Harvardo profesoriaus Michealo McElroy'aus apžvalgas apie tai, kaip išvaduoti Jungtines Valstijas nuo 750 mlrd. JAV dolerių siekiančių kasmetinių sąskaitų už naftos importą, apie laimėtą Jungtinių Valstijų energijos tiekimo užtikrinimo mūšį ir apie kartu saugomą planetą, aš klausiu savęs: ką mes čia dar diskutuojame? Atsakymus jau žinome.

Pažangūs tinklas leis iš saulės, vėjo ir vandens gautai elektros energijai užpildyti energijos tiekimo užtikrinimo spragą. Jei vakarinėje Airijos pakrantėje nepūs vėjas, tuomet saulė švies Ispanijoje arba vėjas pūs vakarinėje Šiaurės Afrikos pakrantėje, be to, ten taip pat švies saulė.

Trumpai tariant, kai saulė švies Ispanijoje, vakarinėje Airijos pakrantėje pūs vėjas. Dirbdamos savo darbą, kuris šiuo metu yra laikyti įjungtas šviesas, o mūsų namus ir biurus, šildomus pagal didžiausius poreikius, mūsų nacionalinės reguliavimo institucijos galės lengviau atsikvėpti.

Nebegalime ilgiau leisti savo piliečiams būti nei energetikos politikos, nei nuolat besikeičiančių naftos kainų įkaitais. Vėjo energija yra konkurencija angliai, naftai ir dujomis, be to, šis kuras nemokamas. Taip, kilo iššūkis sukurti naują energetikos ekonomiką – energetikos ekonomiką, paremtą iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunama elektros energija.

Baigdama pasakysiu: skambus posakis „kainuoti nežemiškus pinigus“, kurį mes – kalbantys anglų kalba – gana nerūpestingai vartojame, dabar turėtų būti suprastas tiesiogiai. Jei greitu metu neatsisakysime savo beveik absoliučios priklausomybės nuo iškastinio kuro, ta priklausomybė, kaip nuolat ir vis primygtiniau pabrėžia mūsų kolegos klimato apžvalgos tyrinėtojai, kainuos mums nežmoniškus pinigus pasaulinio atšilimo padarinių forma.

Evgeni Kirilov (PSE). – (BG) Gerb. pirmininke, būdamas Užsienio reikalų komiteto pagalbinis pranešėju, norėčiau pasveikinti A. Laperrouze už šį pranešimą, kuriame išreikštas platus Europos Sąjungos energetikos srities problemų sprendimų spektras, įskaitant ir bendrosios energetikos politikos poreikį.

Pranešime taip pat labai aiškiai nurodyti veiksmai, kurių turime imtis norėdami drąsiai sutikti energijos tiekimo užtikrinimo iššūkius. Taip pat palankiai vertinu faktą, jog tokiam pranešime branduolinei energijai buvo rasta derama vieta ir kad ji pristatoma kaip neišvengiamas energijos šaltinis.

Ypač dabar, po kilusios dujų krizės, pranešime labai aiškiai ir tinkamai atkreipiamas dėmesys į energijos šaltinių įvairovės skatinimo reikalingumą. Kita vertus, turime toliau dirbti siekdami pastatyti daugiau alternatyvių koridorių – energijos tiekimo koridorių. Pastatyti turime ne tik vieną koridorių kito sąskaita. Taip iš konkurencijos išloštume visi.

Noriu atkreipti dėmesį į du klausimus. Praėjusių metų spalį pastebėjau, kad šiuose rūmuose energetikos projektas dėl dujotiekio „Nabucco“ tėra tik „dūmai be ugnies“. Tada paraginau Europos Komisiją imtis ryžtingų veiksmų. Dabar galime sakyti, kad Komisija šia kryptimi ėmėsi dėmesio verto veiksmo. Šio veiksmo svarbos suvokimas akivaizdus, ypač dabar, po dujų krizės.

Tačiau turi būti aišku, kad nepaisant veiksmų ir priemonių, kurių imamasi siekiant užtikrinti didesnę nei bet kada energijos tiekimo užtikrinimą, reikia dėti daug daugiau pastangų, įskaitant ir rimtus politinius darbus, kad pagaliau tunelio gale galėtume pamatyti šviesą.

Antrasis klausimas – energijos saugojimo pajėgumai. Norėčiau pasakyti, kad Bulgarija būtų buvusi pasmerkta pražūčiai, jei dujų saugyklos įrenginiuose Čirene (kurio pajėgumai – lyg vyriausybė būtų žinojusi, kas mūsų laukia – praėjusiais metais buvo padidinti trečdaliu) nebūtų sukaupusi bent 20 dienų užtenkančio energijos atsargų rezervą.

Todėl šiandien antrą kartą norėčiau pabrėžti, kad nesuprantu, kodėl Komisija visiškai ignoravo Bulgarijos pasiūlytą projektą dėl tolimesnio šio atsargų laikymo įrenginio didinimo. Jis buvo vienintelis mūsų išsigelbėjimas, taigi, manau, kad turime paremti panašius visose kitose šalyse vystomus projektus.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, dujų ir finansinė krizės verčia imtis greitų ir pragmatiškų veiksmų, kurie nepaisytų ekonomiškai nepateisinamų asmeninių interesų ir idėjų. Toks, pvz., būtų „Nord Stream“ dujotiekis.

Antroji strateginė energetikos apžvalga nesukuria norimos pridėtinės vertės. Kai tik imame galvoti apie jų realizavimą, keletas pranešime paminėtų klausimų susiduria su sunkumais. ES piliečiai ir jos ekonomika reikalauja priimti greitus ir konkrečius sprendimus bei imtis veiksmų, kurie ateinantiems 15 m. užtikrintų palyginti žemas ir stabilias energijos kainas: reikia priimti sprendimus, leisiančius veiksmingiausiai sutaupyti pramonės, transporto ir namų ūkio srityse. Sprendimus, dideliu mastu sumažinsiančius ES ekonomikos priklausomybę nuo importuojamų angliavandenilių ir užtikrinsiančius tinkamą aprūpinimą jais. Sprendimus, leisiančius kaip įmanoma greičiau išvystyti programą ir tiksliais moksliniais tyrimais paremtų priemonių planą bei nurodysiančius, kaip jie turėtų būti finansuojami ir įgyvendinami. Priėmus šias ekonomines priemones sumažės CO₂ išlakų kiekis, o biurokratinė prekyba išlakomis – į gera prekiautojams, tačiau ne į naudą ekonomikai – taps iš viso neberekalinga.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, mane sujaudino per šias diskusijas labai dažnai vartojami žodžiai „pažangus“ ir „sumanus“, nes sprendimai, kuriuos bandome priimti ir pritaikyti savo namuose siekdami sumažinti suvartojamos energijos kiekį, yra visiškai neveiksmingi ir nėra nei pažangūs, nei labai protingi. Pasakyti vaikams išjungti namų ūkyje naudojamus prietaisus nėra sprendimas. Norėčiau, kad tai būtų sprendimas, nes jis reikštų, jog aš viską kontroliuoju. Vadinasi, tikrai reikia tų visų dalykų, apie kuriuos kiti kalbėjo: daviklių ir kitų technologijos pažangos priemonių, kurios padarys kiekvieno žmogaus gyvenimą lengvesnį kalbant apie mūsų energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimą.

Šio vakaro diskusijos apima tikrai daugybę klausimų: klimato kaitos darbotvarkės klausimus, energijos tiekimo užtikrinimą, valstybių narių solidarumą, ekonomikos augimą ir – dabar mūsų svarstoma problema – tai, kaip galime užtikrinti geresnį naudojimąsi savo energetikos ištekliais.

Šalis, iš kurios atvykau – Airija – yra beveik 60 proc. priklausoma nuo naftos, ir visas šis kiekis importuojamas. Taigi, aišku, kad turime ypatingą problemą. Reikia sumažinti tą priklausomybę, turime išplėtoti savo vietinius energijos išteklių šaltinius ir, kaip jau minėjau, turime pagerinti energijos vartojimo efektyvumą. Nėra abejonių, kad valstybių narių tarpusavio ryšio klausimas labai svarbus, ypač periferijoje esančios šalims.

Airijos priklausomybė ypač didelė: importuojama 91 proc. mūsų poreikius tenkinančios energijos. Tai gana stulbinantis procentas, be to, mes niekuomet nesusidūrėme su dujų tiekimo problemomis, apie kurias pasakojo kiti kolegos, ar su kitas valstybes nares užvaldžiusiais šalčiu ir siaubu. Stebėdami tai mes nepasimokėme, kaip svarbu imtis kokių nors priemonių dėl savojo energijos rūšių derinio ir dėl savo energetikos nesaugumo.

Taigi, visi į pranešimą įtraukti ir žodžiu išsakyti klausimai mums be galo svarbūs.

Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į žemės panaudojimo klausimą. Švedijos miškininkystės patirtis įdomi ir Airijai, nes savo miškininkystės sektoriaus mes dar neišvystėme.

Tačiau svarstomas klausimas toks: surasti teisingą pusiausvyrą tarp maisto ir kuro gamybos.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, nuoseklios ir visa apimančios Bendrijos politikos plėtra energetikos srityje yra logiškas žingsnis ir būtinas įsikišimas. Komisijos pasiūlymas ir A. Laperrouze pranešimas yra nukreipti ta linkme.

Europos Sąjunga suteiks pridėtinės vertės valstybių narių iniciatyvoms. Naftos šaltiniai yra baigtiniai, o Europos Sąjungos ir Norvegijos gavyba 2007 m. sudarė viso labo 30 proc. viso vidinio poreikio. Europos Sąjungos priklausomybė nuo naftos importo netiesiogiai didina priklausomybę nuo politiškai nestabilių šalių ar tų šalių, kurios kaip galimi energijos tiekimo partneriai kursto didžiausią geostrateginę įtampą. Panašiai neseniai atsitiko su Rusija.

Todėl svarbu strategiškai nukreipti alternatyvių energijos tiekimo šaltinių poreikį prie naftos, tačiau ne mažiau svarbu geografiškai atidžiau pažvelgti į Pietų Amerikos ir Afrikos rinkas, kurios šiuo metu auga ir prie kurių plėtros daug kuo galėtų prisidėti Europos Sąjungos ir Brazilijos ir Europos Sąjungos ir Afrikos partnerių vystymas. To būtų galima pasiekti pasinaudojus Iberijos regionu – Ispanija ir Portugalija, iš kurios esu kilęs, – kaip pagrindine platforma Europos erdvės logistikai ir paskirstymui.

Kalbant apie pagrindinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo poreikį, be galo svarbu užtikrinti tinkamą bendrą sektorių, galinčių prisidėti prie didesnio energijos vartojimo efektyvumo, veiklą. Tik priėmę visuotinį ir koordinuotą metodą, kaip sujungti Bendrijos politiką su nacionalinės valstybių narių politikos gairėmis, būtent sanglaudos, žemės ūkio ir transporto srityse, sugebėsime nubrėžti ilgalaikę viziją perteikiančios strategijos bruožus.

Sąsaja tarp energetikos ir teritorinės sanglaudos neginčijama, nes ji paveikia galimus ilgalaikius ir priimamus dėl visų Europos Sąjungos regionų, įskaitant ir labiausiai izoliuotus bei tolimiausius, sprendimus.

Iliana Malinova Iotova (PSE). – (BG) Gerb. A. Laperrouze, norėčiau pasveikinti, jūs atlikote ypač didelį darbą – tinkamu laiku parengtas toks aktualus pranešimas.

Dabar vargiai galime pasakyti, kiek nuostolių Europos šalys ir piliečiai patirs dėl dujų krizės. Vien Bulgarijos, kurią skaudžiausiai paveikė Rusijos ir Ukrainos konfliktas, tiesioginiai nuostoliai siekia daugiau kaip 230 mln. . Jų niekas neatlygins.

Po to susidariusi kritiška padėtis sukėlė daugybę klausimų. Deja, kai tik kyla politinė krizė ir pasireiškia politinis Rusijos ir Ukrainos nesutaikomas priešiškas, į galvą ateina didysis energetinės priklausomybės klausimas. Daug žmonių prisimena prieš trejus metus susiklosčiusią padėtį, kai dviejų šalių nuomonės dėl kainų ir vėl nesutapo. Tuomet buvo duotas bendros Europos energetikos politikos sukūrimo pažadas, tačiau ir po trejų metų atrodo, kad šioje srityje niekas nepasikeitė.

Dabar klausiamo savęs: ar esame pasirengę sukurti vieną bendrą energetikos rinką, ar individualūs interesai dvišaliuose susitarimuose paims viršų? Ar įdėjome pakankamai pastangų, kad tarp valstybių narių sujungtume Europos dujų tiekimo tinklus, ar esame vis mažiau ir mažiau suinteresuoti atidėti atsargas galimoms krizinėms situacijoms? Kaip mes dirbame su „Nord Stream“, „South Stream“ ir „Nabucco“ projektais?

Džiaugiuosi girdėdama, kad branduolinė energija traktuojama taip pat, kaip ir kiti energetikos šaltiniai. Nesileidžiant į kompromisą dėl saugumo, dabar tinkamas laikas iš naujo ir be jokių tolesnių politiškai motyvuotų sprendimų iš naujo svarstyti mūsų požiūrį į Europos branduolinės pramonės įrenginius.

Mums reikia branduolinės energijos, nes ji būtų užtvara kitoms galinčioms kilti krizėms. Neatsitiktinai pačiame krizės įkarštyje Bulgarijos Parlamentas paprašė savo partnerių europiečių atnaujinti diskusijas dėl uždarytų Kozlodžiaus atominės elektrinės reaktorių, kurių saugų veikimą patvirtino kompetentingos institucijos, veiklos atnaujinimo. Šiuo klausimu tikimės jūsų supratimo.

Sprendimai, kuriuos reikia priimti, – sudėtingi, tačiau neleiskime sau susidaryti apie juos išankstinę nuomonę ar pirma laiko juos nurašyti. O šiuos žodžius norėčiau skirti jums, gerb. Komisijos nary: vos prieš kelias dienas, kai Europos Komisija skirstė vystymo plano lėšas, labiausiai nukentėjusiai šaliai lėšų buvo paskirta mažiausiai. Šį vakarą neišgirdau iš Jūsų net užuominos apie tai, kad 100 proc. priklausomų šalių sąrašė esančiai Bulgarijai reikia ypatingos pagalbos.

Kokie yra šio lėšų skirstymo kriterijai ir mechanizmai? Man būtų sunku juos išaiškinti Bulgarijos ir Europos piliečiams. Akivaizdu, kad reikia dėti daugiau pastangų dėl trečiojo energetikai skirtų teisės aktų rinkinio parengimo ir paspartinti jo įgyvendinimą. Būdama Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto narė, daug dirbau su energijos tiekimo vartotojams apsaugos klausimais, tačiau prašau, supraskite, kad svarbiausia – apskritai užtikrinti energijos tiekimą.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Noriu pabrėžti Europos Sąjungos užsienio energetikos politikos poreikį, kad per derybas su didžiaisiais energijos gamintojais 27 valstybės narės galėtų kalbėti vienu balsu. Tai – vienintelis būdas, kuriuo Europos Sąjunga gali pasiekti prieinamų importuojamų dujų ir naftos kainų bei užsitikrinti energijos tiekimo saugumą. Energijos tiekimo šaltinių įvairovė turi būti vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos tikslų. Tačiau norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į faktą, kad Rusijos dujotiekio – „South Stream“ – projektas visiškai neprisideda prie šios įvairovės skatinimo, nes energijos tiekimo šaltinis vis tiek išlieka tas pats – Rusija. Be to, didžiulės išlaidos, kurių patirtume šio dujotiekio statybos metu, tik padidintų dujų kainą – kainą, kurią Europos vartotojai būtų priversti sumokėti.

Todėl manau, kad Europos Sąjunga turi skubiai imtis veiksmų ir į būsimus susitarimus su Rusija bei Ukraina įtraukti išsamias išlygas dėl energetinės tarpusavio priklausomybės, kurios nustatytų aiškius išsipareigojimus bei veiksmingus mechanizmus, reikalingus skubiam bet kokių kylančių problemų sprendimui. Strateginė Europos Sąjungos ir Rusijos partnerystė ir naujoji partnerystė su kaimyninėmis rytų šalimis turėtų siekti įgyvendinti ...

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, energetikos politika ir užsienio politika dabar labiau nei bet kada neišskiriamai tarpusavyje susijusios. Dabar bendrosios ES energetikos politikos poreikį matome nesėkmingų įvykių, susijusių su dujų tiekimu centrinei ir rytų Europai, šviesoje, tačiau kadangi tai viena pagrindinių Lisabonos sutarties naujovių, apgailestaudamas turiu atkreipti jūsų dėmesį, kad šis klausimas nebuvo tinkamai pabrėžtas per diskusijas dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo.

Mes Airijoje bet kuriuo metu dujų atsargų turime 12 dienų. Šešiasdešimt procentų mūsų elektros energijos gaunama iš importuotų dujų, tuo tarpu ES vidurkis – maždaug 40 proc. Sausio 28 d. Komisija pateikė pasiūlymą paspartinti su ES energetikos infrastruktūros trūkumo pašalinimu susijusius darbus kartu prie ekonomikos atkūrimo prisidedama dalimi iš savo 5 mlrd. eurų paketo.

Šiuo atžvilgiu tai, kad Komisija Airijos ir Didžiosios Britanijos sujungimo elektros energijos tinklais projektą kaip prioritetinę finansavimo sritį įtraukė į su Europos ekonomikos atkūrimo planu susijusių teisės aktų rinkinį, labai teigiamai vertintinas reiškinys. Taip toliau pabrėžiama, kad kai visos 27 valstybės narės ims dirbti kartu, galėsime inicijuoti energijos tiekimo saugumo užtikrinimui reikalingus pokyčius.

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį.)

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gerb. pirmininke, du svarbūs dokumentai, kuriuos šiandien svarstome, – Komisijos veiksmų planas ir jo tema parašytas pranešimas – pasirodė skirtingu laiku dėl neseno dujų tiekimo nutraukimo, kilusio dėl įprasto Rusijos ir Ukrainos žiemos kiverčio. Todėl pranešimas tikroviškesnis; juo siekiama padidinti mūsų vidinį solidarumą, paspartinti mums pateikto plano įgyvendinimą ir pasimokyti iš praėjusios krizės pamokų.

Be paramos importuojamų dujų transporto maršrutų įvairinimui, asmeniškai manau, kad didžiausias pranešimo indėlis – prašymas per galiojančių teisės aktų sistemą paspartinti energetikos vidaus rinkos kūrimą ir būtinybė iš naujo persvarstyti visą dujų saugojimo problemą. Tačiau rekomendacija visiškai atskleisti Rusijai „Nabucco“ projekto planus yra ginčytina, nes visi puikiai žino, kad „Nabucco“ dujotiekis buvo sumanytas kaip alternatyva Rusijos dujoms, todėl Rusija jau imasi visų priemonių, kad tik jį sužlugdytų.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Gerb. Parlamento nariai, pastarojo meto dujų krizė parodė bendros Europos energetikos politikos svarbą. Be to, Slovakija sužinojo, ką reiškia būti 100 proc. priklausomai nuo Rusijos dujų. Šimtai bendrovių turėjo nutraukti gamybos procesą ir savo darbuotojams mokėti tik 60 proc. darbo užmokesčio.

Palankiai vertinu tai, kad solidarumas ryšiuose tarp ES valstybių narių vaidina pagrindinį vaidmenį. Jei iš Vokietijos per Čekiją į Slovakiją nebūtume sulaukę blogiausiam atvejui skirtų dujų perdavimo, mūsų namų ūkiai taip pat būtų atsidūrę pavojuje. Esu įsitikinusi, kad būtinybė užtikrinti nuolatinį energijos tiekimą – pagrindinis visuotinis prioritetas. Poreikių tenkinimas daugiausia neatsinaujinančiais energijos šaliniais ima reikšti daugiau už aplinkosaugos priimtumą.

Turime statyti saugias atominės elektrinės ir kartu, pasinaudodami struktūriniais fondais, padėti kaimo bendruomenes strategiškai susitelkti į energijos, vandens ir biotechnologijų sąsają. Taip sustiprinsime energijos įvairovę.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, paskutinė, bet toli gražu ne vienintelė dujų tiekimo krizė reiškia, kad vėl grįžtame prie šių labai svarbių išteklį tiekimo užtikrinimo klausimo.

Kalbant apie vietovę, mūsų padėtis – Europa – nėra tokia jau bloga. Esame beveik apsupti dujų išteklių šaltinių: Šiaurės Afrika, Artimieji Rytai, Centrinė Azija ir Rusija. Problema ta, kad Europa neturi bendros dujų rinkos. Atsižvelgiant į tai, Europa neturi ir daugmaž vienodų kainų. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Jungtinėse Valstijose veikia bendra rinka, o kaina už 1 000 kubinių metrų dujų ten žemesnė nei 200 JAV dolerių. Tuo tarpu mes Europoje mokame maždaug 400 JAV dolerių. Tokios kainos yra infrastruktūros, kuria galėtume tiekti dujas iš vienos šalies į kitą, neturėjimo pasekmė.

Galiausiai dujotiekio „Nabucco“ klausimas. Pats laikas šiam klausimui suteikti teisingą prioritetą ir užtikrinti visas finansines priemones, kad jis pagaliau taptų tikrove.

Jacek Saryusz-Wolski (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, Komisijos nariui A. Piebalgui turiu tris klausimus.

Pirma, kaip pasimokėme iš ministro pirmininko R. T. Erdoğano, „Nabucco“ dujotiekis gali tapti Turkijos derybų dėl narystės įkaitu. Ar, kaip dalį pietinio dujų koridoriaus, taip pat svarstome „White Stream“ (Kaspijos jūros regionas–Gruzija–Juodosios jūros regionas–Ukraina–Rumunija) projektą?

Antra, pagal patikslintą direktyvą dėl dujų, ar 90 privalomų dujų atsargų saugojimo dienų bus taikomos visoms valstybėms narėms?

Trečia, pristatėte išpūdingą energetikos infrastruktūrai skirtą 3,5 mlrd. paketą. Ar galite nuspėti kokias nors iš Tarybos pusės kilsiančias kliūtis dėl jo įgyvendinimo? Nes šiam paketui dar turi pritarti ir Taryba: girdėjau apie keturias jam prieštaraujančias valstybes nares. Ir kaip galėtų Europos Parlamentas, taip pat turėsiantis pritarti šiam paketui, padėti jį kaip įmanoma greičiau priimti?

Flaviu Călin Rus (PPE-DE). – (RO) Dujų krizė, su kuria susidūrėme, kilo dėl Rusijos ir Ukrainos konflikto, bet, deja, ji sukėlė sunkumų ir kai kurioms Europos Sąjungos valstybėms narėms. Ši krizė dar kartą pabrėžė, jog Europos Sąjunga priklauso nuo vienintelio dujų tiekimo šaltinio. Todėl esu tikras, kad partnerystės su Rusija vystymas yra naudingas visai Europos Sąjungai, tačiau taip pat manau, kad Europos Sąjunga turi nedelsdama pradėti inicijuoti projektus, leisiančius surasti alternatyvius sprendimus, ypač siekiant nukreipti krizių, galinčių kilti netrukus ar tolimesnėje ateityje, padarinius.

Sekant ta pačia minties eiga, galiu pasakyti, jog manau, kad greta kitų sprendimų reikia turėti omenyje du projektus: „Nabucco“ ir „South Stream“. Šiuo atveju kalbu apie Šiaurės jūros sritį bei tas sritis, kurios turėtų būti Juodosios jūros žemyniniu šelfu. Atsižvelgiant į tai, kad laikui bėgant visi visų rūšių telkiniai kažkada pasibaigs, manau, kad turime investuoti į tokius mokslinius projektus, kuriais galėtume atrasti alternatyvius energijos šaltinius ir užtikrintume būsimos energijos gamybos vystymą.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Pastarojo meto dujų krizė iš naujo ir net stipriau sutelkia mūsų dėmesį į alternatyvių energijos šaltinių ir tiekimo trasų plėtros svarbą pasitelkiant transportavimo infrastruktūros plėtojimą ir tarpusavio sujungimo tinklų sukūrimą. Atsižvelgiant į šių dienų atmosferą, reikia paspartinti „Nabucco“ statybą, nes jis suteikia galimybę padėti įgyvendinti Europos Sąjungos tikslus įvairinti ne tik energijos tiekimo trasas, bet ir išteklių iš trečiųjų šalių šaltinius. Tranzito maršrutų per kaimynines šalis vystymas turi būti skatinamas įgyvendinant projektus, kurie apimtų Rumunijoje esančių tinklų sujungimą su Vengrijos ir Bulgarijos tinklais.

Taip pat manau, kad „South Stream“ projektas negali būti laikomas naudingu Europai, nes jis iš esmės nesinaudoja jokiais alternatyviais šaltiniais, kaip buvo pageidaujama pranešimo strateginėje apžvalgoje. Tačiau mes iš tikro turime savus energijos šaltinius. Viena hidroelektrinė nėra perspektyvi ar veiksminga, tačiau šimtai tūkstančių hidroelektrinių nuo Alpių iki Karpatų arba nuo Balkanų iki Tatrų ar Pirėnų reiškia energetinę nepriklausomybę.

Andris Piebalgs, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, tai buvo išpūdinga diskusija, atspindėjusi visą požiūrių į energetiką įvairovę ir svarbą, kurios šie svarstomi klausimai nusipelno. Tačiau manau, kad ši diskusija aiškiai įrodo, kad pranešėja rado teisingą sprendimą. Tikra tiesa, kad kiekvienas iš mūsų tą patį elementą mato skirtingai. Nėra paprastų sprendimų, nėra stebuklingo vaisto sudėtingoms problemoms išspręsti.

Dar kartą norėčiau pasveikinti pranešėją perėjus visą užtikrinimo, kad pranešime atspindėtų visos nuomonės, procesą ir kartu aiškiai parėmus Antrąją Komisijos strateginės energetikos apžvalgą.

Daugelis jūsų kalbėjote apie vadinamąjį supertinklą. Supertinklas – tai priemonė, įsivaizduojama lyg stebuklingas sprendimas. Taip, tikra tiesa, kad jame slypi didžiuliai pajėgumai, tačiau kartu su tinklu kyla ir iššūkiai. Kažkam reikės už jį sumokėti, o mes, kaip jūs puikiai žinote, ieškome pusiausvyros tarp prieinamumo, energijos tiekimo užtikrinimo ir tvarumo. Taigi, jei tikrai norime judėti šio supertinklo įgyvendinimo link, ekonomikos atkūrimo planas yra pirmasis mažas žingsnis teisinga linkme.

Atkūrimo planas gali privesti prie užburto rato, kai sakome: „Taip, mums reikia šito, mums reikia ano, tačiau tai padaryti turi pramonė“. Taip, mes skatiname pramonę įvairiomis paskatų rūšimis, tačiau jei viešosios lėšos ir Europos fondai nebus tvarkomi vadovaujantis mūsų politiniais prioritetais, planas nebus sėkmingas.

Yra ir kitų svarstomų problemų, kurias norėčiau pabrėžti pakartodamas tai, ką pasakė A. Paparizov. Dėl trečiojo Energijos vidaus rinkos teisės aktų rinkinio norėčiau pasakyti, kuo jis naudingas Europai. Pirmia, Europos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra. Ji išspręs daugybę svarstomų

klausimų. Antra, Centrinė perdavimo sistemos operatorių tarnyba. Šios dvi institucijos yra susijusios su energijos tiekimo užtikrinimu, tačiau dėl energetikos neignoruojama šalies suvereniteto.

Taigi, jei šį rinkinį priimsime dabar, šią akimirką pasieksime labai daug. Jei jo priėmimas bus atidėtas, šią akimirką energijos tiekimo užtikrinimo srityje daug ko neteksime. Taigi, mano manymu, atkūrimo planas ir trečiasis Energijos teisės aktų rinkinys yra patys svarbiausi sprendimai.

Paskutinius klausimus paprastai prisimenu geriausiai, todėl pabandysiu trumpai į juos atsakyti, nes jie labai aiškiai susiję su mūsų nagrinėtais klausimais. Dėl ko diskutuoja Taryba? Manau, iš esmės svarstomi du klausimai.

Pirmasis: ar apskritai viešosios lėšos turi būti skiriamos energetikos sektoriui. Mažuma šalių vis dar mano, kad yra gerai, jog finansavimą skiria pramonės sektorius. Tačiau kyla problema: pramonei labai sunku vykdyti itin brangius projektus, kurių finansinė grąža yra neaiški.

Antras svarstomas klausimas – „teisinga grąža mano šaliai“. Galiu pabrėžti, kad mano šalis nėra ypatingomis sąlygomis įtraukta į šį atkūrimo planą, taigi gerai, kad dėl šio aspekto kilo daugybė klausimų. Paaškinau, kad bet koks jungtis su Baltijos šalimis padeda ir mano šaliai. Taigi, į šį klausimą vis dar žiūrima iš šalių perspektyvos: „teisinga grąža man“.

Manau, kad žengiamo pirmuosius žingsnius proceso, kai viešosios Europos lėšos bus skiriamos tokios rūšies vystymo paramai, link. Tai galėtų būti didžiausias sunkumas, tačiau tikiu, kad Taryba, siekdama patvirtinti mūsų pasiūlymą, dirbs ištis sunkiai, nes esu tikras, kad šis pasiūlymas, jei ir nėra idealus kiekvienai valstybei narei, tai tikrai išlaiko pusiausvyrą.

Dėl „Nabucco“ – neabejotinai teikiame pirmenybę tranzitui per Turkiją. Dirbame šiuo klausimu, pradėjome tarpvyriausybinių konferencijų siekdami užbaigti ją kovą pasirašydami tarpvyriausybinių susitarimų ir projekto paramos susitarimą. Tai turėtų teikti teisinį ir reguliavimo aiškumą į investavimo į „Nabucco“ dujotiekį reikalus. Jei šis projektas nepavyks, ieškosime kitų alternatyvų. Alternatyvų yra, tačiau per Turkiją einanti trasa – mūsų prioritetas, be to, manau, kad ji bus naudinga ir pačiai Turkijai.

Dujų saugyklų klausimą svarstome, tačiau 90 dienų laikotarpis neturėtų būti privalus kiekvienai šaliai, nes daug ką lemia importas. Jei šalis pati išgauna dujas, jai nereikia tokių dujų saugyklų. Taigi, turėtų būti nustatyta gerai suderinta proporcija, kuri užtikrintų energijos tiekimo saugumą ir būtų realistiška galimos krizės atveju. Vis dar svarstome, kaip tas gerai suderintų dujų saugyklų pasiūlymas galėtų atrodyti.

Dar kartą norėčiau padėkoti jums už šias diskusijas. Jos buvo tikrai nelengvos, tačiau manau, kad buvo aptarti visi elementai ir kad mums reikia ir toliau labai atkakliai dirbti, kad įgyvendintume tuos dalykus, dėl kurių sutarėme, bei tuos pasiūlymus, dėl kurių šiuose rūmuose susitarėme. Dar kartą norėčiau padėkoti Parlamentui už didžiulę paramą vystant Europos energetikos politiką.

PIRMININKAVO: G. ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

Viviane Reding, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, mūsų diskusija buvo nepaprastai įdomi. Aš sutinku, kad daug, jeigu ne didžioji dalis, atsakomybės tenka mūsų kolegai, kuris yra atsakingas už energetiką.

Tačiau viskas, už ką jūs pasisakėte – energetinis saugumas, didesnis našumas, išmanieji tinklai, decentralizuoti tinklai, energetinė supersistema, mikrosistema, virtualios jėgainės – galėtų veikti, reikalingos informacijos ir komunikacijų technologijos (IKT). Todėl, kad galėtume praktiškai įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo komiteto siūlomą politiką, turime dėti visas pastangas šioms išmaniosioms priemonėms įgyti. Ekonominiu ir technologiniu atžvilgiu mes einame geru keliu ir tai – turiu tą pabrėžti – yra ir unikali verslo galimybė. Jeigu mes įgysime IKT, kurios leis reikiama linkme nukreipti energijos vartojimo efektyvumą, tai įsteigsime daug įmonių, paskatinsime augimą ir sukursime daugybę darbo vietų. Dėl šios priežasties taip pat turime imtis pažangių statybų, pažangaus apšvietimo ir pažangaus transporto. Jeigu tik praktiškai pritaikysime mokslinių tyrimų mums parodytas galimybes, tapsime ne tik mažiau priklausomi – nes būsimė veiksmingesni, bet ir sukursime naujus pramonės pajėgumus.

Pateiksiu jums tik vieną pavyzdį, kad parodyčiau, kaip tai galėtų veikti. Kaip žinote, mes diegsime didelio našumo šviesos diodus – garsiuosius LED – kurie energijos suvartojimą apšvietimui jau dabar leis sumažinti 30 proc., o iki 2025 m. – 50 proc. Europos mokslo tyrimų dėka mes jau pažengėme vieną žingsnį pirmyn. 2007 m., įgyvendindami mūsų Europos pamatinę tyrimų programą, mes išleidome OLED – organinius

šviesus diodus – kurių efektyvumas dar 50 proc. didesnis palyginti su LED. Europos mokslo tyrimai atnešė rezultatus, o dabar tiek nacionalinė, tiek regioninė politika turėtų šiuos rezultatus įdiegti praktikoje.

Esu girdėjusi šiek tiek kritikos, esą Europos ekonominio atkūrimo planu nesiekiamo efektyvumo. Ką gi, jeigu aš teisingai suprantu šį planą, tai jame 1 milijardas eurų skiriamas energijos vartojimo efektyvumui pastatuose. Jūs visi šiame Parlamente pritarėte, kad tai yra teisingas kelias. 5 milijardai eurų skiriama aplinkai nežalingoms transporto priemonėms, ir dar 1 milijardas eurų numatytas pažangiai gamybai, kad mūsų pramonėje būtų sugaištama mažiau laiko ir suvartojama mažiau energijos.

Mes einame teisingu keliu ir, manau, padedami Parlamento ir nestingant iniciatyvos nacionalinėse valstybėse narėse, mes sugebėsime ne tik įgyti šias priemones, bet ir pritaikyti jas praktikoje. Tada energijos vartojimo efektyvumas bus ne tik kalbos, bet ir faktai.

Anne Laperrouze, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. V. Reding, gerb. A. Piebalgai, ponios ir ponai, ačiū už jūsų nepaprastai vertingus įnašus; jie rodo, kokia plati yra ši energetikos sritis ir kad energijos poreikis išties yra esminis.

Mūsų diskusijoje ir pranešime, kuriame dar atspindimos mūsų tarpusavio diskusijos įvairiose politinėse frakcijose, aš pabrėžiau bendrą sutarimą, kad reikia stiprinti tinklus ir tarpusavio jungtis, naudoti informacijos ir komunikacijų technologijas, kad tinklai taptų išmanūs, kaip ką tik paaiškino V. Reding, stiprinti santykius su šalimis gamintojomis ir tranzito šalimis – ypač to siekė Užsienio reikalų komitetas ir mūsų pranešėjas D. Dimitrakopoulos, taip pat susitarti dėl energijos vartojimo efektyvumo, energijos taupymo ir atsinaujinančios energijos plėtros.

Žodžiu, mes pasiekėme sutarimą dėl energijos vartojimo efektyvumo tobulinimo, atsinaujinančios energijos plėtros, mūsų šaltinių ir tiekimo linijų įvairinimo, dialogo su šalimis gamintojomis konsolidavimo, drauge užtikrinant, kad 27 valstybės narės kalbėtų vienu balsu, o svarbiausia – tai, kad mes keičiame savo gyvenimą. Visi šie aspektai – tai esminiai būdai šiam bendram energetiniam saugumui, kurio mes visi norime, užtikrinti.

Žinoma, yra skirtumų dėl energijos šaltinių rūšių. Kokie yra energijos šaltiniai? Norėčiau atsakyti savo kolegoms iš Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso bei kitiems Parlamento nariams, kurie pasisakė prieš branduolinę energetiką. Noriu pasakyti, kad mes neturėtume būti tokie atsargūs.

Tuose pasisakymuose daug kas buvo perdėta. Manau, kad mes užsibrėžėme kai kuriuos labai toli siekiančius tikslus 2050 m. Buvo kalbama apie CO₂ išmetimų sumažinimą 80 proc. ir atsinaujinančiai energijai tenkančią 60 proc. dalį. Visiškai aišku, kad visiems atsinaujinantiems energijos šaltiniams skiriama didžiulė dalis. Branduolinė energetika šiame pranešime buvo pripažinta kaip viena iš energijos rūšių.

Šiuo atžvilgiu pabaigoje tiesiog norėčiau jums priminti tikslus: numatyta 450 promilių CO₂ koncentracijos riba, siekiant užtikrinti 2°C temperatūros kilimo ribą. Norėčiau jums priminti, kad šiais deklaruojamais siekiais mes teigiame, kad branduolinei energijai turėtų tekti proc., energetiniam efektyvumui 54 proc., atsinaujinančiai energijai 35 proc., o geologiniam anglies dvideginio surinkimui ir saugojimui – 14 proc.

Visa tai numatoma 2030 m. Taigi branduolinė energija, kaip ir anglis, yra viena iš energijos šaltinių. Aš pati nesu didelė anglies šalininkė, nesu branduolinės energijos šalininkė, tačiau mums reikalingas kuo platesnis energijos šaltinių spektras. Nenorėčiau, kad 2050 m. man reikėtų rinktis: arba anglis, arba branduolinė energija.

Pirmininkas. – Ačiū jums, gerb. A. Laperrouze. Bet kuriuo atveju būkite tikra, kad Jūsų energija Parlamentui yra brangi.

Bendroji diskusija baigiama.

Dėl A. Laperrouze pranešimo bus balsuojama rytoj.

Pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį diskusijos pabaigoje gavau vieną pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl V. Remeko žodinio klausimo⁽¹⁾. Balsuojama bus trečiądienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

(1) Žiūrėti protokolą.

Alin Lucian Emanuel Antochi (PSE), raštu. – (RO) Europos Sąjungos valstybių narių tarpusavio solidarumas energetikos sektoriuje turi tapti svarbiausiu europinio, regioninio ir dvišalio lygio tikslu. Iš tikrųjų kiekvienos valstybės narės nacionaliniu lygiu priimta strategija turi nekenkti kitų valstybių narių energetikos interesams ir atitikti Europos Sąjungos bendrą energetinio saugumo interesą.

Šiuo atžvilgiu Bendrijos teisės aktų sistemos tobulinimo uždavinys, nukreiptas į tarpusavio energetinę priklausomybę Europos Sąjungos viduje ir naujos kartos teisės aktų, kuriais siekiama reguliuoti Europos Sąjungos santykius tiek su ne ES energijos tiekėjais, tiek su tranzito valstybėmis, projektų rengimas turėtų veikti kaip veiksminga Europos saugumo politikos kūrimo priemonė. Naujuose įstatymuose turėtų būti numatyti teisiniai mechanizmai bendradarbiavimui energetikos sektoriuje glaudinti ir gyvybingai konkurencijai Europos energetikos rinkose plėtoti.

Būtina skatinti siekius didinti ES investicijas į struktūrų abipus sienų plėtrą, alternatyvų kūrimo akstinus, alternatyvias energetikos rūšis vietose ir infrastruktūros gebėjimą palengvinti prisijungimą prie naujų energijos šaltinių. Be to, Europos Sąjunga turi rimtai atsižvelgti į būtinybę skatinti valstybėse narėse privatų energetikos sektorių, kuriame jau jaučiamas pasaulinės ekonominės krizės pasekmės.

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Galima sakyti, kad sausio energetinė krizė pamažu tampa kasmetiniu ritualu. Kuo žvarbesnė žiema, tuo labiau neabejotina, kad Rusijos Federacija užsuks Europos šalims dujų čiaupus. Juo labiau stebina, kad naujo dujų konflikto, kurio aukomis tapo Europos Sąjungos šalių piliečiai, akivaizdoje kanclerė Angela Merkel toliau forsuoja siūlymus statyti Bendrijos lėšomis Šiaurės dujotiekį.

Dabar Europos Komisija turėtų parengti energijos šaltinių įvairinimo planą. Reikia investuoti į naujų perdavimo tinklų, aplenkiančių nepatikimus energetinių žaliavų eksportuotojus – tokius, kaip Rusijos Federacija – statybą. Vienoje mano pateiktų Anne Laperrouze pranešimo pataisų mes pabrėžiame „Nabucco“ dujotiekio, kuris yra vienintelis sumanymas, galintis pajvairinti energijos šaltinius ir dujų perdavimo kelius“ nedalyvaujant Rusijai, reikšmę. Pirminybę taip pat reikėtų teikti dujų jungiamųjų linijų, leidžiančių sujungti sistemas ir greitai perduoti dujų išteklius kilus naujoms krizėms, kūrimui.

Tuo tarpu mūsų prekybos sutartys turėtų būti grindžiamos specialia „energetinio saugumo sąlyga“, kuri turėtų tapti šio sektoriaus verslo etika.

Europai ir visam civilizuotam verslui besiverčiančiam pasauliui svarbu, kad Rusijos Federacija ratifikuotų Energetikos chartijos sutartį. Manau, kad tik darni ir nekompromisinė vieningos Europos laikysena gali įtikinti Kremlių priimti tokį sprendimą.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Energetikos klausimai yra mūsų laikų didžiausias iššūkis. Dujų krizė, į kurią pateko ES sausį, jau ne pirma ES istorijoje. Europoje yra šalių, kurios 100 proc. yra priklausomos nuo dujų iš Rusijos, tarp jų yra ir Lietuva, kuri 2009 gruodį uždaro atominę jėgainę. ES turi imtis papildomų žingsnių, kad krizė nepasikartotų. Reikia sukurti trūkstamas energetikos jungtis, taip pat sustiprinti dujų tiekimo saugumo direktyvą ir sukurti ES koordinavimo mechanizmą, skirtą reaguoti į panašias krizes. Būtina, kad valstybėse narėse, kurios yra labiausia priklausomos nuo energetinių resursų, būtų pakankamai energetinių išteklių atsargų.

Rusijos ir Ukrainos krizė yra ne tik tarpusavio pasitikėjimo krizė, tačiau ir geopolitinė krizė. Atsakomybę už tai, kad dujų negavo valstybės narės, turi prisiimti abi šalys. Europa, savo ruožtu, turi diversifikuoti energetinius šaltinius ir pagerinti tiekimo saugumą. Europai reikia ryžtingai veikti, nes šios energetinės krizės dėl dujų tiekimo iš Rusijos išsprendimas bus laikinas.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), raštu. – (RO) Norėčiau padėkoti A. Laperrouze už šį pranešimą ir pasakyti, kad pritariu daugumai jo išvadų. ES turi daug siekti kovoje su klimato kaita, ir tai reiškia, kad branduolinės energijos ir atsinaujinančių energijos šaltinių vaidmens negalima sumenkinti.

Reikia pagreitinoti vieningos elektros energijos ir gamtinių dujų rinkos kūrimą. Tam reikalingi jungiamieji tinklai. Todėl aš sveikinu Europos Komisijos siūlymą skirti 1,5 milijono eurų jungiamiesiems tinklams. Be to, Barselonoje nustatytus jungiamųjų tinklų kriterijus turi tenkinti visos valstybės narės.

Be to, būtina gerinti energijos vartojimo efektyvumą, ypač naujose valstybėse narėse. Pavyzdžiui, Rumunija turi didžiulį taupymo potencialą, ir aš norėčiau, kad ši galimybė būtų išnaudota.

Rusijos – Ukrainos krizė dar kartą parodė, kad reikalingas bendras ES požiūris. Aš pritariu pranešimo išvadai, įskaitant punktą dėl ES, Rusijos ir Ukrainos sutarties pasirašymo.

Tačiau aš nesutinku su teiginiu, kad „South Stream“ projektas esąs toks pat gyvybiškai svarbus ES energetiniam saugumui, kaip ir „Nabucco“. „South Stream“ yra konkurencinis projektas ir netenkina visų energijos tiekimo įvairinimo poreikių, siekiant užtikrinti ES energetinį saugumą. Todėl teigiu, kad ateityje turėtume daugiau dėmesio skirti vietai, kuri teikiama šiam projektui įvairiuose EP dokumentuose.

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Ponios ir ponai.

Šiandien mes Europos Parlamente diskutuojame dėl vieno svarbiausių šioje plenarinėje sesijoje aptariamų projektų. Šiame pranešime galime įžvelgti svarbiausius energetikos politikos, kurią mes norime įdiegti visoje Europos Sąjungoje, elementus – pavyzdžiui, nacionalinės kritinės padėties veiksmų planus, energetinio saugumo nuostatą, tiekimo šaltinių įvairinimą ir branduolinės energijos dalies išlaikymą visoje energetikoje.

Visa tai rodo, kokia lanksti yra mūsų politika ir veiksmai ir kaip greitai galima juos pritaikyti esamoms situacijoms. Manau, kad su šalimis gamintojomis ir tranzito šalimis pasirašomų prekybos, asociacijos, partnerystės ir bendradarbiavimo sutarčių reguliavimas siekiant sukurti veiklos kodeksą ir pasekmės už jo nesilaikymą yra vienas ES prioritetų ryšium su metų pradžios dujų krize.

Be to, energijos tiekimo šaltinių įvairinimas kuriant valstybes nares jungiančius tinklus ir statant suskystintų gamtinių dujų terminalus turėtų tapti Komisijos finansuojamais einamaisiais projektais. Baigdamas norėčiau pasveikinti pranešimą parengusią A. Laperrouze ir pareikšti viltį, kad jam pritars didžioji dauguma mūsų kolegų Parlamento narių. Ačiū.

Alexandra Dobolyi (PSE), raštu. – (HU) Pirmąsias kelias 2009 m. savaites Ukraina, kurios lyderiai pradėjo ginčą su Maskva dėl atsiskaitymų už dujų tiekimą kainos, su ES valstybėmis narėmis elgėsi kaip su įkaitėmis. Kijevas savo veiksmus grindė viltimi, kad dėl tradicinių antirusiškų sentimentų Vakarų ir Rytų Europoje jam pavyks įgyti daugumos ES valstybių narių paramą. Politiškai tai buvo akivaizdus kenkimas sau patiems.

ES turi pagaliau nutraukti savo užburtą ratą. Pavyzdžiui, jam priklauso energofobija, pasak kurios mes turime toleruoti rusus, kitaip jie užsuksią mums dujų čiaupą. Toks klaidingas požiūris gali vesti tik į klaidingas pasekmes! Šis klausimas aprėpia ne tik energiją!

Jeigu Europos Sąjungos ilgalaikis tikslas yra demokratija grindžiama partnerystė su Rusija, su milžiniška rinka, kuri plečiasi ir gali toliau plėstis, tai taip pat reikėtų manyti, kad ekonominiai ir politiniai svorio centrai galėtų teisėtai pereiti į Rusiją.

ES turi aktyviai ir tvirtai leisti suprasti, kad ji norėtų matyti gimstančią modernią Rusiją. ES elgesys, kai žodžiai skatina, o veiksmai stabdo, yra vangūs arba smerkia, yra pasmerktas pralaimėjimui.

Bendros energetikos ir užsienio politikos nebuvimas, energijos vartojimo įvairinimo nustūmimas į antrą planą ir pirmenybės teikimas istorinėms nuoskaudoms bei komercinei naudai mūsų Sąjungą daro pažeidžiamą.

Vieninga ES priverstų Maskvą sustoti ir susimąstyti, kadangi ji niekuomet anksčiau nėra tokio dalyko mačiusi. Tačiau šalių, kurių politika yra kaprizinga, atžvilgiu, milžiniška valstybė, kokia yra Rusija, gali lengvai diktuoti savo valią.

Tai liečia daug, daug daugiau nei energetiką!

András Gyürk (PPE-DE), raštu. – (HU) Strateginėje energetikos apžvalgoje pateikiama gera visų žingsnių, kurie Europos Sąjungai yra būtini norint sumažinti jos priklausomybę nuo išorinių energijos šaltinių, suvestinė. Dėl dujų tiekimo nutraukimų pastarąsias savaites kai kurie pasiūlymo punktai tapo nepaprastai savalaikiai.

Galime tik sutikti, kad Bendrijos dujų ištekliams reguliuoti reikalingi nauji pamatai. Mūsų nuomone, be minimalių privalomųjų atsargų nustatymo, dar reikėtų sustiprinti dermę su Bendrijos reglamentais, vadovaujantis Lisabonos sutartimi.

Pagirtina, kad Komisijos atliktoje energetikos apžvalgoje įvardijamos infrastruktūros, kurių sukūrimu būtų bendrai suinteresuotos visos valstybės narės. Sveikintina, kad pasiūlyme greta Pietinio dujų koridoriaus svarbiu tikslu laikomos Vidurio ir Pietryčių Europos dujotiekių jungtys. Ši iniciatyva, kuri iš pradžių buvo susijusi su MOL (Vengrijos naftos ir dujų bendrove) svarbi todėl, kad joje dalyvaujančioms šalims bus lengviau greitai padėti viena kitai nutrūkus tiekimui. Be to, tinklų sujungimas regione skatins konkurenciją.

Manome, kad Europos Komisijos sprendimas dalį nepanaudotų ES lėšų nukreipti energetikos infrastruktūroms yra geras. Tačiau ne taip gerai, kad labiausiai pažeidžiamos valstybės narės savo infrastruktūrai gaus mažesnę

nei pageidavo finansavimo dalį. Tačiau tvirtus įsipareigojimus galima tesėti tik esant didesniai Bendrijos finansiniam įnašui ir solidarumui.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), raštu. – (PL) „Gudrus lenkas po laiko!“ – šį seną posakį, ne itin giriantį mano tautiečius, galima pritaikyti visai Europos Sąjungai. Reikėjo nemalonios Rusijos – Ukrainos dujų konflikto patirties 2009 m. sausį, kad energetinio saugumo klausimas visai Europos bendrijai taptų pirmaeilis.

Negalima teisintis Lisabonos sutartimi, į kurią buvo įtrauktos nuostatos dėl energetinio solidarumo. Ateities scenarijams aprašyti ir Europos Sąjungai išvaduoti nuo problemų, panašių į tas, kurias sukėlė dujų tiekimo per Ukrainą blokada, pakanka politinės valios, pagrįstos šalta pastarosios krizės analize. Tiek Europos Komisijos komunikate, tiek Anne Laperrouze pranešime atkreipiamas dėmesys į tvarkymosi būdus susidarius kritinėms situacijoms – taigi į atsargų didinimą ir techninę priegą užtikrinančio perdavimo tinklo kūrimą. Šie dalykai yra neginčijami. Sunkiau bus susitarti dėl ilgalaikės strategijos, kurioje turi būti numatyta realistiškos pozicija Rusijos atžvilgiu, nes – šiuo metu – tai yra pagrindinė naftos ir dujų tiekėja į Europą.

Tarpusavio priklausomybė, kaip įsitikinome, neužtikrina tiekimo nenutrūkstamumo ir racionaliomis ekonominėmis prielaidomis pagrįstų santykių. Politinių motyvų trukdžiai yra pernelyg akivaizdūs, kad išliktume naivūs. Santykiuose su rytiniais kaimynais sunkiausia bus išgyvendinti polinkį sudarinėti dvišales sutartis, ir tai yra tikrasis Bendrijos saugumo ir energetikos solidarumo politikos sėkmės arba nesėkmės matas!

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. Pirmininke, ponios ir ponai.

Norėčiau padėkoti rengusiems pranešimą už jų visokeriopas pastangas ir svarbių klausimų sutelkimą į diskusijos esmę. Aš, kaip ir pranešėja, manau, kad Sąjungai labai svarbu savo energetikos strategijoje numatyti bendrus, ilgalaikius tikslus. Energijos taupymo priemonės, be abejo, yra svarbiausias būdas radikaliai sumažinti energijos suvartojimą.

Nacionalinių sprendimų, kurie leistų įveikti visą Europą liečiančias problemas, nėra. Kad Europoje būtų užtikrintas energetinis saugumas, Sąjunga turi investuoti į bendro pagrindinio tinklo kūrimą, bendrą energijos rinką ir geresnį koordinavimą.

Pranešime pernelyg pabrėžiama branduolinė energija kaip viena pagrindinių Europos investicijų sričių ateityje. Turint omenyje branduolinės energijos grėsmes ir nepatogumus, tokia politika yra trumparegiška ir kenksminga. Pranešime per mažai svarbos teikiama atsinaujinantiems energijos šaltiniams. Konkurencinga, tausiojo vartojimo pagrįsta Europa turi siekti iki 2050 m. padidinti atsinaujinantiems energijos šaltiniams tenkančią dalį 80 proc. Daugelis studijų, tarp jų Vokietijos aeronautikos centro ir Heinrich-Böll-Stiftung ERENE studijos rodo, kad veiksmingas naujų, netaršių energetikos rūšių įdiegimas būtų techniškai ir ekonomiškai galimas. Dabar trūksta tik politinės valios.

Marian Złotea (PPE-DE), raštu. – (RO) A. Laperrouze's pranešimas susijęs su klausimu, kuris yra labai svarbus kiekvienam Europos piliečiui, ypač esant dujų krizei, su kuria pastaruoju metu susidūrėme. Mums visiems reikia prisidėti, kad būtų sėkmingai pasiekti toli siekiantys tikslai, siūlomi šioje Strateginėje energetikos apžvalgoje – energijos tiekimo tvarumas, konkurencingumas ir saugumas.

Aš noriu pabrėžti mūsų energijos šaltinių saugumo gerinimo svarbą. Turime imtis priemonių mūsų energijos šaltiniams ir tiekimo maršrutams pajvairinti. Kad galėtume sėkmingai pasiekti „20-20-20“ tikslus, mums reikia remti investicijas į infrastruktūrą ir naujas technologijas, mažinančias energijos suvartojimą.

Dabar valstybės narės turi daugiau negu bet kada rodyti savo solidarumą ir bendradarbiauti, kad būtų užtikrintas jų energetinių išteklių saugumas. Drauge šiai naujai strategijai reikia padėti naujus ekonomikos augimo ES pamatus.

Norėčiau jums priminti Rumunijos ir Juodosios jūros regiono svarbą energetiniam saugumui ir energijos tiekimo išteklių įvairinimui.

17. Ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) poveikis vystymuisi (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – trumpas Vystymosi komiteto vardu parengto J. Schröder'io pranešimo (A6-0513/2008) (2008/2170(INI)) dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) poveikio vystymuisi.

Jürgen Schröder, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, mes kalbame apie ekonominės partnerystės poveikį vystymuisi. Apie ekonominės partnerystės susitarimus iš tiesų kalbama gana nenoriai, ypač Vokietijoje. Tai baisi frazė ir Vokietijoje šis klausimas rūpi, be abejo, labai nedaugeliui žmonių, nors artimiausiais metais tai bus vienas svarbiausių klausimų. Kokia jo esmė?

Kotonu susitarime teigiama, kad iki 2007 m. pabaigos Europos Sąjunga ir AKR (Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno) valstybės turi sudaryti ekonominės partnerystės susitarimus. Tai buvo pagrįsta tuo, kad AKR valstybių grupei nepriklausios ir nepriklausančios besivystančios šalys skundėsi Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), kad Europos Sąjunga teikė AKR valstybėms specialias privilegijas.

Mums dabar pavyko sudaryti, bent jau Karibų jūros dalyje, tokio pobūdžio ekonominės partnerystės susitarimą ir tikimės, kad jis bus sėkmingas. Mano pranešime teigiama, kad šis susitarimas sudarys naują pagrindą bendradarbiavimui vystymosi tikslais: mes jiems padedame tvarkytis patiems. Mes stengiamės tarpusavyje susieti prekybą ir vystymąsi – aš turiu omenyje prekybos politiką ir vystymosi politiką. Žinoma, buvo šiek tiek trinties, ypač čia, Parlamente, tarp mūsų komiteto, Regioninės plėtros komiteto ir Tarptautinės prekybos komiteto, kuri buvo susijusi visų pirma su šio sutarimo suderinamumu su PPO taisyklėmis, ir ypač su nagrinėjimu Parlamente.

Mano pranešime iš pradžių buvo dvi pastraipos – Nr. 5 ir 17, susijusios su nagrinėjimu Parlamente. Tarptautinės prekybos komiteto pirmininko prašymu ir patarimu aš abi šias pastraipas visiškai išbraukiau ir pateikiau alternatyvų pranešimo projektą be šių pastraipų, už kurį balsuosime ketvirtadienį. Mano pranešimo projektas visiškai atitinka pirmąjį projektą, neskaitant tų dviejų išbraukimų. Jame nustatomos tiek ekonominės partnerystės susitarimų galimybės, tiek grėsmės, tačiau ypač pabrėžiama tų šalių žmonėms.

Prieš baigdamas, gerb. pirmininke, aš tik norėčiau pasakyti dar vieną dalyką: kai kurie mūsų kolegos Parlamento nariai dar kartą pareiškė, esą AKR valstybių žmonės turi per mažai laiko šiems susitarimams sudaryti. Tai netiesa: jie turėjo laiko nuo 2000 m. iki 2007 m.; po to jie turėjo dar metus laiko iki 2008 m.; ir mes dar turime laiko. Tačiau mes nesakome tų šalių žmonėms, kad jie gali tai padaryti kada panorės: laikas baigiasi. Tai atitinka AKR valstybių žmonių interesus, todėl aš kviečiu visus šio Parlamento narius ketvirtadienį balsuoti už mano pranešimą, įskaitant ir tuos, kurie iš pradžių ketino balsuoti prieš. Tai nėra kairiųjų ir dešiniųjų ginčas; tai skirta padėti AKR valstybių žmonėms labiau pasitikėti savimi ir prognozuojamoje ateityje tapti lygiais tarptautinės prekybos partneriais.

Viviane Reding, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Komisija pritaria J. Schroeder'io pranešimui, kuriame pateikiama subalansuota nuomonių dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) apžvalga.

Dokumentų daugėja. Mes pasirašėme ekonominės partnerystės susitarimą su visu Karibų jūros regionu ir derėjomes dėl laikinų susitarimų su Afrikos ir Ramiojo vandenyno šalimis bei regionais. Šiuose laikinuosiuose susitarimuose PPO taisyklės atitinkantis prekybos režimas ir išlaikomos svarbios prekybos lengvatos toms šalims. Laikinieji susitarimai yra tik trumpalaikiai, kadangi juos pakeis EPS su visais regionais. Šių derybų tempą nustatys suinteresuoti regionai, kad galėtų užtikrinti, jog šie tikslai ir aprėptis atitiktų jų pačių integracijos procesus, pajėgumus, reikmes ir politinius prioritetus.

Drauge pajudėjo 10-ojo Europos plėtros fondo planavimas. Pasirašyta dauguma regioninių ir nacionalinių programų. Numatant EPS, į šias programas įtraukta nemaža parama siekiant padėti mūsų partneriams iš Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno regionų (AKR) sudaryti daugumą susitarimų: tiesioginė parama susitarimų įgyvendinimui ir netiesioginė parama infrastruktūrai ir gamybos pajėgumams kurti.

Komisija pripažįsta esminį plėtros finansavimo vaidmenį. Drauge mes džiaugiamės, kad pranešime pripažįstama, jog plėtros tikslai ir derybų rezultatai yra daug platesnis klausimas nei vien tik finansinė parama. Mes taip pat pripažįstame esminį reformų AKR regionuose vaidmenį siekiant plėtros tikslų, kaip teigiama šio pranešimo 14 pastraipoje. Šiems dalykams priklauso ir finansų reformos bei pajamų sistemų pokyčiai. Reformos atsveria mokesčių bazės pokyčius dėl liberalizavimo ir pačios savaitės yra vertingi žingsniai užtikrinant tvarų viešąjį finansavimą AKR.

Kitas esminis tikslas – remti AKR regioninę ekonomikos integraciją. Į laikinuosius susitarimus įtrauktos dar ne visos AKR šalys. Būtent todėl šie susitarimai yra tik laikini – kol bus pasirašyti pilni susitarimai. Pilni susitarimai bus lankstūs ir išsamūs.

Prekybos susitarimo ekonominę vertę sustiprina prekybos pasiūlos pajėgumų ir užimtumo prekių ir paslaugų sektoriuose kūrimas. Komisija mano, kad protekcionizmas niekuomet nebūna pagrįsta politinė priemonė. Tačiau mes pripažįstame, kad apsauga – teisėtų priemonių taikomas jautriems sektoriams ir besikuriančiai pramonei apsaugoti – yra pagrįsta ir būtina politikos priemonė. Todėl EPS yra įvairaus pobūdžio lankstų

nuostatų, ypač išimčių ir asimetrinių išipareigojimų AKP, kaip raginama pranešime. ES mūsų rinkos yra visiškai atviros AKR produktams, dauge plečiant bendradarbiavimą, kad būtų tenkinami techniniai ir higieniniai standartai ir lengvinama prekyba. AKR šalys savo rinkas atvers tik palaipsniui, pasilikdamos išimčių galimybę.

Komisija nemano, kad mūsų išipareigojimas dėl EPS baigiasi jo pasirašymu. Tai yra tvirtesnio dialogo, kruopštaus įgyvendinimo, stebėsenos ir rezultatų – ypač vystymosi poveikio – vertinimo proceso pradžia. Visiems šiems dalykams bus naudojamos institucijos, sukurtos susitarimui įgyvendinti, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir parlamentarų bei pilietinės visuomenės dalyvavimas.

Taigi Komisija sveikina J. Schröder'io pranešimą ir reikiama tvarka į jį išsamiai sureaguos.

Pirmininkas. – Klausimo svarstymas baigiamas.

Balsuojama bus rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Kader Arif (PSE), raštu. – (FR) Ketvirtadienį Parlamentas paskelbs savo nutartį dėl J. Schröder'io pranešimo dėl Ekonominės partnerystės susitarimų (EPS). Aš būčiau nepaprastai nusivylęs, jeigu per pirmąjį mūsų institucijos balsavimą šiuo tiek labai techniniu, tiek labai politiniu klausimu (kadangi ant kortos statoma visa mūsų santykių su AKR valstybėmis ateitis) būtų pritarta J. Schröder'io pranešimui. Europos Parlamento socialistų frakcija už šį tekstą nebalsuos, kadangi jame niekaip neatspindimas tiek europiečių, tiek mūsų AKR partnerių susirūpinimas dėl EPS derybų dėl jų būdo.

Prieštaraudama pranešėjo pozicijai, PSE frakcija pateikė pasiūlymą dėl rezoliucijos, kuriame vystymasis grąžinamas į EPS prioritetų centrą, kuriame atmetamas viešųjų paslaugų liberalizavimas ir bet kokios derybos dėl Singapūro klausimų arba dėl paslaugų prieš AKR valstybių valių, kuriame skatinama regioninė integracija, kuriame raginama teikti didžiulę finansinę paramą, kad AKR valstybių ekonomika atitiktų reikiamą standartą ir kuriame atsižvelgiama į šių valstybių specifinius bruožus bei trapumą, ar tai būtų mažiausiai išsivysčiusios šalys, ar priešingai – ir balsuos už jį.

Tai sąlygos, kurios EPS susitarimus padarytų priimtinus. Deja, mes vis dar esame toli nuo to.

18. Laukinė gamta Europoje (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – trumpas G. Hegyi pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu (A6-0478/2008) dėl laukinės gamtos Europoje (2008/2210(INI)) pristatymas.

Gyula Hegyi, pranešėjas. – (HU) Apie 46 proc. žemės ploto galima laikyti gamtine aplinka – natūralia, žmonių civilizacijos nepaliesta laukine gamta. Tačiau Europoje laukinė gamta sudaro tik 1 proc. visos teritorijos. Turime padaryti viską, ką galime, kad būtų užtikrintas bent jau likusios laukinės gamtos, to 1 proc. išsaugojimas ateities kartoms. Toks yra mano pranešimo tikslas, ir aš tikiuosi, kad sustiprinta laukinės gamtos zonų apsauga anksčiau ar vėliau bus įtraukta į ES teisėkūrą. Viena vertus, į ją žiūrima kaip į tai, ko reikia bijoti ir vengti, kur slypi ir mūsų laukia pabaisos ir nežinomi pavojai, kaip teigiama daugelyje liaudies pasakų. Kita vertus, į ją žiūrima kaip į patrauklią, malonią vietą, kuri suteikia mums laikiną prieglobstį nuo miestų ir pramoninės civilizacijos streso.

Literatūroje anglų kalba šia tema skiriama konservavimo – tai yra, tinkamo naudojimosi gamta ir apsaugos – kitaip tariant, gamtos saugojimo nuo viso žmonių naudojimosi – sąvokos. Šių filosofinių diskusijų mano pranešimas neaprepia, bet protokolui aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad tvariąją plėtrą laikau idealiu sprendimu. Laukinės gamtos negalima uždaryti banko saugykloje kaip karolių vėrinio arba akcijų sertifikatų paketų. Mes turime teisę atskleisti jos vertybes. Taigi mes turime saugoti gamtą – bet ir sudaryti sąlygas naudotis ja žmonėms.

Europos teritorija yra pernelyg maža, kad joje galėtų būti jos piliečiams uždraustų zonų. Gamtos pažinimas ir susidūrimas su sąlygomis, kurias žmonija patirdavo prieš susikuriant civilizacijai moko pagarbos gamtai ir gali būti aukštos kokybės turizmo pagrindas. Drauge šios teritorijos yra nepaprastai jautrios aplinkos pokyčiams, kuriuos sukelia žmonės – pavyzdžiui, dėl motorizacijos, chemikalų ir klimato kaitos – bei dėl svetimų augalų ir gyvūnų rūšių atsiradimo. Turime būti atsargūs, kad lankytojai nesukeltų pavojaus laukinei gamtai, todėl visos turizmo rūšys turi būti prižiūrimos konservavimo ekspertų. Tvariojo turizmo plėtrą reikia derinti su šių teritorijų apsauga, ir visos procedūros turi būti skirtos laukinės gamtos apsaugai.

Laukinėje gamtoje glaudžiasi daugybė rūšių – pavyzdžiui, rudieji lokiai, vilkai ir lūšys, kurios negalėtų išlikti netgi lengvai pakitusiomis sąlygomis. Europoje dar yra daug rūšių, tebelaukiančių, kol bus atrastos ir aprašytos. Dauguma jų gyvena dirvoje arba pūvančioje medienoje ir yra labai jautrios pokyčiams. Šios neliestos sritys gerai tinka evoliucijai, gamtoje vykstantiems natūraliems pokyčiams tyrinėti. Laukinės gamtos zonos daugiausia priklauso „Natura 2000“ tinklui, bet joms reikalinga griežtesnė apsauga. Todėl mano pranešime Europos Komisija raginama dirbti su valstybėmis narėmis, nurodyti likusius Europos laukinės gamtos regionus ir parengti sustiprintos jų apsaugos strategiją. Reikia nustatyti nepalietų vietų natūralias vertybes ir buveinių ypatumus bei užtikrinti jų tolesnę apsaugą. Ekspertai man patarė, kad mes turėtume galvoti ne apie naujų teisės aktų kūrimą, o įdiegti specialesnę ir griežtesnę laukinės gamtos zonų apsaugą pagal „Natura 2000“ reglamentus. Kadangi „Natura 2000“ finansavimas visais atžvilgiais yra prieštaringas ir susilaukia daug teisėtos kritikos, mes bet kuriuo atveju turėsime kitos Parlamento sesijos metu, vėliausiai – rengiant naują biudžetą, pakeisti atitinkamus reglamentus. Tai taip pat galėtų būti gera proga teisiškai apibrėžti laukinę gamtą ir sustiprinti jos apsaugą.

Mano šalyje esanti Agteleko stalaktitų ola taip pat priskiriama laukinei gamtai. Dalis šio objekto yra kaimyninės Slovakijos teritorijoje. Aš labai džiaugčiausi, jeigu vengrų ir slovākų gamtosauugininkai galėtų sėkmingai bendradarbiauti kurdami Saugomų teritorijų tinklo (PAN) parką, nes PAN parkų tinkle buvo sėkmingai sukurta visos Europos laukinės gamtos apsaugos sistema.

Viviane Reding, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, sustabdyti biologinės įvairovės nykimą yra Sąjungos ir Komisijos prioritetas. Tai tiesiog klausimas dėl gyvybės Žemėje ateities. Tačiau, nepaisant biologinės įvairovės apsaugos esminės svarbos, pažanga kol kas yra ribota.

2008 m. gruodį Komisija pirmąjį išsamų pažangos Europos bendrijos ir valstybių narių lygiu įvertinimą. Nepaisant teigiamų permainų pastaraisiais metais – pavyzdžiui, Natura 2000 tinklo – ES laukinę gamtą nuolat tebeniokoja buveinių suardymas, tarša, klimato kaita ir invazinių svetimų rūšių poveikis. Komisija padarė išvadą, kad vargu ar mes pasieksime savo 2010 tikslą sustabdyti biologinės įvairovės nykimą ir kad reikės tolesnių intensyvių pastangų – tiek valstybių narių, tiek ES lygiu.

Esant tokiai padėčiai, Komisija džiaugiasi nuoseklia Parlamento parama pastangoms apsaugoti turtingą ir įvairų Europos gamtos paveldą. Mes labai džiaugiamės G. Hegyi iniciatyva parengti šią svarbią rezoliuciją dėl laukinės gamtos Europoje.

Norėčiau pradėti bendrą pastabą, kad daugeliu pranešime nurodytų klausimų toliau domisi komisija.

Pavyzdžiui, 2008 m. gruodį Komisija priėmė komunikatą „ES invazinių rūšių strategijos kūrimas“. Be to, mes bendrai svarstome ES biologinės įvairovės politikos ateitį ir tikimės Europos Parlamento įnašą į šiuos klausimus. Reikia rimtai galvoti apie įgyvendinimo tobulinimą ir biologinės įvairovės ir klimato kaitos tarpusavio santykį.

Be to, prie pranešimo svarbu pridėti vieną paaiškinimą. Vyksta mūsų aplinkosaugos teisės aktų vertinimas – rengiamos vadinamosios 17 straipsnio ataskaitos, tačiau dabar nėra mūsų teisės aktų keitimo planų, ir pagrindinis dėmesys skiriamas veiksmingesniam įgyvendinimui.

Grįžtant prie laukinės gamtos temos, Europa yra tankiai apgyventa, ir tik 1-2 proc. teritorijos nėra paveikti žmogaus. Bet nors šių laukinių teritorijų plotas yra nedidelis, jos yra labai vertingos tiek mokslo, tiek kultūros atžvilgiu. Jos netgi gali būti Europos bendradarbiavimo ir integracijos simbolis, kaip Vokietijos Bavarijos ir Čekijos Bohemijos miškų nacionalinio parko abipus sienos atveju.

Dauguma šių teritorijų jau priklauso „Natura 2000“ tinklui. Tačiau projekte raginama dar kartą pažvelgti į laukines ir beveik laukines ES teritorijas ir pagalvoti, ar yra atvejų, kai papildomi Europos veiksmai galėtų padėti saugoti šias ypatingas vietas. Komisija užsakė nemažai studijų ir bendradarbiauja su ES pirmininkaujančia Čekija. 2009 m. gegužę Prahoje įvyks konferencija. Joje bus pateikta praktinė klausimų, susijusių su laukinės gamtos plotais Europoje, svarstymo ir priemonių jos konservavimui užtikrinti nustatymo programa.

Baigdama norėčiau patvirtinti, kad Komisija pripažįsta, jog Europos kraštovaizdis – tai ilgo žmonių veiklos proceso padarinys. „Natura 2000“ yra pagrįsta gyvo kraštovaizdžio, išlaikančio gamtos ir žmonių poreikių pusiausvyrą, koncepcija. Mes tikrai nesiekiamo iš naujo paversti mūsų esamus kraštovaizdžius laukine gamta, tačiau mums reikia viešai įsipareigoti saugoti likusius paskutinius laukinius Europos plotus.

Todėl Komisija mano, kad Europos Parlamento rezoliucija yra savalaikė. Tai labai sveikintinas įnašas į Prahos konferenciją. Didelis ačiū pranešėjui.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėl tvarkos norėčiau pareikšti protestą dėl piktnaudžiavimo Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnio 2 dalimi, pagal kurią vyksta svarbiausios diskusijos, bei dėl vis liberalesnio jos taikymo.

Aš keliu šį klausimą, kadangi ypač norėčiau pakalbėti apie puikiai parengtą G. Hegyi pranešimą, ir kai kurie mano kolegos tikrai norėtų pasvarstyti dalykus, dėl kurių mano komitete ir kitų kolegų pagrindiniuose komitetuose nediskutuojama, tačiau man nesuteikiama teisė apie tai kalbėti plenariniame posėdyje.

Praeitą savaitę PPE-DE frakcijoje mes tiek darbo grupės, tiek visos frakcijos lygiu labai sunkiai ir karštai ginčijomės dėl įvairių Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnio 2 dalies punktų mūsų šios savaitės darbotvarkėje. Aš išties manau, kad mums reikia skubiai peržiūrėti šią taisyklę. Aš žinau, kad tai yra Parlamento nustatyta taisyklė ir kad ją pasirašė patys Parlamento nariai, bet manau, kad daugelyje mūsų darbotvarkės punktų – svarbiausiuose mūsų darbotvarkės punktuose – piktnaudžiuojama mūsų gera valia, ir mums vis mažiau leidžiama diskutuoti.

Pirmininkas. – A. Doyle, mes tikrai mielai atsižvelgsime į Jūsų pareiškimą, bet norėčiau Jums priminti, kad dėl 45 straipsnio sprendžia pirmininkų konferencija ir kad joje yra vertinami balsai – tai yra, didelės frakcijos, ypač jūsiškė, turi daug galios spręsti, kas turėtų būti leidžiama plenariniame posėdyje pagal tą ar kitą straipsnį.

Aš Jums šiek tiek pritariu; turiu pasakyti, kad mes, ko gero, nuo per didelės tolerancijos nukrypome į per didelį griežtumą, o tiesa tikrai yra kažkur viduryje.

Tačiau nesirūpinkite, mes šį klausimą svarstysime.

Jūs, ponios ir ponai, taip pat turėtumėte kreiptis į savo frakcijų pirmininkus. Manau, kad taip šiuo atžvilgiu bus geriausiai suprasta, ką jūs norite pasakyti.

Klausimo svarstymas baigiamas.

Balsuojama bus rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), raštu. Aš buvau šio pranešimo dėl laukinės gamtos Europoje šešėlinis pranešėjas, ir norėčiau pasveikinti savo kolegą Gyulą Hegyi atlikus šį darbą.

Norėčiau paminėti du dalykus:

Visų pirma, mums išties reikia sudaryti paskutinių laukinės gamtos plotų Europoje žemėlapius. Žinoma, to negalima atlikti nepateikus „laukinės gamtos“ sąvokos apibrėžimo, todėl raginu Europos Komisiją padirbėti šioje srityje.

Antra, norėčiau pakalbėti esminių šio pranešimo klausimų – būtent, dėl žmonių buvimo ir turizmo. Negalima žmonėms drausti būti gamtoje; priešingai, žmonės reikia supažindinti su jų šalies gamtos grožiu, kad ją labiau saugotų.

Mes turime remti tvarųjį turizmą tuose plotuose ir mokyti tų vietų tvarkytojus išlaikyti ir saugoti laukinę gamtą.

Todėl aš prisijungiu prie pagrindinių šios srities NVO reikalavimo ir prašau Europos Komisijos pateikti kai kurias laukinės gamtos apsaugos Europoje gaires.

Magor Imre Csibi (ALDE), raštu. – Laukinė gamta įvairiems žmonėms gali reikšti skirtingus dalykus. Aš asmeniškai laukinę gamtą suvokiu kaip žmonių veiklos nepalietus plotus, kuriuose vyrauja natūralūs procesai. Todėl man regis, kad turizmo laukinėje gamtoje skatinimas tiesiog prieštarauja „laukinės gamtos“ sąvokai. Kita vertus, aš sutinku, kad tinkamai tvarkomas tvarusis turizmas gali suteikti vietos bendruomenėms ekonominę akstiną išlaikyti gamtos ir kultūros paveldą.

Tačiau turizmo laukinėje gamtoje paklausos augimas apsunkina tas vertybes, kurių ieško turistai ir gali pagreitinti trapių ekosistemų suardymą. Čia galima būtų atverti aukštos kokybės tvariajam turizmui, nedarančiam neigiamo poveikio vietų konservavimo tikslams, ribotą laukinės gamtos plotų dalį. Turizmo veikla turėtų būti leidžiama nustatant griežtas sąlygas – pavyzdžiui, ribojant turistų skaičių per dieną, ir vadovaujantis patikimu tvariojo turizmo planu, remiančiu konservavimo iniciatyvas ir skatinančiu atsakingą laukinės gamtos pažinimą. Turizmo planai ir subjektų veikla turėtų būti vertinama taikant nuodugnius

vertinimo mechanizmus, specialiai pritaikytus laukinės gamtos plotams. Reikia siekti, kad turistai ir verslininkai suprastų, jog laukinė gamta reiškia ne tik laisvę, bet ir atsakomybę.

Vasilica Viorica Dăncilă (PSE), raštu. – (RO) Gamtos turtai turi būti išsaugoti ateities kartoms. Šiuo atžvilgiu Rumunija yra viena šalių, turinčių nemažai įvairios floros ir faunos. Tačiau norint pasiekti šį tikslą Europos Sąjunga turi išplėsti Bendrijos fondų, skirtų laukinės gamtos konservavimo veiklai, panaudojimą. Todėl Komisija per Kaimo plėtros formą turėtų skirti didesnių sumų aplinkosaugos projektams Europos žemės ūkio sektoriuje, aiškiai siekdama finansuoti laukinės gamtos konservavimo veiklą.

Kita vertus, Europos Komisija turėtų nustatyti aiškių finansinės paramos greta tokių plotų esančioms vietos bendruomenėms taisyklių paketą kuris sudarytų sąlygas reguliuojamam turizmui konservuotinėse teritorijose ir teiktų toms bendruomenėms ekonominės naudos.

Be to, Komisija turi skatinti valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą abipus sienų įgyvendinant dviejų arba daugiau šalių teritorijoje esančių laukinės gamtos plotų konservavimo projektus.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos biologinė įvairovė – tai brangiausiai paveldas, kokį mes galime palikti ateities kartoms. Aš sveikinu šį pranešimą dėl Europos laukinės gamtos plotų ir jam pritariu. Norėčiau atkreipti dėmesį į nerimą keliančią plotą, kurio biologinė įvairovė yra didžiausia Europoje – Dunojaus deltos – būklę. Ši delta nuolat kenčia nuo brakonierių agresijos aktų, nelegalios ekonominės veiklos, taip pat nuo nekontroliuojamo turizmo. Vienas didžiausių Dunojaus deltą niokojančios agresijos šaltinių – tai deltos ir kaimų, esančių palei Rumunijoje tekančius Dunojaus intakus, gyventojų informuotumo stoka.

Naudodamasis šia proga, norėčiau paraginti Komisiją ir Tarybą remiantis šiuo pranešimu kuo greičiau apsvarstyti specialias priemones, kurių tikslas būtų: sudaryti darbo grupę padėčiai Dunojaus deltoje ištirti, sukurti veiksmingas švietimo apie aplinką programas, skirtas gyventojams, darantiems tiesioginį poveikį srities biologinei įvairovei ir nustatyti biologinės įvairovės apsaugos standartus.

Drauge laukinės gamtos Europos Sąjungoje, ypač Dunojaus deltoje, negalima apsaugoti netaikant panašių priemonių su ES besiribojančiose šalyse. Todėl raginu Komisiją ir Tarybą santykiuose su tomis šalimis paspartinti dialogą ir specialių priemonių įdiegimą.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Turint omenyje, kad 2007 m. priimant rezoliuciją dėl biologinės įvairovės nykimo sustabdymo iki 2010 m. numatytų išpareigojimų įgyvendinti nepavyks, laukinės gamtos plotų apsauga skatinant plėtojant ir finansuojant veiklą keičiantis klimatui ir turizmui darant neigiamą poveikį – tampa prioritetu.

Pasiūlymas sudaryti Europos laukinės gamtos žemėlapių kūrimo sistemą padėtų nustatyti biologinę įvairovę turinčias ir nepažeistas sritis, kurioms reikės daugiau dėmesio ir nemažų valstybių narių pastangų siekiant jas išsaugoti. Informavimo kampanijos gerinant visuomenės informuotumą apie laukinės gamtos sritis, aukštos kokybės tvariojo turizmo įdiegimas bei Paukščių ir Buveinių direktyvų įgyvendinimas – tai tik kelios priemonės, padėsiančios mums apsaugoti tas sritis.

Europoje jau yra aštuoni nacionaliniai parkai, tarp jų – Retezato nacionalinis parkas Rumunijoje. Šie parkai priklauso Saugomų teritorijų tinklui (PAN). Šis tinklas atsako už laukinės gamtos teritorijų administravimą ir jungia visas nacionalines valdžios institucijas ir vietas turizmo agentūras, dalyvaujančias užtikrinant tvariojo turizmo plėtrą. Europos komisiją turėtų remti šią iniciatyvą ir bendradarbiauti su šiuo tinklu, kad būtų keičiamasi informacija ir gerąja patirtimi.

19. Tvarios bendrosios ir verslo aviacijos ateities darbotvarkė (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas punktas – trumpas L. Queiró pranešimo Transporto ir turizmo komiteto vardu (A6-0501/2008) dėl tvarios bendrosios ir verslo aviacijos ateities darbotvarkės (2008/2134(INI)) pristatymas.

Luís Queiró, pranešėjas. – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, iki šiol bendrosios ir verslo aviacijos sektoriui nebuvo specialiai skiriama dėmesio Europos lygiu. Taigi šis pranešimas politiškai svarbus todėl, kad dabar Komisija ir Parlamentas pirmą kartą ištyrė šią veiklą, vis greičiau augant tiek jos apimčiai, tiek ekonominei reikšmei.

Skaičiai kalba patys už save: vien tik verslo aviacijos srityje daugėja mažų ir vidutinių įmonių, manoma, kad orlaivų skaičius ateinančių dešimtmetį turėtų padvigubėti iki 3 500, o metų apyvarta siekia daugiau

kaip 25 milijardus eurų. Visoje Europoje ji tiesiogiai ar netiesiogiai suteikia 154 000 darbo vietų. Drauge su bendrąja aviacija, kurioje, skaičiavimų duomenimis, yra nuo 30 000 iki 50 000 orlaivių, šis sektorius sudaro apie 9 proc. viso oro eismo ir auga greičiausiai Europoje – dukart greičiau nei visas kitas eismas.

Verslo aviacijos segmentas teikia svarbios socialinės ir ekonominės naudos: lanksčiai užtikrindama gabenimą iš vieno taško į kitą, ji skatina piliečių judumą, įmonių produktyvumą ir regionų sanglaudą.

Bendrosios aviacijos sektorius teikia labai svarbias įvairių sričių paslaugas – nuo paieškos ir gelbėjimo aviacijos iki eismo reguliavimo, kartografijos ir laisvalaikio bei sportinės aviacijos. Be to, tai yra visam aviacijos sektoriui svarbus profesinių įgūdžių šaltinis.

Turiu dar paminėti šio sektoriaus Europos pramonę, kurios dalis pasaulinėje rinkoje nuolat auga ir dabar siekia apie 16 proc. – taigi ją būtina remti.

Dėl paties pranešimo aš, kaip pranešėjas, sutinku su Komisijos komunikate pabrėžta būtinybe ištirti specifines sektoriaus reikmes ir nustatyti svarbiausias jo temas. Pirmasis punktas yra susijęs su duomenų rinkimu ir yra pagrįstas būtinybe aprūpinti politinius sprendimus priimančius asmenis pakankamu kiekiu duomenų ir statistinės informacijos, kad jie galėtų geriau suprasti šį sektorių ir tinkamai jį reguliuoti. Antrasis punktas yra susijęs su proporcingumo principo taikymu reguliuojant sektorių. Pagrindinis klausimas – ar komercinių orlaivių veiklai reguliuoti skirtos taisyklės tiks paprastesnių ir mažesnių dažnai vienmotorių orlaivių veiklai.

Mes pritariame Komisijos ketinimui taikyti proporcingumo principą tiek rengiant taisykles, tiek jas įgyvendinant, visuomet turėdami omenyje būtinybę nesukelti grėsmės bendram saugumui. Taip yra, pavyzdžiui, pritaikant tam tikras Europos aviacijos saugumo agentūros (EASA) jau priimtas tinkamumo skraidyti taisykles veiklai su nekomerciniais orlaiviais, arba kai taikomos specialios taisyklės nustatant supaprastintas verslo aviacijos keleivių saugumo procedūras ir jų patikrinimo būdus.

Trečiasis punktas skirtas prieigos prie oro uostų ir oro erdvės problemai. Nustatyta: šiems orlaiviams paprastai būna sunku gauti prieigą prie didelių oro uostų, ir jie jau pradeda susidurti su panašiomis problemomis regioniniuose ir antraeiluose oro uostuose. Sprendimų spektras siekia nuo optimalaus esamų pajėgumų išnaudojimo iki tarpinių reglamentavimo peržiūrėjimo. Be to, būtina skatinti investavimą į mažus ir vidutinius oro uostus, kad daugėtų jungčių tarp įvairių Europos regionų ir miestų.

Dėl oro erdvės pajėgumo mes pabrėžiame Bendro Europos dangaus ir bendrosios įmonės SESAR reformų svarbą, ir dar kartą primename, jog reikia užtikrinti, kad mažiems orlaiviams nebūtų taikomi neproporcingai griežti reikalavimai dėl navigacinės įrangos, nors ji visuomet turi užtikrinti pakankamą saugumą.

Ketvirtasis ir paskutinis punktas skirtas aplinkos tausai šioje veiklos srityje. Nors maži orlaiviai išmeta mažiau CO₂, vis tiek svarbu skatinti mokslo tyrimus, taikomąją veiklą ir inovacijas ne tik įgyvendinant „Švaraus dangaus“ ir CESAR (Mažų rentabilių orlaivių) iniciatyvas, bet ir naudojant mažiau taršius variklius ir švaresnius degalus.

Gerb. pirmininke ir Komisijos nare, baigdamas norėčiau pareikšti viltį, kad šiuo pranešimu suteikiamas pagrindas būsimojms įstatyminėms ir reglamentinėms priemonėms, kurios gali būti rengiamos šiam sektoriui. To nori Transporto ir turizmo komitetas, ragindamas Komisiją 2009 m. pabaigoje informuoti apie pažangą sprendžiant pranešime iškeltus klausimus. Tikiuosi, kad rytoj balsuojant šiam pageidavimui pritarė didžioji šio Parlamento narių dauguma.

Viviane Reding, komisijos narė. – Gerb. pirmininke, komisija pritaria šiam pareiškimui ir dėkoja pranešėjui bei komitetui už puikų darbą.

2008 m. sausį komisija pirmą kartą paskelbė komunikatą dėl bendrosios ir verslo aviacijos. Po to 2008 m. balandį Taryba priėmė labai teigiamą išvadą, o dabar parengtas šis svarbus Parlamento pranešimas.

Bendroji ir verslo aviacija yra svarbus ES aeronautikos pramonės sektorius, kurio vertė per metus siekia apie 2,3 milijardų eurų. Šis sektorius daug investuoja į mokslo tyrimus ir taikomąją veiklą ir sparčiai auga. Šiam sektoriui priklauso daugiau kaip du trečdaliai visų ES sertifikuotų orlaivių.

Bendrąją ir verslo aviaciją sudaro daugiausiai mažos ir vidutinės įmonės. Be to, tai yra labai įvairus sektorius. Priderinant reglamentus reikėtų atsižvelgti į šį specifinį pobūdį – tačiau nesukeliant grėsmės saugai arba saugumui. Mums džiugu, kad Parlamentas skatina tokią nuomonę savo pranešime.

Artimiausioje ateityje savo pastangas turėtume nukreipti į tris pagrindines sritis: bendrą ES bendrosios aviacijos saugos standartų sukūrimą; nekomercinės aviacijos integravimą į naujos kartos Europos oro eismo reguliavimo sistemas (ATM); ir šiuo sektoriaus aplinkoje paliekamų neigiamų pėdsakų mažinimą.

Ateinančiais metais Komisija ketina pasiūlyti nemažai ES įgyvendinimo taisyklių, užtikrinančių vienodą nekomercinės aviacijos saugos lygį. Kaip nurodyta jūsų pranešime, mums reikia siekti, kad jos ne tik užtikrintų reikiamą saugos lygį, bet ir būtų proporcingos ir be reikalo neapsunkintų verslininkų.

Mes taip pat toliau kuriame būsimą Europos oro eismo reguliavimo sistemą (ATM), aiškiai suvokdami, kad oro erdvė yra bendras turtas, kuris turi būti saugiai prieinamas visiems naudotojams. Žiūrint iš bendrosios aviacijos perspektyvos, Bendras Europos dangus SESAR turės didžiausios reikšmės plečiant saugią prieigą prie oro erdvės ir aerodromų. Šios technologijos atvers kelią naujoms paslaugoms, kurių Europoje iki šiol dar nebuvo.

Pagaliau bendroji ir verslo aviacija, nepaisant technologinės pažangos, taip pat veikia aplinka bei, kaip ir platesnė oro linijų pramonė, turi prisidėti prie tokio poveikio mažinimo. Čia proporcingumas taip pat bus svarbus sektinas principas.

Komisija tikisi dirbti su Parlamentu pagal šį pranešimą ir informuos apie padarytą pažangą.

Pirmininkas. – Klausimo svarstymas baigiamas.

Balsuojama bus rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142straipsnis)

Bogdan Golik (PSE), raštu. – (PL) Pirmiausia noriu padėkoti Luisui Queiró už tokį Europos transporto atečiai svarbų pranešimą.

Norėčiau pabrėžti bendrosios ir verslo aviacijos raidos bei šiam aviacijos sektoriui skirtos orlaivių gamybos pramonės svarbą. Nors Komisijos siūlomi sprendimai teisės aktų radikaliai nekeičia ir šiandien gali atrodyti nereikšmingi, negalima pervertinti jų įtakos aviacijos atečiai, turint omenyje rinkos liberalizavimą ir oro transporto sektoriaus raidą Lenkijoje.

Komisija siekia palengvinti šio aviacijos sektoriaus raidą supaprastindama esamą reglamentavimo tvarką, priderindama procedūras prie naujų oro eismo valdymo formų bei peržiūredama jas jų proporcingumo atžvilgiu.

Akivaizdu, kad ši iniciatyva yra verta visiškos paramos. Tik reikia rūpintis, kad politikos formulavimo ir įgyvendinimo procesuose, planuojant ir gerinant pralaidumą būtų atsižvelgiama į visų kategorijų oro erdvės naudotojus. Tačiau, siekiant palengvinti tolesnes reformas, vis dėlto reikia sukurti pagrindinį Europos bendrosios ir verslo aviacijos duomenų rinkinį. Pagaliau taip pat būtina palengvinti šiam sektoriui prieigą prie užsienio rinkų, remiant naujų, konkurencingų technologijų raidą, tačiau drauge žiūrint, kad būtų laikomasi gamtinės aplinkos apsaugos principų.

Louis Grech (PSE), raštu. – Aš pritariu šiam pranešimui, kadangi jame siekiama suderinti bendrosios ir verslo aviacijos taisykles Bendrijos lygiu bei padaryti jas aiškesnes. Tai greičiausiai augantis civilinės aviacijos segmentas Europoje, kurie teikia valstybėms narėms daug socialinės ir ekonominės naudos. Tačiau, norint tai kuo geriau išnaudoti, reikia nustatyti tinkamą reglamentavimą. Pavyzdžiui, šiuo metu trūksta patikimų duomenų apie šį sektorių, ir dėl valdymo, saugos ir saugumo priežasčių į šį trūkumą reikia skubiai atkreipti dėmesį.

Komisija turėtų aiškiai skirti plataus masto komercinių orlaivių veiklą nuo privačių lėktuvų. Teisės aktai turi būti proporcingi grėsmėms, kylančioms įvairių rūšių aviacijai, ir juose turi būti atsižvelgiama į aviacijos patiriamų sąnaudų našą.

Būsimas reglamentavimas turėtų skatinti ir stiprinti pramonę, o ne ją riboti.

Rūpestį gali kelti tai, kad dauguma bendrosios ir verslo aviacijos nepatenka į Komisijos direktyvos, įtraukiančios aviacijos veiklą į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą, taikymo sritį. Turint omenyje spartų šio sektoriaus augimą, manau, kad jo poveikį aplinkai reikėtų vienaip ar kitaip kompensuoti.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), raštu. – (PL) Šiais laikais, kai dažnai girdime žodį „krizė“, nėra lengva kalbėti apie stabilią bendrosios ir verslo aviacijos ateitį. Todėl dėkoju Luis'ui Queiro, apsiėmusiam parengti šia tema pranešimą. Sveikinu. Esu įsitikinęs, kad būtent oro transportas gali būti viena iš pasaulio ir Europos ekonomikos varomųjų jėgų. Nepamirškime, kad broliai Wright'ai atliko pirmąjį pasaulyje valdomą skrydį orlaiviu su varikliu vos prieš 106 metus (nors tepakilo vos į 40 metrų aukštį). Tai buvo tikrosios aviacijos pradžia.

Šiandien aviacija – tai išvystyta „skraidančių mašinų“, kurios vis geriau aprūpinamos įvairiausiais įrenginiais, gamybos pramonė. Aviacija – tai taip pat visa sudėtinga navigacijos ir skrydžių valdymo sritis, antžeminės oro uostų infrastruktūros statyba, saugumo sistema ir t.t. Turime suvokti, kad Europoje bendrojoje ir verslo aviacijoje naudojama apie 50 000 orlaivių, o sportui ir poilsui – beveik keturis kartus daugiau nedidelių lėktuvų ir sklandytuvų. Šie skaičiai kalba patys už save.

Šia prasme labai svarbu užtikrinti reikiamą Europos oro erdvės ir pačių oro uostų pralaidumą. Čia norėčiau atkreipti dėmesį į regioninių oro uostų svarbą užtikrinant ES susisiekimo sanglaudą. Žinoma, kalbėdami apie oro transporto plėtrą negalime pamiršti su gamtine aplinka susijusių problemų.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, diskusija dėl aviacijos pramonės dažnai iškreipiama: į išmetimų problemas šališkai nukrypstama nuo oro eismo, tačiau žmonės nėra pasirengę įžvelgti jo potencialo. Žinoma aviacija ir oro eismas išmeta teršalus, tačiau lygiai taip pat akivaizdu, kad tai yra ateitis. Tai pasakytina apie komercinį oro transportą ir bendrąją ir verslo aviaciją.

Nors ES vidaus rinkos teisės aktai skirti daugiausia komerciniam oro transportui, verta pabrėžti, kad su bendrąja ir verslo aviacija susijusių klausimų vis dažniau iškyla įvairiose srityse – pavyzdžiui, klimato politikoje, aplinkosaugoje ir aviacijos saugume. Turint omenyje didėjančią ypač verslo aviacijos svarbą, tikrai reikia į šiuos sektorius atkreipti dėmesį ir užtikrinti jų konkurencingumą.

Norėčiau pareikšti susirūpinimą dėl aviacijos verslo sąlygų. Maži ir vidutiniai oro uostai turi esminės svarbos tiek bendrajai, tiek verslo aviacijai. Reikėtų propaguoti jų steigimą ir modernizavimą, o valstybės neres skatinti investuoti. Tačiau dėl tebesitęsiančio verslo aviacijos augimo vis labiau užkemšami naudojami oro uostai.

Žiūrint iš klimato apsaugos perspektyvos galima sakyti, kad nors mažesni orlaiviai neįtraukti į būsimą šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo leidimų prekybos sistemą, sektoriuje yra rengiamas savanoriškas anglies dvideginio išmetimo kompensavimo mechanizmas. Tai rodo viso oro eismo plėtros potencialą. Bendrija turi padaryti viską, ką gali, kad būtų skatinami mokslo tyrimai siekiant sukurti modernesnius, mažiau energijos suvartojančius ir palankius aplinkai orlaivius. Reikia siekti ne ko kito, o teršalų neišmetančio oro transporto.

20. Nediskriminavimas dėl lyties ir kartų solidarumas (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – A. Záborská pranešimo (A6-0492/2008) Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto vardu dėl nediskriminavimo dėl lyties ir kartų solidarumo (2008/2118(INI)) trumpas pristatymas.

Anna Záborská, pranešėja. – (SK) Visų pirma norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems EP nariams už pagalbą rengiant šį pranešimą savo iniciatyva. Balsavimas Moterų teisių ir lyčių lygybės komitete buvo daug išsamesnių diskusijų ir pritarimo rezultatas.

Vyrai ir moterys, kurie šiandien dirba kurdami kartų solidarumo tinklus, nusipelnė pripažinimo. Jų pasiryžimas yra svarbus įnašas valstybių narių ir Europos naudai ir visuotinei gerovei. Deja, šis įnašas neįtraukiamas į valstybių narių statistinius duomenis ir ataskaitas. Todėl vyrai ir moterys gali būti pažeidžiami paslėptos diskriminacijos. Moterys ir vyrai turi teisę laisvai pasirinkti tinkamą ir patogią profesinę veiklą. Visuomenės pareiga yra užtikrinti šią pasirinkimo laisvę ir nediskriminuoti jokios veiklos vien todėl, kad ji nepatenka į įprastinę oficialios darbo rinkos sferą.

Tai trumpa savo iniciatyva parengto pranešimo dėl nediskriminavimo dėl lyties ir kartų solidarumo santrauka. Šio pranešimo tikslas atsidūrė diskusijų dėl Europos ateities ir užimtumo jos valstybėse narėse centre. Nors tai labiau techninio pobūdžio pranešimas, jis taip pat turi žmogiškąją dimensiją. Jame mes visi galime rasti ką nors sau, nes kiekvienas iš mūsų gyvena platesnių ar siauresnių šeimos ir socialinių santykių tinkluose, kuriuose asmeniškai dalyvaujame. Kartų solidarumo koncepcijos apribojimas vien vaikų auklėjimu yra klaidingas aiškinimas. Kartų solidarumas apima atsakomybę už savo tėvus bei senyvus asmenis ir rūpinimąsi priklausomais asmenimis.

Kartų solidarumas taip pat apima piliečių švietimą skatinant pagarbą gyvenimui, žmogaus orumui ir aplinkosaugai. Tai visų pirma socialinio teisingumo klausimas. Tai Europos ateities ir bendros jos gyventojų gerovės pagrindas. Žmogiškųjų išteklių valdytojai sutinka, kad žmogaus gabumai yra palyginami su universitetiniais mokslo laipsniais. Todėl būtina aiškiai ir teigiamai vertinti šią vertybę.

Kad pasiektų šį tikslą, Europos Sąjunga privalo sukurti politinę sistemą. Moterys pirmosios prisidės prie kartų solidarumo, taip dalyvaudamos kuriant socialinius santykius. Būtent todėl šis pranešimas skiriamas visų pirma joms. Siekdami akcentuoti namų ūkio darbų vertę, ekonomistai naudoja matematinius modelius. Ilgalaikiai ekonomistų ir demografų tyrimai rodo, kad moterų įnašas į bendrą visuminį produktą galėtų būti dar didesnis, jei būtų įskaičiuojamas jų neapmokamas darbas. Šio fakto ignoravimas reiškia praeities idėjų laikymąsi. Privalome žiūrėti į ateitį, kad sukurtume sąlygas visoms moterims ir vyrams dalyvauti kartų solidarumo veikloje nepriklausomai nuo jų socialinės padėties.

Europos Sąjunga privalo veikti, jei yra rimtai nusiteikusi įgyvendinti nediskriminavimo ir vienodų galimybių principus. Mano politinė frakcija, Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija, didžiuojasi parama nediskriminavimo politikai, kuria siekiama visuotinės gerovės ir pagarbos skirtingoms vyrų ir moterų savybėms ir jų viena kitą papildančiai prigimčiai. Ponios ir ponai, taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad šis pranešimas yra išsamių konsultacijų su daugeliu moterų nevyriausybinų organizacijų rezultatas. Savo pranešime taip pat atsižvelgiau į trijų Parlamento tarpfrakcinių darbo grupių: ATD Ketvirtąjo pasaulio, Šeimos ir vaiko apsaugos ir Karjeros tarpfrakcinių darbo grupių nuomones. Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas šį pranešimą patvirtino vienbalsiai. Ponios ir ponai, norėčiau jūsų paprašyti, kad leistumėte mums tęsti šį bendradarbiavimą ir rytoj balsuotumėte už Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos.

Viviane Reding, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, manau, kad p. A. Záborská darbas yra labai svarbus, nes jos nagrinėjama tema yra labai svarbi mūsų visuomenei.

Priklausomybės klausimas ateityje bus vis labiau svarbus dėl demografinio senėjimo, taip pat dėl siekiamos vyrų ir moterų lygybės, nes vaikų ir priklausomų asmenų priežiūra vis dar tenka daugiausiai moterims.

Todėl turime įgyvendinti priemones, kurios gerinant šeimos gyvenimo sąlygas padėtų moterims patekti į darbo rinką arba joje išlikti, ypač tas, kurios palengvina profesinės veiklos ir asmeninio gyvenimo suderinimą.

Priklausomų asmenų priežiūros srityje Komisija jau parengė šias priemones. Priklausomo šeimos nario priežiūros atostogų klausimas buvo įtrauktas į konsultacijas su Europos socialiniais partneriais dėl profesinio, asmeninio ir šeimos gyvenimo suderinimo. Komisija taip pat tiria priklausomiems senyviems asmenims teikiamų paslaugų kokybės ir šių asmenų apsaugos nuo blogos priežiūros klausimą, o taip pat svarsto priemones, kurių galima būtų imtis Europos lygmeniu bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, kad būtų pagreitinamas infrastruktūros ir paslaugų kūrimas ir modernizavimas.

ES sanglaudos politika iš Europos socialinio fondo ir toliau bendrai finansuos iniciatyvas nacionaliniu ir vietos lygmeniu. Atvirasis koordinavimo metodas socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties srityje ypač daug dėmesio skiria pensijų sistemų modernizavimui siekiant labiau atsižvelgti į naujas darbo formas, profesinės karjeros pertraukas ir ilgalaikę priklausomų asmenų priežiūrą.

Mes dirbame šiuo klausimu ir iš tikrųjų tikimės glaudaus bendradarbiavimo su Parlamento nariais. Norėtume pasveikinti Parlamentą su labai svarbiu atliktu darbu.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pastebėti, kad šiame pranešime, kuris absoliučia balsų dauguma buvo patvirtintas Moterų teisių ir lyčių lygybės komitete, dar yra alternatyvus pasiūlymas, kurį pateikė kai kurie EP nariai. Rytoj balsuodami turėtume pasirinkti tarp šio pasiūlymo ir pasiūlymo, kurį pateikė Parlamento komitetas. Vienas pasiūlymas sunaikina kitą. Negalime nei kalbėti apie šį alternatyvų pasiūlymą plenariniame posėdyje, nei išklausti EP nario, kuris jį pateikė, o taip pat negalime išsakyti savo nuomonės dėl šio pasiūlymo. Naujosiose taisyklėse yra trūkumų, į kuriuos turėtumėte atsižvelgti.

Pirmininkas. – Taip, gerb. M. Panayotopoulos-Cassiotou, tai, ką anksčiau sakiau gerb. A. Doyle, galioja ir šiuo atveju. Vadovaujames 45 straipsniu, kuris iš tikrųjų nustato labai griežtą sistemą, reglamentuojančią pasisakymams skirtą laiką, nes pasisakyti gali tik pranešėjas.

Mes perimame poziciją iš Pirmininkų sueigos, kuri nutarė, kad šiam klausimui taikomas šis konkretus straipsnis. Mūsų Darbo tvarkos taisyklės iš tikrųjų turėtų būti kuriamos tam, kad suteiktų daugiau lankstumo

ir sudarytų sąlygas išsamesnėms diskusijoms, bet, kaip suprantate, neturiu įgaliojimų keisti šias taisykles. Vis dėlto jūsų komentaras aiškiai buvo pastebėtas.

Klausimas baigtas svarstyti.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) Lyčių diskriminavimas yra vis dar tikrovė, deja, netgi Europos Sąjungos valstybėse narėse. Šis faktas pasitvirtina ne tik privačiame sektoriuje, kuriame didelių bendrovių direktorių valdybose vyrai sudaro devynis dešimtadalius, tačiau ir viešajame sektoriuje, kuriame moterų dalis taip pat yra mažesnė.

Vis dėlto Lisabonos strategija siekia užtikrinti, kad 60 proc. dirbti galinčių moterų turėtų darbą. Be to, privalome neužmiršti, kad vienas didžiausių iššūkių Europoje vidutinės trukmės ir ilgalaikėje perspektyvoje yra demografinė padėtis. Europos Sąjunga susiduria su didesniu nei kituose pasaulio regionuose gyventojų vidutinio amžiaus didėjimu, kartu išliekant vos 0,4 proc. gyventojų skaičiaus augimui, o tai reiškia, kad Europos Sąjungai kartu reikės susidurti su darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimu ir gyventojų senėjimu.

Todėl profesinės karjeros arba vaikų auginimo pasirinkimas neprivalo būti galutinis ar privalomas ir turi būti įmanoma suderinti šiuos abu gyvenimo aspektus.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), raštu. – (RO) Vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos tikslų yra panaikinti bet kokios rūšies diskriminavimą. Be diskriminavimo, taip pat vyrų ir moterų diskriminavimo panaikinimo, mes taip pat esame įsipareigoję įgyvendinti priemones, kuriomis moterys būtų skatinamos siekti profesinės karjeros. Viena iš sričių, kurioje moterų dalis yra labai maža, yra moksliniai tyrimai. Be to, jų dalis yra mažesnė ne tik vertinant skaičių, bet ir pasiskirstymą valdymo hierarchijoje: kuo aukštesnis hierarchijos lygis, tuo mažesnė jame dirbančių moterų dalis.

Taip visuomenė pati iš savęs atima svarbios gyventojų dalies kūrybinį potencialą. Labai konkurencinga mokslinių tyrimų prigimtis, moksliniam darbui būdingas geografinis judumas kartu su karjeros kūrimu santykinai brandesniame amžiuje – visa tai apsunkina šios profesinės karjeros suderinimą su šeimos gyvenimu.

Pasinaudodsiu šia tema vykstančia diskusija, kad galėčiau akcentuoti poreikį patvirtinti konkrečią politiką, kuria būtų siekiama vyrų ir moterų lygybės siekiant mokslininko profesijos. Ši politika privalo atsižvelgti į gerą patirtį Europos lygmeniu, pvz., skatinti dvigubą karjerą, raginti universitetus ir mokslinių tyrimų institutus investuoti kuriant vaikų priežiūros centrus, o taip pat sudaryti geresnes galimybes moterims siekti akademinių pareigų.

Zita Gurmai (PSE), raštu. – (HU) Europos Sąjungos valstybės narės turėtų remti demografinį atsinaujinimą, įtraukdamos į atnaujintą Lisabonos strategiją dėl Augimo ir darbo vietų kūrimo savo veiksmus, vadovaujantis vyrų ir moterų lygiateisiškumo principais. Visuomenės pusiausvyra Europoje priklauso nuo solidarumo tarp kartų, kurį užtikrinti šiandien yra sudėtingiau, negu bet kada anksčiau: jauni žmonės ilgiau gyvena tėvų namuose, tuo tarpu vis dažniau tėvai turi tuo pačiu metu rūpintis savo senstančiais artimaisiais. Visa našta paprastai tenka jaunajai ir vidutinajai kartai, ypač moterims. Dėl šios priežasties vyrų ir moterų lygiateisiškumas arba vienodos galimybės plačiąja prasme yra pagrindinė sąlyga kuriant naujas solidarumo tarp kartų formas.

Šeimos įpareigojimų požiūriu, t. y. derinant šeimos gyvenimą ir darbą, labai svarbus vyrų ir moterų lygiateisiškumas, ir šiuo požiūriu Europos šeimoms būtina suteikti naują postūmį. Taip pat labai svarbu užtikrinti atitinkamos kokybės ir kiekybės vaikų priežiūrą tiems, kurie, augindami vaikus, norėtų dirbti mokamą darbą. Socialistų frakcija Europos Parlamente daro viską, kas įmanoma, siekiant įgyvendinti Barselonos proceso tikslus, tačiau su apgailestavimu turi pažymėti, kad šis tikslas neįtrauktas į Čekijos pirmininkavimo ES Tarybai programą.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), raštu. – Dėkoju jums, gerb. pirmininke!

Šis pranešimas aktualus tuo, kad juo siekiama parodyti ir atsisakyti diskriminacijos lyties ir solidarumo tarp kartų pagrindui!

Visiškai aišku, kad moterys, kurios palieka darbą tam, kad rūpintųsi savo naujagimiais vaikais, yra diskriminuojamos. Joms dažnai sunku grįžti į darbą tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip anksčiau, jos praranda karjeros galimybes ir kartu pajamas bei socialinio draudimo išmokas.

Vyrai ir moterys, pasiliekančys namuose ir prižiūrintys pagyvenusius žmones ir mažus vaikus, nukentčia ekonominiu požiūriu, nes neturi pajamų, o jų darbas neįskaičiuojamas į BVP, nors jis ir labai svarbus. Šį darbą įstatymų leidėjai ir visuomenė dažnai ignoruoja. Žmonės nepakankamai vertina tuos, kurie lieka namuose, nes mano, kad šių žmonių indėlis į visuomenės gyvenimą yra nepakankamas.

Ponios ir ponai!

ES turėtų skatinti politikos priemones, kuriomis būtų atsisakoma diskriminacinio mąstymo ir teikiama didesnė parama žmonėms, liekantiems namuose rūpintis šeimos nariais, teikiant jiems daugiau galimybių ir didesnę paramą. Šios politikos priemonės turėtų būti finansuojamos iš valstybės piniginių tam, kad darbdaviai nediskriminuotų savo darbuotojų.

Dėkoju!

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Šiandienos Europoje vyksta precedento neturintys demografiniai pokyčiai. Jei Europa ketina keisti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją, mes turime visais galimais būdais per ES ir valstybių narių politiką remti šeimas ir leisti geriau derinti šeimos gyvenimą ir darbą moterims ir vyrams taip, kad įpareigojimai, susiję su namais ir šeima, būtų vienodai paskirstomi tarp vyrų ir moterų.

Aš iš visos širdies pritariu alternatyviam pasiūlymui dėl nediskriminavimo dėl lyties ir kartų solidarumo, kuris yra geresnis už ankstesnį pranešimą.

Aš ypač pabrėžiu tikslą kurti globos politiką, kuri būtų suderinta lyčių požiūriu. Nelygybę globos priežiūros srityje dažnai lemia prieinamų ir aukštos kokybės paslaugų valstybės narėse trūkumas, kai moterys turi aukoti galimybes, norėdamos dalyvauti socialiniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime.

Visa tai įtvirtina nelygybę tarp vyrų ir moterų, paskirstant įpareigojimus, susijusius su namais ir šeima, ir tai paprastai verčia moteris pasirinkti lankstesnį darbo grafiką arba mesti darbą, o tai, savo ruožtu, turi įtakos jų karjerai ir dar labiau didina moterų ir vyrų atlyginimų ir jų teisių į pensiją skirtumus.

Aš atsargiai vertinu Tarybai pirmininkaujančios Čekijos rekomendaciją laikyti vaikų priežiūrą „realia alternatyva profesinei karjerai“. Manau, kad šios rekomendacijos įgyvendinimas įtvirtintų tradicinį darbo pasidalijimą tarp vyrų ir moterų.

Lisabonos strategijoje siūlomoms priemonėms tenka svarbus vaidmuo pasidalijant darbą tarp moterų ir vyrų lygiateisiškumo pagrindu; jomis be užimtumo didinimo siekiama skatinti naujoves ir didinti našumą ir taip panaikinti ES laikui bėgant atsiradusią lyčių diskriminaciją.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Globa ir priežiūra per amžius tradiciškai buvo moterų priedermė. Šiandien dauguma pagyvenusių motinų – tai idealios motinos, praleidusios jaunystę besirūpinant vaikais ir šeima, nors tai neturi jokios įtakos jų pensijų išmokoms. Daugelis iš jų negauna pensijos už savo darbą aktyvaus gyvenimo metais, ir tai didina jų skurdo riziką. Tai taip pat yra priežastis, kodėl jaunos motinos atideda motinystę ir teikia prioritetą profesinei veiklai.

Kalbėdama šiame Parlamente, aš visuomet pabrėždavau, kad motinos ir tėvai, kurie norėtų auginti vaikus arba prižiūrėti senus arba ligotus šeimos narius neturėtų būti diskriminuojami. Aš pažįstu daug šeimų, kurios pačios prižiūri neigalius artimuosius, ir jos šį darbą atlieka su dideliu pasiaukojimu, nepaisant kliūčių, su kuriomis nuolat susiduria.

Šioje kalboje aš norėčiau pagirti pasiūlymus, kuriuos pateikė pranešėja Anna Záborska, kuriuose rekomenduojama pripažinti ne tik tradicines užimtumo formas, bet ir kitokį darbą šeimose, kuriuo nesiekama pelno, kaip solidarumo tarp kartų išraišką. Šis darbas turi tiesioginės įtakos BVP, jei šeima įdarbina žmogų. Tačiau taip nėra, kai šį darbą atlieka vienas iš tėvų.

Aš manau, kad pranešimas įkvėps valstybes nares priimti priemones tobulinant šeimos politiką ES.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Tuo metu, kai Europa išgyvena gilią ekonomikos krizę, kurios mastą šiandien dar sunku įvertinti, akivaizdu, kad tai turės tik neigiamų pasekmių gimstamumui dėl sunkumų darbo rinkoje, nes daugelis moterų nusprendžia neturėti vaikų, bijodamos prarasti mokamą darbą ir dėl materialinių išlaidų, susijusių su vaikų priežiūra.

Šiomis sąlygomis kiekviena valstybė narė turėtų skatinti veiklą, kurioje dalyvautų skirtingos kartos, pavyzdžiui, kurti „tilto tarp kartų“ centrus, kur vyresnio amžiaus suaugusieji už mokesčių rūpintųsi ir prižiūrėtų vaikus. Šie „tilto tarp kartų“ centrai, kurie sėkmingai veikia kai kuriose valstybėse narėse, leistų greitai grįžti į darbą moterims, kurios turi vaikų, ir dalyvauti darbo rinkoje pensininkams.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Demografinė padėtis valstybėse narėse keletą pastarųjų dešimtmečių rodo, kad Europos Sąjungos gyventojai sparčiai sensta. Užduotis suderinti sėkmingą profesinį ir asmeninį gyvenimą moterims tampa vis sunkesnė. Todėl dabar labiau negu bet kada anksčiau valstybėms narėms svarbu skatinti gimstamumą ir skirti didesnę dėmesį šeimai. ES gali netiesiogiai prisidėti, padėdama valstybėms narėms modernizuoti jų politikos priemones. Aš manau, kad „nematomo darbo“ pripažinimas būtų vienas svarbiausių galimų žingsnių šioje srityje.

Mes taip pat negalime ignoruoti ir to, kad vis daugiau aktyvaus amžiaus žmonių prižiūri vaikus ir slaugo vyresnio amžiaus artimuosius tuo pačiu metu, ir tai suderinti jiems dažnai yra sudėtinga. Būtent todėl Komisija mano, kad itin svarbu įgyvendinti praktines iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama oficialiai pripažinti igūdžius, įgytus prižiūrint vaikus ir ligonius arba tvarkant šeimos ūkį ir atsižvelgti į juos grįžtant į darbo rinką.

Mes privalome pasirūpinti ateitimi motinų, kurios šiandien prižiūri vaikus, nes jie yra Europos ateitis. Būtina užtikrinti, kad motinos neatsidurtų nelygiavertėje padėtyje, palyginus su kitais visuomenės nariais, ir jų senatvės pensijos nebūtų tokios mažos.

21. Ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikės geros kokybės viešąsias paslaugas Europoje (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas yra Malcolm Harbour pranešimas (A6–0018/2009) Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų. Naujovių skatinimas siekiant užtikrinti ilgalaikės kokybiškas viešąsias paslaugas Europoje (2008/2139(INI)).

Malcolm Harbour, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, labai gerai, kad V. Reding šį vakarą atsakys Komisijos vardu, nes mano pranešimas daugiausia liečia pasiūlymą, kuris buvo parengtas per daugelį metų kartu su Komisijos tarnybomis. Tai – nepaprastai svarbus pasiūlymas, kuriame numatomos plačios galimybės visai Europos ekonomikai. Pirmiausia šį vakarą noriu Komisijos narei pasakyti, kad dėkoju Komisijos tarnyboms už jų vadovavimą rengiant pasiūlymą, tačiau turiu pastebėti, kad manau, jog ši iniciatyva turi būti daug geriau žinoma. Informacinės visuomenės DG turi plačiai informuoti apie ją – manau, dabar tai ir pradeda daryti – nes ji yra ypač svarbi, ypač tokiais ekonomikos laikais, kokie yra dabar.

Taigi apie ką kalbu? Problemos esmė yra ta, kad Europos Sąjungoje valstybės valdžios institucijos leidžia didžiules viešųjų lėšų sumas produktams ir paslaugoms pirkti. Apskaičiuota, kad kasmet viešiesiems pirkimams išleidžiama 1 800 mlrd. eurų. Kiek šių viešųjų pirkimų lėšų iš tikrųjų išleidžiama naujovėms, moksliniams tyrimams ir rimtų iššūkių, su kuriais kiekvieną dieną susiduria valstybės valdžios institucijos ir visuomenė (geresnė sveikatos apsauga, geresni transporto sprendimai, kova su klimato kaita, didesnio energetinio našumo pastatai), naujų sprendimų kūrimui skatinti? ES viešųjų pirkimų išlaidos, susijusios su moksliniais tyrimais ir plėtra, sudaro mažiau nei 1 % viso viešųjų pirkimų biudžeto.

Turint omeny, kad Lisabonos strategijoje numatytas aiškus tikslas padidinti investicijas į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą iki 3 proc. BVP, šiuo atžvilgiu dar turime daug nuveikti.

Kaip tik šiai sričiai turi būti visapusiškai panaudoti ikiprekybiniai viešieji pirkimai. Iš esmės mums reikalingos protingos, moksliniams tyrimams daug dėmesio skiriančios valstybės valdžios institucijos, kurios skatintų novatoriškų sprendimų paklausą ir vėliau dirbtų su pažangiomis, didelėmis ir mažomis, įmonėmis – ypač mažomis, kurios tikrai gali gauti naudos iš šių viešųjų pirkimų – kad būtų patenkinti šie poreikiai. Mes norime protingų pirkėjų, kurie tikrai galvotų apie ateitį, būtų reiklūs, mąstytų apie naujus sprendimus, kai iki šiol nėra komercinių sprendimų, tačiau yra sprendimų, kurie galėtų būti patobulinti valstybės valdžios institucijoms teikiant finansinę paramą, skirtą būtent finansuoti moksliniams tyrimams ir plėtrai. Galbūt tai vyktu jau pirmame idėjų konkurencijos etape, o paskui parengti konkretūs sprendimai būtų panaudoti kitame etape kurti perspektyviems produktams arba paslaugoms.

Tokia parama, ypač mažoms įmonėms, būtų labai naudinga, be to, komercinė parama bus iš tiesų svarbi šiai verslo sričiai. Iš tiesų tokios paramos įgyvendinimo patirtis rodo, jog įmonėms net ir nesukūrus patrauklausio sprendimo tam tikrą mokslinių tyrimų, kuriems buvo gautas finansavimas, rezultatų dalį jos vėliau galėjo panaudoti toliau ir sukurti kitus pajamų duodančius produktus.

Tai susiję ir su antrąja Komisijos iniciatyva, apie kurią kalbama mano pranešime, „pirmaujančios rinkos iniciatyva“, kurią įgyvendinant valstybės valdžios institucijos turėtų skatinti daugelį pagrindinių technologijų sričių, susijusių su sveikatos apsauga ir transporto sektoriumi kovojant su klimato kaita. Yra ženklų, kad formuojasi integruota politika, bet mano pranešime sakoma, kad mes turime rengti daugiau mokymų, dalytis gerąja patirtimi ir skleisti bei platinti informaciją apie šį pasiūlymą. Tikiuosi, kad Komisijos narė ir kolegija į tai atsižvelgs ir kad Parlamentas parodys, kad tikrai remia šį sprendimą.

Pabaigoje, jei skirsite man dar šiek tiek laiko, norėčiau pateikti keletą pastabų, susijusių su darbotvarke. Visų pirma noriu atkreipti šių tuščių rūmų dėmesį į tai, kad man buvo pateiktos dvi nuomonės dėl pranešimo: pono A. Sakalo iš Teisės reikalų komiteto ir ponios A. Podimata iš Pramonės komiteto. Jiems, žinoma, nebuvo leista čia pristatyti šių nuomonių, ir tai apmaudu, nes jų pasiūlymai buvo naudingi ir aš įtraukiau juos į savo pakeitimus. Taip pat noriu padėkoti už bendradarbiavimą savo šešėliniam pranešėjui ponui Hasse Ferreira; jo indėlis taip pat labai didelis.

Galiausiai norėčiau pasakyti, kad tai sprendimas, kuris bus naudingas visiems: visuomenei, gyventojams, valstybinėms institucijoms, verslui, novatoriams ir Europos ekonomikai. Štai kodėl visa tai ypač svarbu. Štai kodėl pasiūlymas rūpintis tuo, kad valstybinės institucijos tęstų atitinkamas investicijas šiuo ekonominės krizės laikotarpiu, yra net svarbesnis negu buvo tuomet, kai aš pradėjau rengti šį pranešimą prieš kelis mėnesius.

Viviane Reding, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, negaliu daugiau pritarti, kadangi ikiprekybiniai viešieji pirkimai skirti dvejopam tikslui įgyvendinti. Jie turi pagerinti viešųjų paslaugų kokybę, tačiau svarbiausia, kad būtų sukurta daugiau galimybių pramonei užimti lyderio poziciją tarptautinėje rinkoje. Taigi pinigai bus išleisti tinkamai (ypač krizės metu), jei mes padėsime mūsų pramonei įgyvendinti mokslo tyrimų rezultatus ir geriausiai panaudoti technologinius sprendimus ir naujoves.

Esu labai patenkintas, kad pranešėjas Malcolm Harbour kartu su Komisija parėmė idėjas, kurios brendo gana ilgą laiką. Vis dėlto tarp parengimo ir įgyvendinimo yra didelis skirtumas. Aš iš tiesų tikiuosi, kad Parlamento pranešimas taps mūsų mokslo tyrimų ir naujovių politikos akstiniu ir jos svarbiu elementu. Be abejo, Europai, ypač mūsų MVĮ, gali būti ypač reikšminga, jei būtų skatinamas valstybinio sektoriaus naujų novatoriškų produktų ir paslaugų poreikavimas. Štai kodėl aš pritariu šiai iniciatyvai. Aš dėkoju M. Harbour už jo darbą.

Kokių dar konkrečių žingsnių turėsime imtis? Galiu patvirtinti, kad, neatidėliotinai reaguodama į konkrečias pranešime pateiktas rekomendacijas, Komisija rems veiksmus, skirtus skatinti dalijimąsi patirtimi ir sąmoningumo kėlimą. Ji taip pat įvertins galimybes diegti priemones, kurios taptų paskata pirkėjams iš daugelio valstybių narių bendrai įgyvendinti projektams.

Komisija jau pradėjo priiminėti paraiškas pagal INTERREG, CIP ir FP7 programas konkursuose, kurių tikslas įsteigti valstybinių institucijų, atsakingų už ikiprekybinius viešuosius pirkimus, tinklus.

Manau, kad vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu Europos vyriausybės turi įtraukti ikiprekybinius viešuosius pirkimus į valstybinių investicijų strateginį planavimą. Taip pat manau, kad gerai būtų pradėti nuo ekonomikos atstatymo priemonių paketų. Komisijos vardu aš tai pabrėšiu komunikate, kurį planuojama parengti šių metų kovo pradžioje ir kuriame aš pasiūlysiu Europai skirtą sustiprintą IRT srities mokslinių tyrimų, plėtos ir naujovių diegimo strategiją. Į šį pranešimą taip pat bus įtrauktas ikiprekybinių viešųjų pirkimų klausimas.

Kaip jūs žinote, kai kurios valstybės narės jau pradėjo įgyvendinti ikiprekybinių viešųjų pirkimų bandomuosius projektus. Per artimiausius mėnesius mes tikimės sulaukti daugiau tokių projektų, todėl raginu komiteto narius, taip pat šių rūmų narius, kad jie, grįžę į savo šalis, rengtų pokalbius dėl ikiprekybinių viešųjų pirkimų su ministrais ir savivaldybių atstovais. Rezultatų galime pasiekti tik dirbdami išvien. Labai ačiū už ištįstą pagalbos ranką.

Pirmininkas. – Diskusijos šiuo klausimu baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Zita Pleštinšká (PPE-DE), raštu. – (SK) Vairavimas naujovių diegimo skatinimas ir žinių ekonomikos vystymas – pagrindinė tvarių aukštos kokybės viešųjų paslaugų tiekimo prielaida. JAV valstybinis sektorius per metus išleidžia 50 mlrd. JAV dolerių (dvidešimt kartų daugiau negu ES) viešiesiems pirkimams, susijusiems su mokslo tyrimais ir plėtra. Dėl to valstybės narės turi prisiimti išpareigojimą investuoti 3 proc. BVP į mokslo tyrimus ir plėtrą. Viešieji pirkimai – strateginis instrumentas pasiekti šiam tikslui.

Šiuo metu įgyvendinama daug Europos mokslo tyrimų programų, kurių rezultatais valstybinių institucijų dar nepasinaudojo, remdamosi viešųjų pirkimų projektais. Dabar ES taikomas išimtinių teisių principas, t.y. kiekviena bendrovė išsaugo naujų idėjų, kurias ji sukuria, nuosavybės teises.

Neatsižvelgiant į tai, kad ikiprekybinių viešųjų pirkimų principas šiek tiek viską supaprastina, visas procesas yra labai griežtai reglamentuotas. Valstybinėms institucijoms gali labai padėti universitetų ir mokslinio tyrimo institutų dalyvavimas. Valstybės narės turi įkvėpti Europos naujovių agentūrą, dalyvaujančių mokslo tyrimų ir plėtros programose, patirtis.

Manau, kad Malcolm Harbour pranešime pateiktų pasiūlymų pagrindu Komisija parengs visapusi, lengvai suprantamą vadovą, kuriame bus pateikta informacija dėl viešųjų pirkimų, skirta visų pirma MVĮ ir atitinkamoms institucijoms, padėsianti joms įgyvendinti praktinius žingsnius.

Glaudus ES valstybių narių bendradarbiavimas viešųjų pirkimų srityje – pagrindinė naujovių skatinimo ir tvarių aukštos kokybės viešųjų paslaugų tiekimo prielaida.

22. Kito posėdžio darbotvarkė: žr. protokolą

23. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.00 val.)